

Zarząd Województwa Podlaskiego

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014” za okres 2013-2014

Białystok, 2015

Zamawiający:

**Województwo Podlaskie
Zarząd Województwa Podlaskiego
ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1
15-888 Białystok**

Wykonawca:

ul. Włókiennicza 7A /14U, 15 - 464 Białystok
tel./fax (085) 744-67-95, GSM: +48 605 5712 97
e-mail: beata@ekoton.pl

Zespół autorów:

dr Grzegorz Chocian
mgr inż. Beata Gładkowska – Chocian
mgr inż. Agnieszka Łuniewska

Wykaz skrótów

GDDKiA	- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
JCW	- Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JST	- Jednostka/ki Samorządu Terytorialnego
ŁPKDN	- Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi
NFOŚiGW	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
OSO	- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000
OTOP	- Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
OZE	- odnawialne źródła energii
PIG	- Państwowy Instytut Geologiczny
PKPK	- Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
PODR	- Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
POIiŚ	- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013
PROW	- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013
Program	- Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014
PZO	- Plany Zadań Ochronnych
Raport	- Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014” za okres 2013-2014
RDKL	- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
RPOWP	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013
RZGW	- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
SOO	- Specjalne Obszary Ochrony Siedliska Natura 2000
SPK	- Suwalski Park Krajobrazowy
tys.	- tysiąc
UAM	- Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
UE	- Unia Europejska
UMWP	- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
WFOŚiGW	- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
WSSE	- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białymstoku
WZMiUW	- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku
ZDR	- Zakłady Dużego Ryzyka
ZPK	- Zarządy Parków Krajobrazowych
ZZR	- Zakłady Zwiększonego Ryzyka

Wykaz aktów prawnych

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r., poz. 199 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.),
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 584 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417, ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 r., poz. 21 ze zm.).

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	6
1.1.	PODSTAWA PRAWNA RAPORTU Z WYKONANIA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2011-2014” ZA OKRES 2013-2014	6
1.2.	CEL SPORZĄDZENIA RAPORTU	6
1.3.	ZAKRES RAPORTU.....	6
1.4.	ŹRÓDŁA INFORMACJI	7
2.	USTALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2011-2014.....	8
3.	STAN I OCENA WYKONANIA ZADAŃ WŁASNYCH ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO WYNIKAJĄCYCH Z HARMONOGRAMU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2011-2014 W OKRESIE 2013-2014.....	11
4.	STAN ZREALIZOWANYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZADAŃ Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W LATACH 2013-2014 (ZADANIA KOORDYNOWANE).....	38
4.1.	OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	38
4.2.	OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	42
4.3.	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GOSPODARKA ODPADAMI.....	58
4.4.	OCHRONA ZASOBÓW ZŁÓŻ KOPALIN	58
4.5.	OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	60
	POLSKIE OSTOJE PTAKÓW LIFE09 NAT/PL/000263 OPIS: OCHRONA PTAKÓW WODNYCH I BŁOTNYCH W DOLNYM BASENIE BIEBRZY POPRZEZ ODTWARZANIE SIEDLISK I OGRANICZANIE WPŁYWU GATUNKÓW INWAZYJNYCH	67
4.6.	OCHRONA PRZED HAŁASEM	76
4.7.	OCHRONA PRZED SKUTKAMI POWAŻNYCH AWARII	81
4.8.	OCHRONA PRZED ODDZIAŁYWANIAM I PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	83
4.9.	ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.....	86
4.10.	EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	110
5.	OCENA UZYSKANYCH EFEKTÓW EKOLOGICZNYCH.....	117
6.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEWDZIANYCH DO REALIZACJI ZADAŃ	121
7.	PODSUMOWANIE	131
8.	ZAŁĄCZNIK - WZORY ANKIET	133
9.	SPIS TABEL.....	160
10.	SPIS RYSUNKÓW	161

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna *Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014” za okres 2013-2014*

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 został uchwalony przez Sejmik Województwa Podlaskiego w dniu 24 października 2011 r., uchwałą Nr XII/121/2011. Niniejszy *Program* stanowi podstawę działań Samorządu Województwa Podlaskiego w zakresie polityki ekologicznej oraz określa wytyczne do powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Dokument opracowano zgodnie z art. 17 ust. 1 *ustawy Prawo ochrony środowiska*. Zgodnie z art. 18 *ustawy Prawo ochrony środowiska* organ wykonawczy województwa sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go sejmikowi województwa.

1.2. Cel sporządzenia *Raportu*

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014” za okres 2013-2014 został przygotowany w celu realizacji zobowiązań nałożonych na Zarząd Województwa Podlaskiego przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie ochrony środowiska. *Raport* określa stopień realizacji *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014* w latach 2013-2014. Przedmiotowy *Raport* stanowi narzędzie monitoringu umożliwiające ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych – stopnia realizacji celów, zadań własnych i koordynowanych samorządu województwa oraz uzyskanych efektów ekologicznych, i poniesionych nakładów finansowych.

1.3. Zakres *Raportu*

Niniejszy *Raport* obejmuje okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r. i uwzględnia stan realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidzianych w *Programie* w tym czasie.

Raport dokonuje oceny stanu realizacji celów oraz zadań własnych samorządu województwa podlaskiego i koordynowanych, służących ochronie środowiska, ujętych w *Programie* oraz analizuje wydatkowanie środków finansowania na ich wykonanie. Ponadto niniejszy raport wyjaśnia przyczyny braku realizacji lub niekompletnej realizacji działań przewidzianych w *Programie*. Przy ocenie stopnia realizacji zadań wykorzystano wytyczne dotyczące procesu monitorowania projektowanych przedsięwzięć, w szczególności wskaźniki monitoringu ujęte w *Programie*.

1.4. Źródła informacji

W ramach niniejszego opracowania wykorzystano następujące źródła informacji i dane pochodzące z :

- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego,
- urzędów miast i gmin oraz starostw powiatowych z terenu województwa podlaskiego,
- Głównego Urzędu Statystycznego,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- Parków Narodowych i Krajobrazowych z terenu województwa podlaskiego.

W ramach sporządzania niniejszego opracowania dokonano ankietyzacji wszystkich jednostek samorządu terytorialnego (starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin z terenu województwa podlaskiego), parki narodowe i krajobrazowe, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz dokonano ankietyzacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Ankiety wysłano do 118 gmin (w tym 3 miasta na prawach powiatu - powiaty grodzkie), 14 starostw powiatowych (powiaty ziemskie), 4 parków narodowych, 3 parków krajobrazowych, RDOŚ w Białymstoku oraz UMWP. Wypełnione ankiety odesłały 84 jednostki.

Ankiety były wypełniane przez poszczególne jednostki w zakresie jaki dotyczył danej jednostki. Nie wszystkie ankiety zostały wypełnione w całości, co spowodowało, iż pełna analiza stopnia realizacji zadań nie była możliwa. Nie wszystkie jednostki samorządu terytorialnego przekazały również dane na temat sposobów finansowania zadań. Wobec powyższego przygotowując niniejszy *Raport* korzystano również z oficjalnych danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

W Raporcie nie odniesiono się do zagadnień z zakresu gospodarki odpadami, gdyż te kwestie reguluje inny wojewódzki dokument programowy tj. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017 przyjęty uchwałą Nr XX/233/12 Sejmiku Województwa Podlaskiego w dniu 21 czerwca 2012 r. Stan realizacji obowiązującego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego szczegółowo został przedstawiony w „Sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego za lata 2011-2013”, przyjętym przez Zarząd Województwa Podlaskiego uchwałą Nr 1/18/2014 z dnia 10 grudnia 2014 r.

2. Ustalenia Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 ma za zadanie realizację Polityki Ekologicznej Państwa na terenie województwa podlaskiego i swoim zakresem obejmuje wyłącznie obszar tego województwa. Program obejmuje lata 2011 –2014 z perspektywą do roku 2018. Okres obowiązywania niniejszego Programu został podzielony na:

- okres operacyjny (lata 2011-2014) wraz z określonymi celami krótkoterminowymi oraz działaniami służącymi ich realizacji,
- okres perspektywiczny (lata 2015-2018), wyrażony poprzez jeden cel długoterminowy dla każdego z priorytetów ochrony środowiska.

Nadrzędną zasadą przyjętą w *Programie* jest zasada zrównoważonego rozwoju, która wskazuje na potrzebę harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego, który jest zgodny z ochroną walorów środowiska.

Jako cel nadrzędny w dokumencie przyjęto:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO PRZY POPRAWIE I PROMOCJI ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Cel nadrzędny realizowany jest poprzez 11 celów długoterminowych odnoszących się do poszczególnych komponentów środowiska naturalnego, doprecyzowanych celami krótkoterminowymi.

1) Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (PA)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

PA1: Wdrożenie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza.

PA2: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.

2) Gospodarka wodna (W)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

W1: Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej.

W2: Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód.

W3: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

W4: Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych.

W5: Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek.

3) Gospodarka odpadami

Szczegółowe informacje dotyczące gospodarki odpadami opisane są w obowiązującym *Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017* przyjętym uchwałą Nr XX/233/12 Sejmiku Województwa Podlaskiego w dniu 21 czerwca 2012 r. Ponadto stan realizacji obowiązującego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego szczegółowo opisuje „Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego za lata 2011-2013”, przyjęte przez Zarząd Województwa Podlaskiego uchwałą Nr 1/18/2014 z dnia 10 grudnia 2014 r.

4) Ochrona przyrody i krajobrazu (OP)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

OP1: Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasadach przyrodniczych województwa.

OP2: Stworzenie prawno – organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody.

OP3: Zachowanie lub odtwarzanie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk.

OP4: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich.

OP5: Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych.

5) Ochrona przed hałasem (H)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

H1: Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas.

H2: Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas.

6) Ochrona przed polami elektromagnetycznymi (PEM)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.

Cel krótkoterminowy do roku 2014:

PEM1: Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych.

7) Odnawialne źródła energii (OZE)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Cel krótkoterminowy do roku 2014:

OZE1: Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.

8) Poważne awarie przemysłowe (PAP)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych.

Cel krótkoterminowy do roku 2014:

PAP1: Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii przemysłowych.

9) Kopaliny (SN)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.

Cel krótkoterminowy do roku 2014:

SN1: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopaliny.

10) Gleby i ich zanieczyszczenia (GI)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Ochrona powierzchni ziemi.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

GI1: Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

GI2: Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja.

11) Edukacja ekologiczna (EE)

Cel długoterminowy do roku 2018:

Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa podlaskiego.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

EE1: Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami.

EE2: Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej mieszkańców.

EE3: Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska.

Opisane powyżej cele krótkoterminowe zostały doprecyzowane o szczegółowe zadania do realizacji przez administrację publiczną (rządową i samorządową) i podległe im instytucje, przedsiębiorstwa, RZGW, RDLP, PODR, WSSE, WZMiUW, WIOŚ, ZPK, Parki Narodowe, instytucje naukowe, służby interwencyjne oraz media.

3. Stan i ocena wykonania zadań własnych Zarządu Województwa Podlaskiego wynikających z harmonogramu realizacji *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014* w okresie 2013-2014

W ramach *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014* określono harmonogram zadań własnych oraz koordynowanych przez samorząd województwa podlaskiego oraz zadania własne samorządów powiatowych i gminnych:

- zadania własne samorządu województwa podlaskiego - są to zadania o charakterze organizacyjno-prawnym, finansowane przede wszystkim z budżetu województwa,

- zadania koordynowane - są to zadania do wykonania przez organy administracji państwowej i samorządowej oraz przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne; są one finansowane z różnych źródeł,
- zadania własne samorządów powiatowych i gminnych – to zadania finansowane w całości lub w części ze środków pozostających w dyspozycji powiatów i gmin.

Zadania własne samorządu województwa

W ramach Harmonogramu realizacji zadań własnych *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014* określono 15 działań uwzględniających zadania własne Samorządu Województwa Podlaskiego dotyczących różnych aspektów związanych z ochroną środowiska. W miarę potrzeb i możliwości Samorząd Województwa Podlaskiego podejmował próbę realizacji wszystkich zadań.

Tabela 1. Stan wykonania harmonogramu realizacji zadań własnych Zarządu Województwa Podlaskiego

Działanie	Rok 2013	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stan wykonania zadania
Wydawanie pozwoleń zintegrowanych Ilość wydanych pozwoleń zintegrowanych, dla kogo?	2 nowe pozwolenia zintegrowane i 11 zmian pozwolenia zintegrowanego	Wydawanie pozwoleń zintegrowanych dla instalacji, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane
Naliczanie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska - wielkość wpłaconych opłat, - w tym kwota kar (opłat zwiększonych) - liczba podmiotów odprowadzających opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska - liczba podmiotów sprawozdających w ramach systemu konieczności sprawozdawczości za gospodarcze korzystanie ze środowiska	7270 sprawozdań	W roku 2013 do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego wpłynęło 7270 sprawozdań. 1359 podmiotów wniosło opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska na kwotę 12 985 217,18 zł, w tym wniesiono 613 413,90 zł opłat podwyższonych.	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane
Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin, terenów zalewowych, obszarów zagrożonych hałasem z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów.	65 wniosków i 110 uzgodnień	Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku wydało w roku 2013: - 65 wniosków Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne, - 110 uzgodnień Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne,	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Rok 2013	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stan wykonania zadania
Opiniowanie powiatowych programów ochrony środowiska pod względem ich zgodności z obowiązującym prawodawstwem i programem wojewódzkim - liczba zaopiniowanych Programów ochrony środowiska (pozytywnych, negatywnych, do poprawy)	Opiniowanie 4 powiatowych pos (opinie pozytywne)	Opiniowanie powiatowych programów ochrony środowiska	W ramach zadań własnych województwa	Budżet województwa	Zrealizowane
Opiniowanie pod względem wpływu na ochronę środowiska miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - liczba wydanych opinii (pozytywnych, negatywnych, do poprawy)	65 wniosków i 110 uzgodnień	Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku wydało w roku 2013: - 65 wniosków Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorzady gminne, - 110 uzgodnień Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorzady gminne.	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane
Opracowanie Programów Ochrony Powietrza oraz Programów Ochrony Środowiska Przed Hałasem.	2	Opracowano: <i>Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka</i> (uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. Nr XXXIV/415/13), <i>Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej</i> (uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. Nr XXXIV/414/13)	94 710,00 zł	NFOŚiGW Budżet państwa	Zrealizowane

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Rok 2013	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stan wykonania zadania
Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących parków krajobrazowych.	Zadanie zrealizowano w latach wcześniejszych i wszystkie parki krajobrazowe na terenie województwa podlaskiego posiadają opracowane i zatwierdzone plany ochrony. Plan Ochrony Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi uchwalono 10.01.2011 r. uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego nr III/20/11. Plan Ochrony dla Suwalskiego parku Krajobrazowego ustanowiony rozporządzeniem Wojewody Podlaskiego nr 25/03 z dnia 06.11.2003 r. Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego rozporządzenia Nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 09.08.2001 r.				
Ujmowanie w politykach wojewódzkich aspektów dotyczących ochrony wód	Sejmik Województwa Podlaskiego dnia 9 września 2013 r. podjął Uchwałę Nr XXXI/374/13 w sprawie przyjęcia zaktualizowanej <i>Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020</i>	W przedmiotowej strategii uwzględniono kwestie ochrony związanej z wodami powierzchniowymi jak i podziemnymi. Aspekt ochrony wód został ujęty w celu operacyjnym 1.5. – Efektywne korzystanie z zasobów naturalnych oraz w celu operacyjnym 3.4.- Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane
Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz hałasu z transportu poprzez rozwój infrastruktury drogowej	W ramach zadań własnych prowadzono prace związane z bieżącą obsługą administracyjno-techniczną, utrzymanie dróg i obiektów inżynierskich, remonty dróg i chodników, inwestycje drogowe ze środków własnych, inwestycje drogowe dofinansowane ze środków UE, zadania i zakupy inwestycyjne jednostek, sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej w województwie podlaskim		190 374 601,19	Budżet województwa, środki UE	Zrealizowane
Modernizacja/budowa infrastruktury komunikacyjnej - długość, wydatkowane środki, zabezpieczenia środowiskowe				Budżet województwa, środki UE	Zrealizowane

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Rok 2013	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stan wykonania zadania
<p>Propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych – kontynuacja</p> <p>Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych, wspieranie imprez o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim –kontynuacja - liczba kampanii, jaki zakres, grupa docelowa, efekty itp.</p> <p>Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie –kontynuacja</p> <p>Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie –kontynuacja</p> <p>Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych</p> <p>Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców województwa.</p>	<p>Organizacja 6 imprez proekologicznych, współpraca z organizacjami pozarządowymi, przygotowywanie wydawnictw ekologicznych</p>	<p>1. XXVIII Olimpiada Wiedzy Ekologicznej</p> <p>1. Konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”</p> <p>2. Impreza „Noc Świętojańska w Turtulu”</p> <p>3. Integracyjne warsztaty fotograficzne pt. „Znaczenie i piękno doliny Narwi”</p> <p>4. Konkursy Wiedzy o Puszczy Knyszyńskiej</p> <p>5. Konkursy plastyczne – literacki pt. „Nie tylko dudek ma swój czubek – ekspresje na temat czajki”</p> <p>6. Zbieraj nie wyrzucaj</p> <p>7. Wydawnictwa i materiały promocyjne</p> <p>8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi</p>	<p>201 406,35</p>	<p>Budżet województwa, Budżet Państwa</p>	<p>Zrealizowane</p>

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Rok 2014	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stopień realizacji zadania
Wydawanie pozwoleń zintegrowanych Ilość wydanych pozwoleń zintegrowanych, dla kogo?	2 nowe pozwolenia zintegrowane i 51 zmian pozwoleń zintegrowanych	Wydawanie pozwoleń zintegrowanych dla instalacji, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane
Naliczanie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska - wielkość wpłaconych opłat, - w tym kwota kar (opłat zwiększonych) - liczba podmiotów odprowadzających opłaty za gospodarce korzystanie ze środowiska - liczba podmiotów sprawozdających w ramach systemu konieczności sprawozdawczości za gospodarce korzystanie ze środowiska	7093 sprawozdania	W roku 2014 do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego wpłynęło 7093 sprawozdania. 1305 podmiotów wniosło opłaty za gospodarce korzystanie ze środowiska na kwotę 23917739,56 zł, w tym wniesiono 890 927,64 zł opłat podwyższonych.	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane
Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin, terenów zalewowych, obszarów zagrożonych hałasem z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów.	68 wniosków i 98 uzgodnień	Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku wydało w roku 2014 - 68 wniosków Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne, - 98 uzgodnień Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Rok 2014	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stopień realizacji zadania
Opiniowanie pod względem wpływu na ochronę środowiska miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - liczba wydanych opinii (pozytywnych, negatywnych, do poprawy)	68 wniosków i 98 uzgodnień	Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku wydało w roku 2014 - 68 wniosków Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne, - 98 uzgodnień Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne	W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane
Opracowanie Programów Ochrony Powietrza oraz Programów Ochrony Środowiska Przed Hałasem.	1	Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami L_{DWN} i L_N Uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr V/35/15 z dnia 23 lutego 2014 r.	57 699,30 zł	WFOŚiGW w Białymstoku, budżet państwa	Zrealizowane

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Rok 2014	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stopień realizacji zadania
Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących parków krajobrazowych.	Zadanie zrealizowano w latach wcześniejszych i wszystkie parki krajobrazowe na terenie województwa podlaskiego posiadają opracowane i zatwierdzone plany ochrony. Plan Ochrony Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi uchwalono 10.01.2011 r. uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego nr III/20/11. Plan Ochrony dla Suwalskiego parku Krajobrazowego ustanowiony rozporządzeniem Wojewody Podlaskiego nr 25/03 z dnia 06.11.2003 r. Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego rozporządzenia Nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 09.08.2001 r..				
Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz hałasu z transportu poprzez rozwój infrastruktury drogowej	W ramach zadań własnych prowadzono prace związane z bieżącą obsługą administracyjno-techniczną, utrzymanie dróg i obiektów inżynierskich, remonty dróg i chodników, inwestycje drogowe ze środków własnych, inwestycje drogowe dofinansowane ze środków UE, zadania i zakupy inwestycyjne jednostek, sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej w województwie podlaskim		284 745 632,14	Budżet województwa, środki UE	Zrealizowane
Modernizacja/budowa infrastruktury komunikacyjnej - długość, wydatkowane środki, zabezpieczenia środowiskowe				Budżet województwa, środki UE	Zrealizowane
Ujmowanie w politykach wojewódzkich aspektów dotyczących ochrony wód	Przygotowano i skonsultowano społecznie Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 gdzie kwestie ochrony wody zawarto w działaniu 6.2.Ochrona wody i gleby		W ramach zadań własnych	Budżet województwa	Zrealizowane

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Rok 2014	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania	Stopień realizacji zadania
Propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych – kontynuacja	Organizacja 5 imprez proekologicznych, współpraca z organizacjami pozarządowymi, przygotowywanie wydawnictw ekologicznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. XXIX Olimpiada Wiedzy Ekologicznej 2. Konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” 3. Impreza „Noc Świętojańska w Turtulu” 4. Plener malarski i konkurs plastyczny pt. „Pejzaże znad Narwi” 5. Noc Nietoperzy w PKPK 6. Udział w plebiscycie na „7 nowych cudów Polski” miesięcznika National Geographic Traveler 7. Kampania Zbieraj nie wyrzucaj 8. Szkolenia 9. Wydawnictwa i materiały promocyjne 	372 690,4	Budżet województwa, Budżet Państwa, WFOŚiGW, ZG LOP	Zrealizowane
Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych, wspieranie imprez o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim –kontynuacja - liczba kampanii, jaki zakres, grupa docelowa, efekty itp.					
Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie –kontynuacja					
Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie –kontynuacja					
Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych					
Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców województwa.					

1) Wydawanie pozwoleń zintegrowanych

Pozwolenia zintegrowane wydawane są dla instalacji, których funkcjonowanie, ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej działalności, może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości na podstawie art. 201 ust 1. *ustawy Prawo ochrony środowiska*.

W okresie objętym *Raportem* Marszałek Województwa Podlaskiego wydał 4 nowe pozwolenia zintegrowane i 62 zmiany pozwoleń zintegrowanych.

Pozwolenia zintegrowane dla nowych instalacji wydane w 2013:

1. PUK Hajnówka Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Poryjewo, gm. Hajnówka,
2. KROMET SP. z o.o. - instalacja do powierzchniowej obróbki metali w Białymstoku.

Zmiana pozwoleń zintegrowanych wydana w 2013 r.:

1. Elektrociepłownia Białystok S.A.- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Sowlany, gm. Supraśl,
2. PGO Studzianki - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Studzianki, gm. Wasilków,
3. ZUK w Łapach - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Uhowo, gm. Łapy,
4. PK Siemiatycze - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Siemiatycze,
5. PGO Suwałki – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Suwałki,
6. EUROPOL GAZ S.A. – Tłocznia Gazu Zambrów,
7. SWEDSPAN Polska Sp. z o.o. - Fabryka Płyt HDF Sp. z o.o. w m. Orla,
8. EKO-STOK Sp. z o.o.- instalacja do odzysku padłych lub ubitych zwierząt Górskie Ponikły Stok,
9. MPGKiM ZB w Łomży – Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w m. Czartoria, gm. Miastkowo,
10. KROMET SP. z o.o. - instalacja do powierzchniowej obróbki metali w Białymstoku,
11. BIOM Sp. z o.o. - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Koszarówka, gm. Grajewo.

Pozwolenia zintegrowane dla nowych instalacji wydane w 2014:

1. ZZO Euro-Sokółka -składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Karcze, gm. Sokółka,
2. PPUH Czyścioch – instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w m. Studzianki, gm. Wasilków.

Zmiana pozwoleń zintegrowanych wydana w 2014 r.:

1. PUHP Lech - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Hryniewiczze, gm. Juchnowiec Kościelny,
2. ENEA Wytwarzanie S.A. - instalacja spalania paliw Elektrociepłownia Białystok,
3. PGK Zambrów - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Czerwony Bór, gm. Zambrów,
4. BIOM Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Koszarówka, gm. Grajewo,
5. CYNKOMET Sp. z o.o. - instalacja do powierzchniowej obróbki metali w Czarnej Białostockiej,
6. ZWiK w Łapach – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Uhowo, gm. Łapy,
7. ENEA Wytwarzanie S.A. – instalacja spalania paliw Elektrociepłownia Białystok,
8. CYNKOMET Sp. z o.o. - instalacja do powierzchniowej obróbki metali w Czarnej Białostockiej,
9. KROMET SP. z o.o. - instalacja do powierzchniowej obróbki metali w Białymstoku,
10. Ferma Drobiu w m. Wojszki - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
11. Ferma Trzody Chlewnej AGROTYSMIANKA S.C. - instalacji do chowu trzody chlewnej o liczebności stanowisk ponad 750 szt. dla macior,
12. Ferma Drobiu w m. Świerzbienie - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
13. Ferma Drobiu w m. Kalinowo - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
14. Ferma Drobiu w m. Kołodziej - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
15. Ferma Drobiu w m. Mońki - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
16. Ferma Drobiu w m. Kraśniany - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
17. Ferma Drobiu w m. Ruńce - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
18. Ferma Drobiu w m. PPUH AGROPOL Sp. z o.o. - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
19. Ferma Drobiu w m. Ryboły - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,

20. Ferma Drobiu w m. Żurobice - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
21. Ferma Drobiu w m. Krypno Wielkie - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
22. Ferma Drobiu w m. Kuścińce - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
23. Ferma Drobiu w m. Makowlany AGROMAK Sp. z o.o. - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
24. Ferma Drobiu w m. Kolno- instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
25. Ferma Drobiu w m. Wincenta- instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
26. Ferma Drobiu w m. Tonkiele- instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
27. Ferma Trzody Chlewnej w m. Bełda – instalacja do instalacji do chowu trzody chlewnej o wadze powyżej 30 kg i o liczebności stanowisk ponad 2000 szt.,
28. Europol Gaz s.a. – Tłocznia i Pomiarownia Gazu Kondratki,
29. Europol Gaz s.a. – Tłocznia Gazu Zambrów,
30. PGO Suwałki - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Suwałki,
31. ENEA Wytwarzanie S.A. – składowisko odpadów w m. Sowlany,
32. „Czyste Środowisko” Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Studzianki, gm. Wasilków,
33. PUHP „LECH” Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Hryniewicze, gm. Juchnowiec Kościelny,
34. Przedsiębiorstwo Komunalne w Siemiatyczach Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Siemiatycze,
35. MPO Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Odnoga, gm. Michałowo,
36. BIOM Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Koszarówka, gm. Grajewo,
37. PGK Zambrów Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Czerwony Bór, gm. Zambrów,
38. PUK Hajnówka Sp. z o.o.- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Poryjewo, gm. Hajnówka,
39. IKEA INDRUSTY POLAND Sp. z o.o. – Fabryka Płyt HDF Sp. z o.o. w m. Orla,
40. EKO-STOK Sp. z o.o. - instalacja do odzysku padłych lub ubitych zwierząt Górskie Ponikły Stok,
41. MARPOL S.A. - instalacja do powierzchniowej obróbki przedmiotów w m. Ignatki,
42. ZZO SOKÓŁKA Sp. z o.o. - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Karcze, gm. Sokółka,

43. Ferma Drobiu w m. Kuścińce - instalacja do hodowli brojlerów powyżej 40.000 stanowisk,
44. MPO Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Odnoga, gm. Michałowo,
45. Ferma Drobiu Rolmak Makówka – instalacji do hodowli brojlerów w ilości powyżej 40 000 stanowisk,
46. PUK Hajnówka Sp. z o.o. - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Poryjewo, gm. Hajnówka,
47. PUHP Lech - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Hryniewiczze, gm. Juchnowiec Kościelny,
48. ZZO Sokółka - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Karcze, gm. Sokółka,
49. PPUH Czyścioch Sp. z o.o.– instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w m. Studzianki, gm. Wasilków,
50. PGK Zambrów Sp. z o.o. – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Czerwony Bór, gm. Zambrów,
51. BIOM Sp. z o.o. - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Koszarówka, gm. Grajewo.

2) Naliczanie opłat za korzystanie ze środowiska

Uregulowania prawne dotyczące opłat za korzystanie ze środowiska można znaleźć w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.).

Opłata za korzystanie ze środowiska ponoszona jest za:

- wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- pobór wód,
- składowanie odpadów.

Wysokość przedmiotowych opłat zależy od:

- ilości i rodzaju gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza,
- ilości i jakości pobranej wody oraz od tego, czy pobrano wodę powierzchniową czy podziemną, a także od jej przeznaczenia,
- ilości, stanu i składu ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi oraz od ich rodzaju,

- ścieki jako wody chłodnicze od temperatury tych wód,
- wielkości, rodzaju i sposobu zagospodarowania terenu, z którego odprowadzane są ścieki (wody opadowe i roztopowe),
- rodzaju substancji zawartych w ściekach i ich ilości albo od wielkości produkcji ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych, wyprodukowanych w obiektach chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych,
- ilości i rodzaju składowanych odpadów.

Opłaty za korzystanie ze środowiska wnoszą podmioty korzystające ze środowiska, tj. przedsiębiorcy – w rozumieniu *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego oraz osoby wykonujące zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki, jednostki organizacyjne, a także osoby fizyczne, które korzystają ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia.

W latach 2013-2014 na konto Województwa Podlaskiego wpłynęło 36 902 956,74 zł z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska (w 2013 r. – 12 985 217,18 zł, w 2014 r. – 23 23 917 739,56 zł). Niniejsze środki zostały rozdysponowane zgodnie z przepisami *ustawy Prawo ochrony środowiska* na konta NFOŚiGW w Warszawie, WFOŚiGW w Białymstoku oraz budżetów powiatów i gmin, GDOŚ na realizację zadań proekologicznych. W roku 2013 wpłacono 613 413,90 zł opłat podwyższonych a w roku 2014 wpłynęło 890 927,64 opłat podwyższonych. W 2013 r. sprawozdanie złożyło 7270 podmiotów a w 2014 r. 7093 podmioty, z czego opłaty zostały wniesione w 2013 r. przez 1359 podmiotów a w 2014 r. przez 1305 podmiotów.

3) Wprowadzenie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopaliny, terenów zalewowych, obszarów zagrożonych hałasem z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów

Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku wykonuje zadania z zakresu planowania przestrzennego realizowane w imieniu Samorządu Województwa Podlaskiego. Obowiązek umieszczania w miejscowych planach granic udokumentowanych i potencjalnych występowania udokumentowanych złóż kopaliny, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych, wynika

z przepisów art. 10 ust. 1 pkt 11 i ust. 2 pkt 11 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku wydało w latach 2013-2014:

w roku 2013

- 34 uzgodnienia Marszałka Województwa Podlaskiego do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim i krajowym,
- 65 wniosków Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne,
- 110 uzgodnień Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne,
- 97 projektów postanowień opiniujących Zarządu Województwa Podlaskiego do decyzji lokalizacyjnych na budowę i przebudowę dróg wg. ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych;

w roku 2014

- 42 uzgodnienia Marszałka Województwa Podlaskiego do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim i krajowym,
- 68 wniosków Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne,
- 98 uzgodnień Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych i ich zmian sporządzonych przez samorządy gminne,
- 101 projektów postanowień opiniujących Zarządu Województwa Podlaskiego do decyzji lokalizacyjnych na budowę i przebudowę dróg wg. ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

4) Opiniowanie powiatowych programów ochrony środowiska pod względem ich zgodności z obowiązującym prawodawstwem i programem wojewódzkim

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 2 *ustawy Prawo ochrony środowiska*, organ wykonawczy województwa opiniuje projekty powiatowych programów ochrony.

W latach objętych niniejszym *Raportem* Zarząd Województwa Podlaskiego zaopiniował pozytywnie projekty 4 powiatowych programów ochrony środowiska (4 w 2013 r. i żadnego w 2014 r.). Dotyczyły one powiatów: sejneńskiego, miasta Białystok, siemiatyckiego, wysokomazowieckiego.

5) Opiniowanie pod względem wpływu na ochronę środowiska miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W okresie 2013-2014, Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku wydało 208 uzgodnień Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych, i ich zmian oraz wydało 133 wnioski Zarządu Województwa do projektów studiów gminnych i projektów planów miejscowych, i ich zmian.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku w latach 2013-2014 wszczęła 198 postępowań w sprawie opiniowania i uzgadniania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego, polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu oraz innych polityk, strategii, planów lub programów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

6) Opracowanie programów ochrony powietrza i programów ochrony przed hałasem

Na mocy art. 91 oraz art. 119 ustawy *Prawo ochrony środowiska* sejmik województwa w drodze uchwały ustanawia odpowiednio programy ochrony powietrza dla stref, w których przekroczone zostały poziomy dopuszczalne substancji oraz programy ochrony środowiska przed hałasem dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny.

W okresie 2013-2014 zostały opracowane i uchwalone przez Sejmik Województwa dwa programy ochrony powietrza oraz jeden program ochrony środowiska przed hałasem tj.: *Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka* (uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. Nr XXXIV/415/13) i *Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej* (uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. Nr XXXIV/414/13) oraz Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , Uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr V/35/15 z dnia 23 lutego 2014 r.

7) Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących parków krajobrazowych przez dyrektora parku krajobrazowego

Zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt.3 i ust. 6a ustawy *o ochronie przyrody* dyrektor parku krajobrazowego ma obowiązek opracowania i zatwierdzania planów ochrony przez sejmik województwa dla istniejących na terenie województwa parków krajobrazowych. Sejmik województwa

ustanawia, w drodze uchwały, plan ochrony dla parku krajobrazowego w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania projektu planu albo odmawia jego ustanowienia, jeżeli projekt planu jest niezgodny z celami ochrony przyrody. Plan ochrony może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony przyrody. W latach 2013-2014 nie opracowywano planów zadań ochronnych dla parków krajobrazowych z terenu województwa podlaskiego.

8) Ujmowanie w politykach wojewódzkich aspektów ochrony wód

Sejmik Województwa Podlaskiego dnia 9 września 2013 r. podjął Uchwałę Nr XXXI/374/13 w sprawie przyjęcia zaktualizowanej *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020*, w której to uwzględniono kwestie ochrony związanej z wodami powierzchniowymi jak i podziemnymi. Aspekt ochrony wód został ujęty w celu operacyjnym 1.5. – Efektywne korzystanie z zasobów naturalnych oraz w celu operacyjnym 3.4.- Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

9) Upowszechnienie wiedzy o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie – kontynuacja

W latach 2013-2014 Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego na bieżąco zamieszczał na stronach internetowych np. www.wrotapodlasia.pl i BIP (m.in. parków krajobrazowych) informacje o prowadzonych przez siebie, jak i inne jednostki działaniach na rzecz ochrony środowiska. Zadanie to było także realizowane w latach ubiegłych.

10) Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców województwa

Działanie to prowadzone jest na bieżąco m.in. przez jednostki oświatowe podległe Samorządowi Województwa oraz Straż Pożarną, Policję i inne jednostki odpowiedzialne za bezpieczeństwo w województwie.

W latach 2013-2014 Samorząd Województwa Podlaskiego podjął również szereg prac związanych z realizacją takich działań jak:

- 11) Propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych – kontynuacja,**
- 12) Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz hałasu z transportu poprzez rozwój infrastruktury drogowej,**

- 13) Organizowanie kampanii informacyjno – edukacyjnych, wspieranie imprez o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim – kontynuacja**
- 14) Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie – kontynuacja**
- 15) Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych**

W okresie 2013-2014 Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego na bieżąco podawał na stronach internetowych np. www.wrotapodlasia.pl i BIP (m.in. parków krajobrazowych) informacje o prowadzonych przez siebie, jak i inne podmiotach działaniach na rzecz ochrony środowiska. Zadanie to było także realizowane w latach poprzednich. Ponadto Samorząd Województwa aktywnie wspomagał edukację ekologiczną prowadzoną zarówno przez jednostki samorządowe, jak i inne organizacje.

W roku 2013 zrealizowano następujące zadania z zakresu kształtowania postaw proekologicznych i promowania ochrony środowiska:

9. XXVIII Olimpiada Wiedzy Ekologicznej

Po raz kolejny zorganizowano, dzięki środkom finansowym (w kwocie 16.113,06 zł) pozyskanym w ramach dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku oraz środkom budżetu województwa (w kwocie 5.220,88 zł) etap podstawowy i wojewódzki Olimpiady Wiedzy Ekologicznej – największej pod względem liczby uczestników olimpiady przedmiotowej w Polsce adresowanej do uczniów szkół ponadgimnazjalnych wszystkich typów. Jest to olimpiada interdyscyplinarna, łącząca treści ekologii i ochrony środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem praktycznych działań na rzecz przeciwdziałania procesom jego degradacji. W etapie podstawowym wzięło udział 1.365 uczniów z 59 szkół, zaś w etapie wojewódzkim – 98 uczniów z 44 szkół z terenu województwa podlaskiego.

Zorganizowano również wyjazd siedmiu laureatów etapu wojewódzkiego Olimpiady Wiedzy Ekologicznej na eliminacje centralne, które w 2013 roku odbyły się w Katowicach. Laureatem V miejsca został uczeń z II LO z Dodatkową Nauką Języka Białoruskiego w Hajnówce.

10. Konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”

We współpracy z Suwalskim Parkiem Krajobrazowym zorganizowano finał wojewódzki XII edycji Konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”, który skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych z terenu gmin leżących na obszarze parków krajobrazowych.

W konkursie wzięły udział trzy czteroosobowe drużyny, najlepsze po etapie „parkowym” konkursu., wyłonione spośród 153 uczniów z 13 szkół gimnazjalnych z terenu województwa podlaskiego. Zwyciężyła drużyna z Gimnazjum w Wiżajnach, która reprezentowała nasze województwo na finale ogólnopolskim, na który zajęła II miejsce. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu województwa w wysokości 5.050,60 zł.

11. Impreza „Noc Świętojańska w Turtulu”

We współpracy z Suwalskim Parkiem Krajobrazowym zorganizowano w czerwcu 2013 r. cykliczną imprezę plenerową „Noc Świętojańska w Turtulu”, którą uświetniła muzyka zespołów ludowych „Kapela Fest” i „Przeroślacy”, pokazy szczudlarskie i taniec z ogniem grupy teatralnej związanej ze Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym „Nie Po Drodze”. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również gawędy opowiedziane suwalską gwarą przez znanego w regionie gawędziarza Józefa Borkowskiego, projekcja filmu „Cztery oblicza Czarnej Hańczy” oraz gra Terenowa „W poszukiwaniu kwiatu paproci”. W trakcie wieczoru prezentowano również produkty regionalne, takie jak sery, chleb, sękacze, wędliny, itp. Odbiorcami imprezy były samorządy współpracujące z parkiem, mieszkańcy Suwalskiego Parku Krajobrazowego oraz turyści. Dużą część odbiorców stanowili uczestnicy projektów związanych z ochroną bioróżnorodności obszarów wiejskich. Łączną liczbę gości ocenia się na około 300 osób. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu województwa w wysokości 2.500,00 zł.

12. Integracyjne warsztaty fotograficzne pt. „Znaczenie i piękno doliny Narwi”

We współpracy z Łomżyńskim Parkiem Krajobrazowym Doliny Narwi oraz Stowarzyszeniem Rodzice Dzieciom Troski Specjalnej w Marianowie zorganizowano w dniach 26 – 28 czerwca 2013 r. integracyjne warsztaty fotograficzne pt. „Znaczenie i piękno doliny Narwi”. Uczestnikami warsztatów byli podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej w Marianowie, studenci z Uniwersytetu Łódzkiego pochodzący z Ukrainy, Białorusi i Polski oraz wolontariuszka Parku. W trakcie warsztatów uczestnicy zwiedzili i odkryli najciekawsze zakątki Parku, zarówno malownicze krajobrazy, jak i obiekty zabytkowe, sakralne, miejsca szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, czy rzadkie gatunki roślin będące pod ochroną. Efektem trzydniowej pracy uczestników warsztatów było ponad 1700 fotografii. Najlepsze z nich zostały nagrodzone oraz opublikowane w kalendarzu na 2014 r. oraz zaprezentowane w formie wystawy. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu województwa w wysokości 1.200,00 zł.

13. Konkursy Wiedzy o Puszczy Knyszyńskiej

We współpracy z Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej zorganizowano konkurs wiedzy pn. „Zając – polna trusia” oraz rozstrzygnięto konkurs fotograficzny pn. „Środowisko życia zająca”. Obie imprezy nawiązywały do Ogólnopolskiej Kampanii Edukacyjnej „Wydra i zając”. W konkursach wzięło udział 80 osób – uczniów i nauczycieli szkół podstawowych z terenu Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej i okolic. Uczestnicy konkursów wzięli udział w imprezie plenerowej pod wiatą „Bukowiska” w Supraślu, na której podsumowano konkursy i wręczono nagrody. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu województwa w wysokości 298,22 zł.

14. Konkursy plastyczno – literacki pt. „Nie tylko dudek ma swój czubek – ekspresje na temat czajki”

We współpracy z Łomżyńskim Parkiem Krajobrazowym Doliny Narwi zorganizowano konkurs plastyczno – literacki pt. „Nie tylko dudek ma swój czubek – ekspresje na temat czajki”, na który wpłynęło 40 prac ze szkół podstawowych z terenu ŁPKDN. Jury konkursu przyznało 6 nagród w dwóch kategoriach wiekowych oraz 11 wyróżnień. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu województwa w wysokości 789,88 zł.

15. Wydawnictwa i materiały promocyjne

W 2013 r. zrealizowano ze środków budżetu województwa w wysokości 28.517,00 zł oraz we współpracy z parkami krajobrazowymi następujące wydawnictwa promocyjno – edukacyjne:

- ~ mini monografia – informator turystyczny pn.: „Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej Przyroda – Kultura – Historia” w języku angielskim,
- ~ poplenerowy album fotograficzny pn. „Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej – tropem wilka”,
- ~ kalendarz Suwalskiego Parku Krajobrazowego na 2014 rok,
- ~ kalendarz Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi na 2014 rok,
- ~ zestaw kart pocztowych w obwolutie przedstawiających zabytki kulturowe i historyczne Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi,
- ~ książeczka dla dzieci pt. „Klekok z drozdowskiego gniazda”,
- ~ wystawa zdjęć po integracyjnych warsztatach fotograficznych w Łomżyńskim Parku Krajobrazowym Doliny Narwi pn. „Znaczenie i piękno doliny Narwi”.

Materiały powyższe, łączące edukację ekologiczną z promocją województwa i jego walorów przyrodniczych, były bezpłatnie przekazywane instytucjom współpracującym z UMWP i parkami krajobrazowymi, szkołom, organizacjom, uczestnikom imprez, targów, konkursów, konferencji i projektów oraz turystom.

16. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W ramach realizacji „Programu współpracy Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2013 roku” przyznano dotacje na łączną kwotę 25.000 zł na realizację zadań publicznych w sferze ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego w ramach konkursu *Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska i ekologii oraz działania na rzecz ochrony przyrody* oraz w trybie pozakonkursowym, na następujące zadania:

- a) *Ogólnopolska kampania Edukacyjna "Woda to życie"*, realizacja: Stowarzyszenie Uroczysko w Supraślu, dotacja: 6.000,00 zł,
- b) *Ochrona rodzimej flory Suwalskiego Parku Krajobrazowego przed inwazją obcych gatunków roślin*, realizacja: Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego "KRAINA HAŃCZY" w Malesowiznie, dotacja: 5.000,00 zł,
- c) *Szkolna ścieżka przyrodnicza*, realizacja: Towarzystwo Ochrony Siedlisk „ProHabitat” w Białymstoku, dotacja: 5.000,00 zł,
- d) *Eliminacja roślin inwazyjnych w zbiorowiskach naturalnych Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi*, realizacja: Stowarzyszenie Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi w Drozdowie, dotacja: 4.000,00 zł,
- e) *Konkurs „Drugie życie odpadów”*, realizacja: Stowarzyszenie „Szukamy Polski” w Białymstoku, dotacja: 5.000,00 zł.

Ponadto brano udział w pracach kapituły i ufundowano nagrodę finansową dla laureata XXI edycji „Konkursu o nagrodę im. Alfreda Lityńskiego za zasługi w ochronie środowiska naturalnego”, organizowanego przez Suwalską Radę Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Suwałkach przy współpracy z Marszałkiem Województwa Podlaskiego i Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ufundowano nagrody rzeczowe w licznych konkursach organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz placówki edukacyjne.

Opiniowano:

- a) wnioski o objęcie Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Podlaskiego imprez i inicjatyw,
- b) działalność instytucji i organizacji, w zakresie ochrony środowiska i ekologii.

W roku 2014 zrealizowano następujące zadania z zakresu kształtowania postaw proekologicznych i promowania ochrony środowiska:

10. XXIX Olimpiada Wiedzy Ekologicznej

Po raz kolejny zorganizowano etap podstawowy, okręgowy i centralny Olimpiady Wiedzy Ekologicznej – największej pod względem liczby uczestników olimpiady przedmiotowej w Polsce adresowanej do uczniów szkół ponadgimnazjalnych wszystkich typów. Jest to olimpiada interdyscyplinarna, łącząca treści ekologii i ochrony środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem praktycznych działań na rzecz przeciwdziałania procesom jego degradacji.

W etapie podstawowym wzięło udział 1.312 uczniów z 64 szkół, zaś w etapie wojewódzkim – 71 uczniów z 33 szkół z terenu województwa podlaskiego.

W dniach 6 – 8 czerwca w Supraślu przeprowadzono finał centralny Olimpiady, w którym wzięło udział 111 uczniów – najlepszych z całego kraju oraz ich opiekunowie, goście i organizatorzy (łącznie ok. 180 osób). Impreza została zrealizowana we współpracy z Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej oraz Komitetem Głównym OWE działającym przy Zarządzie Głównym Ligi Ochrony Przyrody w Warszawie.

Przeprowadzenie eliminacji wszystkich szczebli XXIX OWE na terenie naszego województwa było możliwe dzięki dotacji przyznanej przez WFOŚiGW w Białymstoku (w kwocie 39 967,00 zł), środkom z budżetu Województwa Podlaskiego (w kwocie 38 202,24 zł) oraz ZG LOP (w kwocie 22 458,00 zł). Należy też wspomnieć o dużym zaangażowaniu organizacyjnym i rzeczowym organizatorów i sponsorów imprezy.

11. Konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”

We współpracy z Łomżyńskim Parkiem Krajobrazowym Doliny Narwi zorganizowano finał wojewódzki XIII edycji Konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”, który skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych z terenu gmin leżących na obszarze parków krajobrazowych. W konkursie wzięły udział trzy czteroosobowe drużyny, najlepsze po etapie „parkowym” konkursu, wyłonione spośród 123 uczniów z 10 szkół gimnazjalnych z terenu województwa podlaskiego. Zwyciężyła drużyna z Zespołu Szkół Samorządowych w Krynkach, która reprezentowała nasze województwo na finale ogólnopolskim. Na realizację zadania wydatkowano środki z budżetu Województwa Podlaskiego (w kwocie 4 899,82 zł) oraz z dotacji przyznanej przez WFOŚiGW w Białymstoku (w kwocie 5 875,34 zł).

12. Impreza „Noc Świętojańska w Turtulu”

We współpracy z Suwalskim Parkiem Krajobrazowym zorganizowano 20 czerwca cykliczną imprezę plenerową „Noc Świętojańska w Turtulu”, którą uświetniła muzyka zespołów ludowych „Chłopcy z Nowoszyszek” i „Przeroślacy”, spektakl Teatru „Zgryz” Suwalskiego Ośrodka Kultury w Suwałkach pt. "Nasze podwórko – czyli miłość po naszymu", pokazy sztuczniarskie i taniec z ogniem grupy teatralnej związanej ze Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym „Nie Po Drodze”. Dużym zainteresowaniem cieszyła się gra terenowa „W poszukiwaniu kwiatu paproci”. W trakcie wieczoru prezentowano również produkty regionalne, takie jak sery, chleb, sękacze, wędliny, mieszanki ziołowe itp. Odbiorcami imprezy były samorządy współpracujące z parkiem, mieszkańcy Suwalskiego Parku Krajobrazowego oraz turyści. Dużą część odbiorców stanowili uczestnicy projektów związanych z ochroną bioróżnorodności obszarów wiejskich. Łączną liczbę gości ocenia się na około 400 osób. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu województwa w wysokości 3 950,00 zł.

13. Plener malarski i konkurs plastyczny pt. „Pejzaże znad Narwi”

We współpracy z Łomżyńskim Parkiem Krajobrazowym Doliny Narwi oraz Stowarzyszeniem Rodzice Dzieciom Troski Specjalnej w Marianowie zorganizowano dwudniowy plener malarski w dwóch malowniczych zakątkach doliny Narwi (Wzgórze Królowej Bony, punkt widokowy w Siemieniu Nadrzecznym). Uczestnikami pleneru była młodzież z MDK w Łomży, ROK w Łomży oraz uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Marianowie. W trakcie pleneru powstało 18 niepowtarzalnych obrazów przedstawiających krajobrazy doliny Narwi. Najlepsze z nich zostały nagrodzone oraz opublikowane w kalendarzu na 2015 r. Zorganizowano również wystawę poplenerową w Galerii Bonar w Łomży. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu Województwa Podlaskiego w wysokości 4 277,02 zł.

14. Noc Nietoperzy w PKPK

We współpracy z Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej zorganizowano 29 sierpnia pierwsze w Supraślu obchody Międzynarodowej Nocy Nietoperzy. Uczestnicy imprezy mieli okazję obejrzeć prezentację nt. projektu „Natura Nietoperza” oraz nową, stałą ekspozycję obrazującą najważniejsze aspekty z życia nietoperzy, utworzoną w siedzibie PKPK, wziąć udział w dyskusji z fachowcami Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Nietoperzy oraz nocnych warsztatach terenowych, zakończonych widowiskiem przyrodniczo-wizualno-muzycznym i biesiadą przy ognisku. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu Województwa Podlaskiego w wysokości 420,81 zł.

15. Udział w plebiscycie na „7 nowych cudów Polski” miesięcznika National Geographic Traveler

Współorganizowano z Suwalskim Parkiem Krajobrazowym (SPK) oraz Stowarzyszeniem Miłośników SPK „KRAINA HAŃCZY” akcję promującą walory przyrodniczo-krajobrazowe SPK i Województwa Podlaskiego w ramach plebiscytu na „7 nowych cudów Polski” organizowanego przez wydawcę miesięcznika National Geographic Traveler. Dzięki szeroko zakrojonej, kilkumiesięcznej akcji promocyjnej SPK uzyskał aż 15 % wszystkich oddanych głosów w skali kraju i zajął drugie miejsce w gronie siedmiu laureatów konkursu. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu Województwa Podlaskiego w wysokości 5 000,00 zł.

16. Szkolenia

Przeprowadzono warsztaty szkoleniowe skierowane do samorządów gminnych dotyczące sprawozdawczości z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. W warsztatach wzięło udział 96 osób. Na realizację zadania wydatkowano m.in. środki z budżetu Województwa Podlaskiego w wysokości 6 420,00 zł.

17. Wydawnictwa i materiały promocyjne

Zrealizowano ze środków budżetu województwa w wysokości 8 471,80 zł oraz we współpracy z parkami krajobrazowymi następujące wydawnictwa promocyjno – edukacyjne:

- pocztówki Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej
- folder Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej,
- przygotowano stronę merytoryczną wydawnictwa „Sezam przyrody Podlasia”.

Materiały powyższe, łączące edukację ekologiczną z promocją województwa i jego walorów przyrodniczych, były bezpłatnie przekazywane instytucjom współpracującym z UMWP i parkami krajobrazowymi, szkołom, organizacjom, uczestnikom imprez, targów, konkursów, konferencji i projektów oraz turystom.

W zakresie realizacji „Programu współpracy Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2014 roku” wykonano następujące zadania:

W zakresie zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym przyznano dotacje na łączną kwotę **154 054,00 zł** na realizację zadań publicznych w sferze ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego w ramach:

Konkursu pn. *„Realizacja ochrony i popularyzacja wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu położonych w województwie podlaskim”* na następujące zadania:

- 1) *Kartowanie roślinności w dolinach głównych rzek na terenie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej (tereny osadniczo – rolne) oraz wybranych dolin rzecznych na Obszarze Chronionego Krajobrazu Wzgórza Sokólskie”,* realizacja: Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej "Wielki Las" w Supraślu, dotacja: 18 000,00 zł,
- 2) *Inwentaryzacja i popularyzacja obiektów historycznych i zabytkowych ziemi łomżyńskiej z uwzględnieniem zabytków położonych w Łomżyńskim Parku Krajobrazowym Doliny Narwi,* realizacja: Stowarzyszenie Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi w Drozdowie, dotacja: 15 000,00 zł,
- 3) *Ochrona dziedzictwa przyrodniczego Suwalskiego Parku Krajobrazowego poprzez zabezpieczenie Góry Cisowej przed procesami erozyjnymi”,* realizacja: Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego "KRAINA HAŃCZY" w Malesowiznie - Turtulu, dotacja: 9 000,00 zł,
- 4) *Ptaki doliny Czarnej Hańczy,* realizacja: Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego "KRAINA HAŃCZY" w Malesowiznie – Turtulu, dotacja: 8 000,00 zł.

Konkursu pn. *„Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie nowych zasad regulujących gospodarkę odpadami z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych”* na następujące zadania:

- 1) *Konkurs "Drugie życie odpadów. Pomysł na zmianę w najbliższym otoczeniu",* realizacja: Stowarzyszenie Szukamy Polski w Białymstoku, dotacja: 8 000,00 zł,
- 2) *Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie nowych zasad regulujących gospodarkę odpadami na obszarze Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań gminy Szudziałowo,* realizacja: Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej "Wielki Las" w Supraślu, dotacja: 4 000,00 zł,
- 3) *Odpadowy zawrót głowy - program edukacyjny,* realizacja: Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Regionów Nadbużańskich w Siedlcach, dotacja: 11 000,00 zł,
- 4) *Nowa jakość z odpadów - edukacja ekologiczna mieszkańców Białegostoku, Turczyna, Kleosina,* realizacja: Stowarzyszenie "OKOLICA" w Białymstoku, dotacja: 5 000,00 zł.

Konkursu pn. *„Organizacja i przeprowadzenie, we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku, finału centralnego XXIX edycji Olimpiady Wiedzy Ekologicznej”* na następujące zadanie:

- 1) *Finał centralny XXIX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej - Supraśl 2014*, realizacja: Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej "Wielki Las" w Supraślu, dotacja: 22 000,00 zł.

Trybu pozakonkursowego na następujące zadania:

- 1) *Popularyzacja walorów przyrodniczych i krajobrazowych fragmentu Podlasia poprzez wydanie jubileuszowego kalendarza ściennego z okazji XX-lecia Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi*, realizacja: Stowarzyszenie Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi w Drozdowie, dotacja: 9 300,00 zł,
- 2) *Promowanie aktywnych form ochrony przyrody poprzez edukację ekologiczną i zimowe dokarmianie ptaków w PKPK*, realizacja: Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las” w Supraślu, dotacja: 9 408,00 zł,
- 3) *WODY SUWALSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO – ich ochrona poprzez działania edukacyjne i prewencyjne*, realizacja: Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego „KRAINA HAŃCZY” w Malesowiznie-Turtulu, dotacja: 8 000,00 zł,
- 4) *Wydanie i bezpłatne rozpowszechnienie publikacji „Cena przyrody” Profesora Tomasza Żylicza*, realizacja: Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych w Białymstoku, dotacja: 7 166,00 zł,
- 5) *Ochrona czynna stanowiska zagrożonego gatunku motyla modraszka ariona i murawy napiaskowej na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”*, realizacja: Stowarzyszenie Popierania i Rozwoju Wiedzy o Ochronie Środowiska „Czysty Świat” w Poznaniu, dotacja: 3 205,00 zł.

Konkursu na wkłady własne na następujące zadanie:

- 1) *Ochrona bociana białego na obszarze Podlaskiego Szlaku Bocianiego poprzez kampanię informacyjno-edukacyjną*, realizacja: Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna z siedzibą w Białymstoku, dotacja: 5 900,00 zł,
- 2) *Kampania edukacyjna „JEŻ SWÓJ ZWIERZ”*, realizacja: Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju Agro – Group w Białymstoku, dotacja: 11 075,00 zł,

4. Stan zrealizowanych na terenie województwa podlaskiego zadań z zakresu infrastruktury ochrony środowiska oraz edukacji ekologicznej w latach 2013-2014 (zadania koordynowane)

Na terenie województwa podlaskiego w latach 2013 – 2014 podjęto szereg działań mających na celu rozbudowę istniejącego już systemu infrastruktury ochrony środowiska oraz wykonanie działań określonych w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014*. Zadania realizowano w zakresie ochrony: powietrza atmosferycznego, zasobów wodnych, powierzchni ziemi i gospodarki odpadami, zasobów złóż kopalin, przyrody i krajobrazu, ochrony przed hałasem i ochrony przed skutkami poważnych awarii oraz oddziaływania pól elektromagnetycznych, rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, edukacji ekologicznej.

4.1. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014* założono dwa cele krótkoterminowe: PA1. *Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza* oraz PA2. *Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych*.

W celu osiągnięcia powyższych celów w latach 2013-2014 realizowano działania zmierzające do ograniczenia emisji niskiej, m.in. poprzez zmianę systemu ogrzewania na bardziej efektywne ekologicznie i energetycznie.

Liczba kotłowni na terenie województwa podlaskiego, na koniec 2013 r. wynosiła 318 obiektów (wg systemu organizacyjnego podmiotów gospodarki narodowej - GUS) i zmalała w porównaniu z danymi z 2011 r. o 110 obiektów. Wzrosła natomiast długość sieci ciepłej przesyłowej o 27,2 km oraz długość przyłączy do budynków zmalała 1,7 km. Należy zaznaczyć, że nowopowstałe kotłownie z reguły opalane są paliwem gazowym, olejowym lub innym bardziej ekologicznym.

Tabela 2. Kotłownie i sieć ciepła na terenie województwa podlaskiego

Lp.	Kotłownie i sieć ciepła na terenie województwa podlaskiego w latach	
	2011	2013
1	kotłownie ogółem [obiekt]	
	428	318
2	długość sieci ciepłej przesyłowej [km]	
	486,8	514
3	długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów [km]	
	248,8	247,1

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na 26.08.2015 r.).

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego rozbudowie uległa sieć gazowa (rozdzielcza). Zwiększyła się liczba obiektów podłączonych do sieci o 1568 sztuk, a co za tym idzie również liczba odbiorców gazu. niniejsza zmiana wpływa pozytywnie na stan powietrza atmosferycznego w województwie podlaskim.

Tabela 3. Sieć gazowa na terenie województwa podlaskiego

Lp.	Sieć gazowa na terenie województwa podlaskiego w latach	
	2011	2013
1	długość czynnej sieci ogółem [m]	
	1 396 378	1 456 055
2	długość czynnej sieci przesyłowej [m]	
	392 191	392 191
3	długość czynnej sieci rozdzielczej [m]	
	1 004 187	1 063 864
4	czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	
	23 961	25 529
5	odbiorcy gazu [gosp. domowe]	
	117 585	121 492
6	odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	
	19 843	22 175
7	odbiorcy gazu w miastach [gosp. domowe]	
	112 554	115 472
8	ludność korzystająca z sieci gazowej [osoba]	
	324 131	335 267

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na 26.08.2015 r.).

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 zakładał w zakresie "Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (PA)" następujący cel długoterminowy do roku 2018: "Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza". Natomiast jako cele krótkoterminowe do roku 2014 wyznaczono:

PA1: Wdrożenie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza.

PA2: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych. Powyższe cele były w pełni realizowane poprzez następujące działania: modernizację istniejących kotłowni, termomodernizację istniejących obiektów, wymianę taboru autobusowego na bardziej ekologiczny.

Tabela 4. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu powietrze atmosferyczne (PA) współfinansowane z WFOSiGW w Białymstoku

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
ROK 2013		
1	Poprawa efektywności energetycznej systemu ciepłowniczego Miasta Grajewo oraz sprawności przesyłu i dystrybucji energii ciepłej poprzez modernizację sieci i węzłów ciepłych	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Grajewie
2	Termomodernizacja zabytkowego budynku użyteczności publicznej - Ratusz siedziba Muzeum Podlaskiego w Białymstoku	Muzeum Podlaskie w Białymstoku
3	Zakup 10 szt. autobusów spełniających normę EURO 5	PKS w Suwałkach Spółka Akcyjna
4	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Knyszynie. Termomodernizacja Zespołu Szkół w Kalinówce Kościelnej. Termomodernizacja budynku Przedszkola w Knyszynie	Gmina Knyszyn
5	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Knyszynie. Termomodernizacja Zespołu Szkół w Kalinówce Kościelnej. Termomodernizacja budynku Przedszkola w Knyszynie	Gmina Knyszyn
6	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Płonce Kościelnej	Gmina Łapy
7	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Łapach	Gmina Łapy
8	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Łapach	Gmina Łapy
9	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Łapach	Gmina Łapy
10	Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 1 w Łapach	Gmina Łapy
11	Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 2 w Łapach	Gmina Łapy
12	Przebudowa kotłowni i budowa sieci ciepłej oraz c.w.u. do budynków mieszkalnych wielorodzinnych, hali sportowej i budynku internatu w miejscowości Ostrożany	Powiat Siemiatycki
13	Dostawa nowych ekologicznych autobusów spełniających normę emisji spalin Euro 5	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łomży Sp. z o.o.
14	Dostawa 5 nowych, ekologicznych autobusów spełniających normę emisji spalin EURO 5	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białymstoku Spółka Akcyjna
15	Elektrownia słoneczna (fotowoltaiczna) Lipsk	E3 AMB Energia Sp. z o.o. w Lipsku
16	Efektywne zagospodarowanie osadów ściekowych poprzez ich wykorzystanie energetyczne na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu	Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach
17	Termomodernizacja budynku plebanii w Pietkowie	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Anny w Pietkowie

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
ROK 2014		
18	Poprawa efektywności energetycznej systemu ciepłowniczego Miasta Grajewo oraz sprawności przesyłu i dystrybucji energii ciepłej poprzez modernizację sieci i węzłów ciepłych	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Grajewie
19	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Łapach	Gmina Łapy
20	Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 1 w Łapach	Gmina Łapy
21	Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 2 w Łapach	Gmina Łapy
22	Elektrownia słoneczna (fotowoltaiczna) Lipsk	E3 AMB Energia Sp. z o.o. w Lipsku
23	Efektywne zagospodarowanie osadów ściekowych poprzez ich wykorzystanie energetyczne na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu	Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach
24	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Daniłowie Dużym	Gmina Łapy
25	Termomodernizacja budynku Wiejskiego Domu Kultury w Płonce Kościelnej	Gmina Łapy
26	Termomodernizacja budynku Wiejskiego Domu Kultury Łapy Szołajdy w Łapach Dębwinie	Gmina Łapy
27	Termomodernizacja budynku Wiejskiego Domu Kultury w Uhowie	Gmina Łapy
28	Budowa dwuprzewodowej preizolowanej sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami oraz kompaktowych dwufunkcyjnych węzłów ciepłych na osiedlu "GÓRNE" w Siemiatyczach	Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach
29	Poprawa efektywności energetycznej obiektów Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hajnówce zlokalizowanych przy ul. Lipowej 190 w Hajnówce	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce
30	Budowa biogazowni rolniczej w Michałowie	Zielona Energia Michałowo Sp. z o.o.
31	Poprawa jakości środowiska w Gminie Rajgród poprzez instalację kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na budynkach mieszkalnych	Gmina Rajgród
32	Termomodernizacja zabytkowego budynku kościoła w Poświętnem	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego w Poświętnem
33	Modernizacja części ciśnieniowej kotła WR 5 nr 3 w technologii ekranów szczelnych oraz remont instalacji towarzyszącej w ciepłowni MPEC "GIGA" w Augustowie	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej "GIGA" Sp. z o.o.
34	Wykorzystanie energii słonecznej poprzez montaż instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej w Gminie Krypno	Gmina Krypno
35	Termomodernizacja budynku Ośrodka "Caritas Bliźnim" w Ptakach, gm. Nowogród	Caritas Diecezji Łomżyńskiej

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
36	Naprawa i modernizacja źródła ogrzewania budynku w Domu Pomocy Społecznej w Tykocinie	Caritas Diecezji Łomżyńskiej
37	Termomodernizacja zabytkowego budynku kościoła w Poświętnem	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego w Poświętnem

Źródło: WFOŚiGW w Białymstoku

4.2. Ochrona zasobów wodnych

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 zakłada w zakresie Gospodarki wodnej (W) następujący cel długoterminowy do roku 2018 tj.: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania. Natomiast do roku 2014 założono następujące cele krótkoterminowe:

W1: Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,

W2: Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód,

W3: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.,

W4: Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych,

W5: Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek.

Niniejsze cele były realizowane w latach 2013-2014 przez szereg działań związanych m.in. z: rozbudową sieci wodociągowej i jej modernizacją, rozbudową sieci kanalizacyjnej, rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków, budową oczyszczalni, stacji uzdatniania wody, zadaniami z zakresu melioracji, modernizacji i budowy urządzeń wodnych.

Tabela 5. Sieć wodociągowa na terenie województwa podlaskiego

Lp.	Sieć wodociągowa na terenie województwa podlaskiego w latach				
	2010	2011	2012	2013	2014
1	długość czynnej sieci rozdzielczej [km]				
	12 321,5	12 585,7	12 810,2	13 078,0	13 260,0
2	długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gmin [km]				
	6 123,6	6 022,3	6 126,2	6 090,6	6 419,3
3	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]				
	179 019	183 501	184 874	187 969	190 504
4	ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach [osoba]				
	693 010	695 035	694 744	693 811	-
5	ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]				
	1 054 630	1 056 166	1 055 408	1 054 461	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na 26.08.2015 r.) oraz Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 za okres 2011-2012

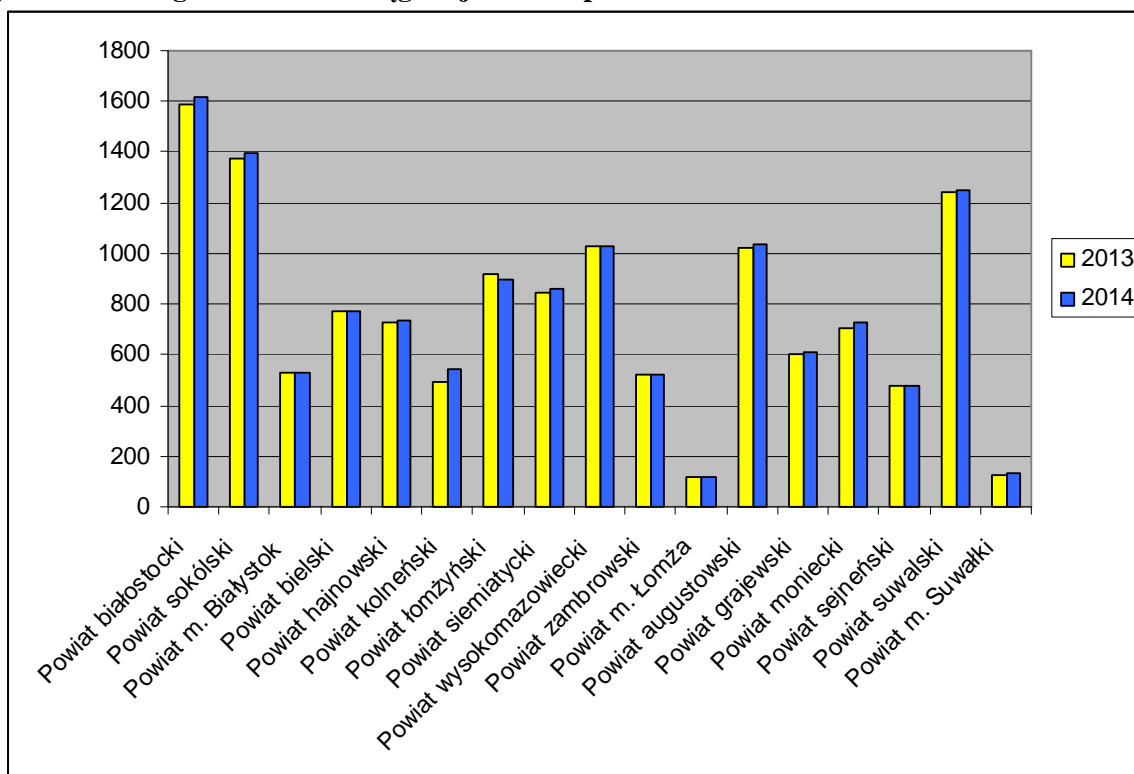
Na terenie województwa podlaskiego następuje sukcesywny wzrost długości sieci wodociągowej. Zauważa się jednak tendencję spadkową w zakresie ilości osób korzystających z sieci wodociągowej co wiąże się z migracją ludności poza teren województwa podlaskiego oraz śmiertelnością mieszkańców.

Tabela 6. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2012-2014

Powiaty	Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej [km]		
	2012	2013	2014
Powiat białostocki	1576,5	1585,4	1617,1
Powiat sokólski	1354,4	1373,1	1395,6
Powiat m. Białystok	513,0	528,6	527,4
Powiat bielski	767,3	771,4	772,6
Powiat hajnowski	687,2	723,9	734,1
Powiat kolneński	459,8	490,2	547,1
Powiat łomżyński	824,5	916,7	898,4
Powiat siemiatycki	838,9	848,5	861,7
Powiat wysokomazowiecki	1025,3	1025,7	1026,9
Powiat zambrowski	515,8	518,8	522,6
Powiat m. Łomża	114,9	115,0	117,2
Powiat augustowski	1019,7	1021,2	1036,3
Powiat grajewski	594,5	603,1	610,3
Powiat moniecki	705,3	708,9	727,5
Powiat sejneński	459,9	480,5	480,5
Powiat suwalski	1227,2	1239,3	1250,4
Powiat m. Suwałki	126,0	127,7	134,3
Łącznie	12810,2	13078,0	13260,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na dzień 31.08.2015 r.)

Rysunek 1. Długość sieci wodociągowej w km w powiatach w latach 2013-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, stan na dzień 31.08.2015 r.

W ramach celu W1: Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej prowadzono badania monitoringowe. Na terenie województwa podlaskiego funkcjonuje jedno ujęcie powierzchniowe wód płynących, zlokalizowane na rzece Supraśl w Wasilkowie, zaopatrujące w wodę Aglomerację Białostocką. Część zlewni Supraśli stanowi obszar strefy ochronnej ujęcia.

Na potrzeby niniejszej oceny w 2013 i 2014 roku w ramach realizacji Programu Monitoringu Środowiska województwa podlaskiego, WIOŚ w Białymstoku przeprowadził badania jakości wód Supraśli w punkcie pomiarowo-kontrolnym Supraśl – Nowodworce (kod JCW: PLRW20002426169) położonym powyżej ujęcia.

Metodyka oceny opierała się o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204 poz. 1728). Wyniki badań z 2013 r. wykazały, iż woda nie spełniała warunków dobrego stanu wód ze względu na niską kategorię. Jakość wody odpowiadała kryteriom kategorii A3 (woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, adsorpcji na węglu aktywnym, dezynfekcji). Na taką klasyfikację wpłynęły w 2013 r. wartości: ogólnego węgla organicznego, barwy, fenoli lotnych (indeks fenolowy) oraz bakterii grupy Coli. W klasyfikacji nie uwzględniono selenu, z powodu niedoprecyzowanej metodyki oznaczania.

Pozostałe parametry spełniały wymogi kategorii A1 lub A2¹. W 2014 r. na klasyfikację miały wpływ wartości: ogólnego węgla organicznego, barwy, miedzi oraz bakterii grupy Coli. Pozostałe badane parametry spełniały wymogi kategorii A1 lub A2. Wysokie stężenia ogólnego węgla organicznego można wiązać z obecnością znacznej ilości materii organicznej w wodzie. Jej źródłem jest podłoże bagienne-torfowe części zlewni Supraśli w rejonie Michałowo-Gródek, z którego wymywane są duże ilości materii organicznej, w tym związków humusowych².

W ramach realizacji celu W2. *Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód*, w latach 2013-2014, prowadzono działania mające na celu zmniejszenie strat wody na przesyle, poprzez monitoring sieci wodociągowej oraz ograniczenie strat na przesyle.

Tabela 7. Zużycie wody ogółem w 2013 i 2014 r.

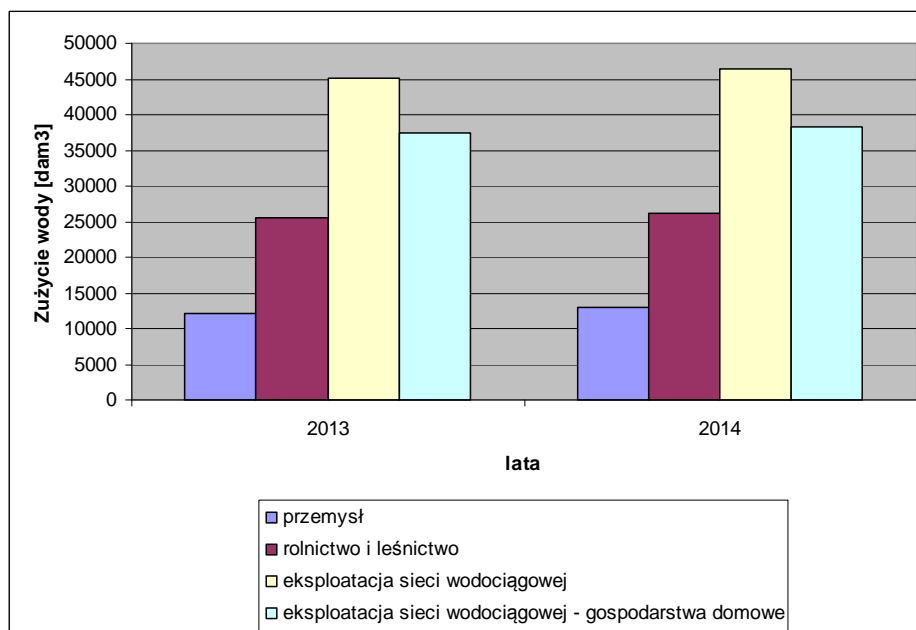
Jednostka terytorialna	Zużycie wody ogółem	
	2013	2014
	dam ³	dam ³
Podregion białostocki		
Powiat białostocki	12719,8	12650,2
Powiat sokólski	2947,1	3039,2
Powiat m.Białystok	14034,3	14703,2
Podregion łomżyński		
Powiat bielski	3959,4	4015,1
Powiat hajnowski	1941,7	1944,7
Powiat kolneński	1526,2	1599,3
Powiat łomżyński	3081,3	3327,6
Powiat siemiatycki	2333,6	2413,5
Powiat wysokomazowiecki	5193,0	5521,3
Powiat zambrowski	4862,0	5013,4
Powiat m.Łomża	3532,1	3506,4
Podregion suwalski		
Powiat augustowski	2595,6	2696,0
Powiat grajewski	3362,6	4089,4
Powiat moniecki	14757,0	14908,1
Powiat sejneński	938,6	934,5
Powiat suwalski	1515,1	1586,4
Powiat m.Suwałki	3531,6	3580,4
Razem	82831,0	85528,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na dzień 31.08.2015 r.)

¹ Klasyfikacja wód powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia w województwie podlaskim w 2013 roku, WIOŚ BIAŁYSTOK, czerwiec 2014

² Klasyfikacja wód powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia w województwie podlaskim w 2014 roku, WIOŚ BIAŁYSTOK, lipiec 2015

Rysunek 2. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2013 r. i 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na dzień 31.08.2015 r.)

Tabela 8. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2013 i 2014 roku

Zużycie wody na poszczególne cele	2013	2014
	dam ³	dam ³
przemysł	12165	12986
rolnictwo i leśnictwo	25623	26165
eksploatacja sieci wodociągowej	45043,0	46377,7
eksploatacja sieci wodociągowej - przez gospodarstwa domowe	37505,2	38308,0

W zakresie celu W3 - *Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych w latach 2013-2014* realizowano działania związane z do rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

Według danych GUS na koniec 2014 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła ponad 3 332 km a ilość przyłączy do kanalizacji wynosiła 87220. Wzrosła również liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na terenie województwa podlaskiego i w roku 2013 była większa o 7382 w stosunku do roku poprzedniego.

Tabela 9. Sieć kanalizacyjna na terenie województwa podlaskiego

L.p.	Sieć kanalizacyjna na terenie województwa podlaskiego w latach		
	2012	2013	2014
1	długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]		
	3 047,3	3 166,4	3 332,2
2	długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy [km]		
	1 079,7	969,7	992,4
3	długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej [km]		
	680,4	530,7	538,3
4	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]		
	81 350	84 532	87 220
5	ścieki odprowadzone [dam ³]		
	33 326,0	32 465,0	32 275,0
6	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach [osoba]		
	650 750	652 233	-
7	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]		
	737 627	742 009	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na 26.08.2015 r.).

Tabela 10. Oczyszczalnie ścieków w województwie podlaskim, stan na koniec 2014 r.

Powiaty	Komunalne			Przemysłowe		
	mechaniczne	biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów	mechaniczne	biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
augustowski	-	1	4	-	-	
białostocki	-	16	2	-	1	
bielski	-	7	2	1	2	
grajewski	-	7	1	1	1	1
hajnowski	-	13	2	-	1	
kolneński	-	4	1	-	1	
łomżyński	1	4	1	-	2	1
moniecki	-	7	3	-	1	1
sejneński	-	1	1	-	1	
siemiatycki	-	4	3	1	1	
sokólski	-	11	1	-	1	
suwalski	-	5	4	-	1	
wysokomazowiecki	-	6	1	-	2	1
zambrowski	-	5	-	-	1	1
Miasto Białystok	-	-	1	1	-	
Miasto Łomża	-	-	1	-	2	
Miasto Suwałki	-	-	1	-	-	
Łącznie na terenie województwa podlaskiego	1	91	29	4	18	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na 01.09.2015 r.).

Na terenie województwa podlaskiego na koniec 2014 r. funkcjonowało 121 komunalnych i 27 przemysłowych oczyszczalni ścieków.

Najwięcej komunalnych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych jest na terenie powiatu białostockiego – 18, hajnowskiego – 15 oraz sokólskiego -12. Natomiast najwięcej przemysłowych oczyszczalni ścieków znajduje się w powiecie: bielskim, łomżyńskim i wysokomazowieckim, grajewskim – po 3.

W województwie podlaskim przeważają biologiczne oczyszczalnie ścieków i na koniec 2014 r. było ich 91, w tym najwięcej w powiatach: białostockim – 16, hajnowskim – 13 oraz sokólskim – 11. W przypadku przemysłowych oczyszczalni ścieków przeważa również biologiczny sposób ich oczyszczania. Na koniec 2014 r. w województwie podlaskim było łącznie 18 biologicznych oczyszczalni przemysłowych.

W celu ochrony oraz poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych w latach 2013 i 2014 prowadzono działania związane z podniesieniem efektywności oczyszczania ścieków, poprzez modernizację obiektów już istniejących oraz budowę nowych obiektów.

W latach 2013-2014 powstały 2 nowe oczyszczalnie ścieków (Filipów i Brańsk) oraz 8 oczyszczalni zostało zmodernizowanych lub rozbudowanych (Szepietowo, Ciechanowiec, Białystok, Suwałki, Łomża, Dąbrowa Białostocka, Nowe Piekty, Przerośl).

Tabela 11. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu

Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu		
kg/rok		
2012	2013	2014
BZT ₅		
211 683	212 869	212 964
ChZT		
2 031 877	2 010 464	1 942 947
zawiesina ogólna		
302 690	529 698	458 947
azot ogólny		
378 572	419 216	433 536
fosfor ogólny		
23 089	26 047	24 110

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na 23.07.2015 r.).

Zgodnie z ww. danymi opublikowanymi przez GUS za rok 2013 i 2014 zwiększył się ładunek zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych w stosunku do wielkości z 2012 r., jeśli chodzi o BZT₅ i azot ogólny natomiast zmniejszył się ChZT, fosfor ogólny i zawiesina ogólna.

Na terenach gdzie przeważa zabudowa rozproszona i utrudnione lub niezasadne jest budowanie zbiorczej kanalizacji sanitarnej i odprowadzanie ścieków do komunalnych oczyszczalni ścieków budowano przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W roku 2013 na terenie województwa podlaskiego powstało 3026 przydomowych oczyszczalni ścieków. W roku 2013 najwięcej przydomowych oczyszczalni ścieków powstało na terenie powiatu: suwalskiego, bo aż 687 szt., augustowskiego - 398 szt. i hajnowskiego - 323 szt., natomiast ani jedna nie powstała w m. Białystok, m. Łomża i powiecie kolneńskim.

Tabela 12. Ilość zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz stacji zlewnych w latach 2012-2014 na terenie województwa podlaskiego

Jednostka terytorialna	zbiorniki bezodpływowe			oczyszczalnie przydomowe			stacje zlewnie		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Powiat białostocki	11587	10901	Brak danych	693	1002	:	11	11	Brak danych
Powiat sokólski	4976	4924		910	1184	:	8	10	
Powiat m.Białystok	3400	3087		6	6	:	1	1	
Powiat bielski	4811	4829		408	684	:	3	3	
Powiat hajnowski	3332	3295		128	451	:	11	12	
Powiat kolneński	3834	3834		39	39	:	5	5	
Powiat łomżyński	7007	7826		425	494	:	4	4	
Powiat siemiatycki	5913	5532		133	143	:	4	4	
Powiat wysokomazowiecki	6532	7342		1281	1592	:	6	8	
Powiat zambrowski	4005	3947		374	450	:	4	3	
Powiat m.Łomża	537	537		4	4	:	1	1	
Powiat augustowski	3191	3089		1532	1930	:	5	5	
Powiat grajewski	3680	3494		236	431	:	4	4	
Powiat moniecki	3881	3762		322	372	:	8	10	
Powiat sejneński	2555	2630		529	567	:	2	2	
Powiat suwalski	4445	4215		1022	1709	:	7	7	
Powiat m.Suwałki	1418	690		13	23	:	1	1	
PODLASKIE (łącznie)	75104	73934	8055	11081	:	85	91		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (stan na 26.08.2015 r.).

Tabela 13. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu Gospodarka Wodna (W), które uzyskały wsparcie z WFOSiGW w Białymstoku

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
ROK 2013		
1	Poprawa infrastruktury technicznej związanej z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków w miejscowości Przerośl	Gmina Przerośl
2	Budowa infrastruktury z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Krypno	Gmina Krypno
3	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej dla miasta Siemiatycze- Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z przyłączami w ulicach: Ogrodowej, Sadowej, Szpitalnej, Jabłoniowej, Jabłonowskiej, Annapolskiej i nowo projektowanej od ulicy Drohiczyńskiej	Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach
4	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Grajewo	Gmina Grajewo
5	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej dla miasta Siemiatycze - Kanalizacja sanitarna z przyłączami w ulicach: Ciechanowieckiej, Armii Krajowej, Kościuszki, Konopnickiej i sieci wodociągowej w ulicy Ciechanowieckiej	Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach
6	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu rozdzielczego w Rajgrodzie w ulicach Ostejki, Piaski, Żabia, Plancik, Warszawska	Gmina Rajgród
7	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Bakałarzewo w obrębie Stary Skazdub, Malinówka, Stara Kamionka, Kotowina oraz sieci wodociągowej w obrębie Kotowina	Gmina Bakałarzewo
8	Sieć wod-kan wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Filipów	Gmina Filipów
9	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Filipów	Gmina Filipów
10	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grajewo	Gmina Grajewo
11	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Brańsk, etap I	Gmina Brańsk
12	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Doktorce, Lesznia, Zawyki	Gmina Suraż
13	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej dla miasta Siemiatycze - Kanalizacja sanitarna z przyłączami w ulicach: Kościuszki, Konopnickiej, Kraszewskiego, Świętojańskiej	Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach
14	Rozbudowa i doposażenie oczyszczalni ścieków w Szepietowie oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowości Średnica Pawłowięta gm. Szepietowo	Gmina Szepietowo
15	Kanalizacja sanitarna w Wojszkach	Gmina Juchnowiec Kościelny
16	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Simuny	Gmina Juchnowiec Kościelny
17	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Daniłowo Duże wraz z budową wodociągu w miejscowości Gąsówka Stara	Gmina Łapy
18	Budowa kanalizacji sanitarnej do wsi Grodzisk	Gmina Narewka

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
19	Przebudowa ulicy Mickiewicza w Mońkach wraz z przebudową kanalizacji deszczowej i sanitarnej Część 2: Przebudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ul. Mickiewicza w Mońkach	Gmina Mońki
20	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Szudziałowo	Gmina Szudziałowo
21	Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Nowoberezowo oraz wymiana studni na kanale sanitarnym w miejscowości Mochnate i Stare Berezowo	Gmina Hajnówka
22	Budowa stacji uzdatniania wody, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Knyszynie	Gmina Knyszyn
23	Budowa wodociągu do wsi Guszczewina i Gruszki	Gmina Narewka
24	Budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Nowince	Gmina Nowinka
25	Budowa wodociągu i kanalizacji ciśnieniowej wraz z przyłączami w miejscowościach Kopanica i Tobołowo.	Gmina Nowinka
26	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Topiłówka, Jabłońskie	Gmina Augustów
27	Budowa oczyszczalni przydomowych na terenie gminy Nowinka	Gmina Nowinka
28	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Nowinka, Gatne Drugie, Szczebra, Szczeberka i Podnowinka z kolektorem doprowadzającym ścieki do nowo wybudowanej oczyszczalni w Nowince	Gmina Nowinka
29	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Filipów	Gmina Filipów
30	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Bakałarzewo w obrębie Stary Skazdub, Malinówka, Stara Kamionka, Kotowina oraz sieci wodociągowej w obrębie Kotowina	Gmina Bakałarzewo
31	Budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz budowa kanalizacji sanitarnej - etap D w miejscowości Raczki, w ramach projektu pn. "Modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Gminie Raczki"	Gmina Raczki
32	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Sucha Wieś, Jaski i Dowspuda	Gmina Raczki
33	Sieć wod-kan wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Filipów - etap 2	Gmina Filipów
34	Przebudowa i rozbudowa stacji wodociągowej we wsi Podwysokie w Gminie Raczki oraz remont obiektów SUW Raczki w ramach projektu pn. "Modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Gminie Raczki"	Gmina Raczki
35	Budowa 300 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Raczki	Gmina Raczki
36	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Bakałarzewo	Gmina Bakałarzewo

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
37	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Augustów	Gmina Augustów
38	Dostawa i montaż urządzeń w istniejącym bioreaktorze na oczyszczalni ścieków w miejscowości Dowspuda	Gmina Raczki
39	Modernizacja stacji ujęcia wody w miejscowości Bryzgiel na terenie Gminy Nowinka	Gmina Nowinka
40	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Augustów	Gmina Augustów
41	Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Nowoberezowo oraz wymiana studni na kanale sanitarnym w miejscowości Mochnate i Stare Berezowo	Gmina Hajnówka
42	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Narewka	Gmina Narewka
43	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Hajnówka	Gmina Hajnówka
44	Kolektory słoneczne w Gminie Białowieża	Gmina Białowieża
45	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Narewka - II etap	Gmina Narewka
46	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Hajnówka - II etap	Gmina Hajnówka
ROK 2014		
47	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Grajewo	Gmina Grajewo
48	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Simuny	Gmina Juchnowiec Kościelny
49	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Brańsk, etap I	Gmina Brańsk
50	Budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Kołaki Kościelne	Gmina Kołaki Kościelne
51	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Doktorce, Lesznia, Zawyki	Gmina Suraż
52	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Daniłowo Duże wraz z budową wodociągu w miejscowości Gąsówka Stara	Gmina Łapy
53	Budowa nowego ujęcia wody dla miasta Sejny wraz z modernizacją przepompowni ścieków "Parkowa" oraz modernizacja systemu sterowania i wizualizacji na oczyszczalni ścieków w Sejnach	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Sejnach Sp. z o.o.
54	Rozbudowa transgranicznego systemu oczyszczania ścieków w zlewni rzeki Bug (Zachodni) - Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Hajnówce - etap II	Gmina Miejska Hajnówka
55	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno - ściekowej na terenie miasta Siemiatycze - Kanalizacja sanitarna z przyłączami w ulicach: Kościuszki, Polnej i Fabrycznej w Siemiatyczach	Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
56	Zakup sześciu toalet przenośnych w związku z zabezpieczeniem środowiska naturalnego przed niekontrolowanym odprowadzaniem płynnych odpadów komunalnych do ziemi i do wód przez turystów odwiedzających gminę Gródek i osoby przekraczające granice w Bobrownikach	Gmina Gródek
57	Budowa oczyszczalni roślinno stawowej przy budynku Katolickiego Ośrodka Wychowania i Terapii Uzależnień "Metanoia" w Czarnej Białostockiej	CARITAS Archidiecezja Białostocka
58	Przebudowa i remont hydroforni Rajsk	Gmina Bielsk Podlaski
59	Przebudowa i nadbudowa budynku hydroforni Bolesty	Gmina Bielsk Podlaski
60	Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Baciutach - I etap	Gmina Turośl Kościelna
61	Rozbudowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy Nurzec-Stacja - pomostowa	Gmina Nurzec Stacja
62	Rozbudowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy Nurzec-Stacja - udział własny	Gmina Nurzec Stacja
63	Budowa sieci kanalizacyjnej i sieci wodociągowej w Surażu	Gmina Suraż
64	Budowa wodociągu i kanalizacji ciśnieniowej wraz z przyłączami w miejscowościach Kopanica i Tobołowo	Gmina Nowinka
65	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Nowinka, Gatne Drugie, Szczebra, Szczeberka i Podnowinka z kolektorem doprowadzającym ścieki do nowo wybudowanej oczyszczalni w Nowince	Gmina Nowinka
66	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Bakałarzewo	Gmina Bakałarzewo
67	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Augustów	Gmina Augustów
68	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Koryciski i Stary Kornin oraz budowa sieci wodociągowej tranzytowej Tofiłowce-Koryciski	Gmina Dubicze Cerkiewne
69	Rozbudowa oczyszczalni - etap II	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Hajnówce

Zródło: WFOŚiGW w Białymstoku

W związku z wykonaniem celów krótkoterminowych W4. *Zwiększanie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych* oraz W5. *Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacji rzek*, w latach 2013-2014 były realizowane zadania z zakresu budowy i modernizacji urządzeń melioracji wodnej oraz budowy zbiorników retencyjnych.

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku w ramach zadań administracji rządowej, w latach 2013-2014, zrealizował m.in.:

Tabela 14. Realizacja zadań konserwacyjnych w latach 2013-2014

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Uzyskane efekty w latach	
			2013	2014
1	Utrzymanie rzek, cieków i kanałów, w tym:	km	2 734	2 632
	- konserwacja bieżąca rzek i kanałów	km	2 734	2 624
	- konserwacja gruntowna	km	226	164
	- remont budowli	szt.	3	
2	Konserwacja rzek nieuregulowanych	km	71	110
3	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych	km	28,81	33,65
4	Eksploracja budowli piętrzących, w tym:	szt.	816	448
	- na rzekach uregulowanych	km	811	443
	- na rzekach nieuregulowanych	km	5	5
5	Utrzymanie w sprawności technicznej urządzeń zbiornika Siemianówka, w tym „Małej Elektrowni Wodnej” z dwoma hydroturbogeneratorami			
	- o łącznej mocy	kW	165	165
	- o długości linii energetycznych	km	37,02	37,02
6	Eksploracja stacji pomp, w tym na zbiorniku Siemianówka	szt.	14	14
		szt.	5	5

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa Podlaskiego w 2013 i 2014 r.

W latach 2013-2014 prowadzone były prace związane z konserwacją bieżącą rzek i kanałów, konserwacją gruntowną oraz remontami budowli na rzekach, ciekach i kanałach. Konserwacji poddawano również rzeki nieuregulowane.

Tabela 15. Wykaz przedsięwzięć z zakresu melioracji i urządzeń wodnych zrealizowanych w 2013 i 2014 roku³.

Wykaz przedsięwzięć, nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna	Łączne nakłady finansowe [zł]
Rok 2013		
Realizacja inwestycji w zakresie melioracji i urządzeń wodnych	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	969 975,03
<p>Na realizację przedsięwzięć realizowanych jako inwestycje w zakresie melioracji i urządzeń wodnych WZMiUW wydatkował w 2013r. kwotę 969 975,03 zł. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w 100% i odbyło się zgodnie z zawartymi umowami i w określonych w umowach terminach. W ramach tej kwoty sporządzono: dokumentację projektową na kwotę 27 060,00 zł dla zad. Rzeka Rokietnica – przebudowa koryta z budowlami komunikacyjnymi i wodnymi w km 0+000-14+890; dokumentację projektową na kwotę 55 042,50 zł dla zad. Przebudowa Kanału Koryciska w km 0+000-9+950; dokumentację projektową na kwotę 96 555,02 zł dla zad. Jagodniki - przebudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; dokumentację projektową na kwotę 129 150,00 zł dla zad. rz. Rokietnica - przebudowa koryta z budowlami w km 14+890 - 27+028; dokumentację projektową na kwotę 49 205,00 zł dla zad. Przebudowa rzeki Kukawka w km 14+500-20+900; dokumentację projektową na kwotę 228 780,00 zł dla zad. Kosianka - budowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; dokumentację projektową na kwotę 37 812,00 zł dla zad. Przebudowa grobli oporowej Jeziora Rajgrodzkiego w m. Tama; dokumentację projektową na kwotę 51 261,00 zł dla zad. Wnory Wiechy - budowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; dokumentację projektową na kwotę 53 763,00 zł dla zad. Jagodniki I - przebudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; dokumentację projektową na kwotę 93 480,00 zł dla zad. Planta - budowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; program funkcjonalno-użytkowy na kwotę 17 901,00 zł dla zad. Przebudowa rozdzielni PZO Rudnia; dokumentację projektową na kwotę 69 456,00 zł dla zad. Rzeka Słuczka - kształtowanie przekroju poprzecznego i podłużnego koryta wraz z budowlami w km 9+000-15+650, 17+000-19+470; dokumentację projektową na kwotę 38 552,00 zł dla zad. Rzeka Skroda - budowa 2 jazów w km 12+961 w m. Zabiele oraz w km 16+313 w m. Janowo; dokonano opłaty notarialnej na kwotę 1 261,00 zł na zad. Czyżew Osada – zbiornik małej retencji wodnej; wykonano nadzór archeologiczny na kwotę na 14 760,00 zł na zad. Czyżyki - melioracje użytków rolnych; wykonano nadzór inwestorski w branży mostowej na kwotę 5 960,00 zł na zad. Szumowo-Olszynka - zbiornik małej retencji wodnej.</p>		
Utrzymanie wód i urządzeń melioracji wodnych	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	4 423 805,95
<p>Na zadanie z zakresu utrzymania wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych na rok 2013 przyznano z Budżetu Państwa kwotę 4 437 000,00 zł. Plan wykonano w 99,70% W ramach przyznanych środków w 2013 r. wykonano niezbędne prace utrzymaniowe na wodach istotnych dla rolnictwa oraz skupiono się na eksploatacji urządzeń melioracji wodnych podstawowych województwa podlaskiego. Wydatkowane środki zostały przeznaczone przede wszystkim na</p>		

³ Sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa Podlaskiego za 2013 rok oraz Sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa Podlaskiego za 2014

<p>prace polegające na wykoszeniu traw i porostów ze skarp dna, wydobyciu roślinności korzeniącej się w dnie oraz likwidację występujących w korycie rzek zatorów. Na części wód przeprowadzono 2 – krotną konserwację bieżącą polegającą na wykoszeniu roślinności i gęstych zakrzaceń, które porastały skarpy cieków. Zastosowanie 2-krotnej konserwacji bieżącej zmniejszyła ryzyko wystąpienia podtopień na gruntach przyległych do koryt, poprzez umożliwienie swobodnego spływu wód roztopowych w okresie wiosennym. Część środków przeznaczono na utrzymanie i eksploatację Zbiornika Wodnego Siemianówka, gdzie oprócz wykoszenia skarp doprowadzalników do pompowni, odmulenia dna doprowadzalników oraz wykaszania skarp i koron zapór z porostów traw, wykonywano prace umożliwiające utrzymanie w sprawności technicznej urządzeń technicznych znajdujących się na Zbiorniku Siemianówka w tym Małej Elektrowni Wodnej. Utrzymaniem objęto też ważne obiekty dotyczących melioracji wodnych podstawowych, wykonano eksploatację budowli piętrzącej w ilości 816 szt., ponadto utrzymanie objęto wały przeciwpowodziowe na długości 28,81 km, gdzie dokonano wykoszeń porostów traw z koron i skarp oraz wykonano karczowanie krzaków u podstawy wałów. Prowadzono eksploatację 5 stacji pomp oraz 6 jazów narwiańskich. Utrzymaniem objęto jaz Rzędziany, Babino, Złotoria, Góra, Tykocin, Strękowa Góra. Realizacja zadań w 2013 r. objęła wykonanie: - utrzymanie rzek, cieków i kanałów na długości – 2 734 km, w tym: - konserwacja bieżąca rzek i kanałów – 2 734 km, - konserwacja gruntowa rzek i kanałów – 226 km, - konserwacja rzek nieuregulowanych – 71 km, - utrzymanie wałów przeciwpowodziowych na długości – 28,81 km, - remont budowli – 3 szt., - eksploatacja budowli piętrzących w ilości – 816 szt., w tym: - na rzekach uregulowanych – 811 szt., - na rzekach nieuregulowanych – 5 szt., - utrzymanie w sprawności technicznej urządzeń zbiornika Siemianówka w tym „Mała Elektrowni Wodnej” z dwoma hydroturbogeneratorami, - eksploatację 14 szt. stacji pomp w tym 5 szt. na zbiorniku Siemianówka.</p>		
<p>Realizacja inwestycji w zakresie melioracji i urządzeń wodnych przy udziale środków europejskich</p>	<p>Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku</p>	<p>14 839 350,63</p>
<p>Przy udziale środków europejskich realizowane są zadania w ramach PROW na lata 2007-2013 działanie „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”. Przedsięwzięcie zrealizowano w kwocie 14 839 350,63 zł co stanowi 87,52% przyznanych środków. W ramach wydatkowanej kwoty dokonano realizacji zadań: Kanał Rudzki - jaz z mostem i kładką w km 5+140 w m. Białogrądy, Kanał Rudzki - jaz z mostem i kładką w km 11+490 w m. Przechody, Czyżew Osada - zbiornik małej retencji wodnej, Bobra Wielka - odbudowa zbiornika małej retencji wodnej, Czyżyki - melioracje użytków rolnych, Kroszówka - melioracje użytków rolnych, Nowa Wieś - melioracje użytków rolnych, Remont jazu Góra na rzece Narew, Remont jazu Strękowa Góra na rzece Narew, Remont jazu Tykocin na rzece Narew, Remont jazu Złotoria na rzece Narew, Szumowo Olszynka – zbiornik małej retencji wodnej, Turośń – zbiornik małej retencji wodnej na rzece Turośniance.</p>		

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Wykaz przedsięwzięć, nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna	Łączne nakłady finansowe [zł]
Rok 2014		
Realizacja inwestycji w zakresie melioracji i urządzeń wodnych	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	1 499 218,56
<p>Na realizację przedsięwzięć realizowanych jako inwestycje w zakresie melioracji i urządzeń wodnych WZMiUW wydatkował w 2014 r. kwotę 1 499 218,56 zł. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w 100% i odbyło się zgodnie z zawartymi umowami i w określonych w umowach terminach. W ramach tej kwoty sporządzono: dokumentację projektową na kwotę 71 340,00 zł dla zad. Rzeka Rokietnica – przebudowa koryta z budowlami komunikacyjnymi i wodnymi w km 0+000-14+890; dokumentację projektową na kwotę 27 060,00 zł dla zad. Wnory Wiechy - budowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; dokumentację projektową na kwotę 23 370,00 zł dla zad. Planta - budowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; dokumentację projektową na kwotę 51 791,00 zł dla zad. Rzeka Słuczka - kształtowanie przekroju poprzecznego i podłużnego koryta wraz z budowlami w km9+000-15+650, 17+000-19+470; dokumentację projektową na kwotę 44 760,00 zł dla zad. Rzeka Skroda - budowa 2 jazów w km 12+961 w m. Zabiele oraz w km 16+313 w m. Janowo; dokumentację projektową na kwotę 30 000,00 zł dla zad. Postawełek - budowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych; dokumentację projektową na kwotę 1813,00 zł dla zad. Kanał Kuwaski - odbudowa jazu w km 14+804 w m. Czarna Wieś; dokumentację projektową na kwotę 28 128,69 zł dla zad. Sulin - odbudowa pompowni; wykonano nadzór inwestorski w branży mostowej na kwotę 8 940,00 zł na zad. Szumowo-Olszynka - zbiornik małej retencji wodnej; wykonano nadzór inwestorski w branży drogowej na kwotę 4 797,00 zł na zad. Turośń - zbiornik małej retencji wodnej na rzece Turośniance; sporządzono operat wodnoprawny na szczególne korzystanie z wód na kwotę 2 000,00 zł do celów zbiornika małej retencji wodnej na rzece Turośniance oraz wykonano roboty budowlane na kwotę 1 205 218,87 zł w ramach zad. inwest. "Bobra Wielka - odbudowa zbiornika małej retencji wodnej"</p>		
Realizacja inwestycji w zakresie melioracji i urządzeń wodnych przy udziale środków europejskich	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	15 670 804,27
<p>Przy udziale środków europejskich realizowane są zadania w ramach PROW na lata 2007-2013 działanie „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”. Przedsięwzięcie zrealizowano w kwocie 15 670 804,27 zł co stanowi 100 % przyznanych środków. W ramach wydatkowanej kwoty zakończono finansowanie następujących zadań: Czyżew Osada - zbiornik małej retencji wodnej; Kanał Rudzki - jaz z mostem i kładką w km 5+140 w m. Białogrądy; Kanał Rudzki - jaz z mostem i kładką w km 11+490 w m. Przechody; Jaz Góra - remont płyty mostu, elementów konstrukcji betonowych i sterówek; Jaz Strękowa Góra - remont elementów konstrukcji betonowych i sterówki; Jaz Tykocin - remont elementów konstrukcji betonowych; Jaz Złotoria - remont elementów konstrukcji betonowych i sterówek oraz płyty mostowej, podpór mostu i kładki; Szumowo-Olszynka – zbiornik małej retencji wodnej; Turośń – zbiornik małej retencji wodnej na rzece Turośniance; Przebudowa grobli oporowej Jeziora Rajgrodzkiego w m. Tama; Przebudowa rozdzielni SN 15/15 kV PZO Rudnia; Lisowo - zbiornik małej retencji wodnej; Łopusze - zbiornik małej retencji wodnej; kontynuowano realizację zad. Bobra Wielka - odbudowa zbiornika małej retencji wodnej oraz rozpoczęto roboty budowlane na zad. Przebudowa Kanału Koryciska w km 0+000-9+950.</p>		

4.3. Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami

Szczegółowe informacje dotyczące gospodarki odpadami opisane są w obowiązującym *Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017* przyjętym uchwałą Nr XX/233/12 Sejmiku Województwa Podlaskiego w dniu 21 czerwca 2012 r. Ponadto stan realizacji obowiązującego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego szczegółowo został opisany w „Sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego za lata 2011-2013”, przyjętym przez Zarząd Województwa Podlaskiego uchwałą Nr 1/18/2014 z dnia 10 grudnia 2014 r.

4.4. Ochrona zasobów złóż kopalin

W latach 2013-2014 w zakresie ochrony zasobów złóż kopalin był realizowany cel krótkoterminowy SN1 *Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji* poprzez likwidację dzikich wyrobisk, rekultywację złóż wyeksploatowanych.

W 2013 r. na terenie województwa podlaskiego wydobyto łącznie:

- 91,50 tys. ton kredy,
- 20 994 tys. ton piasku i żwiru,
- 11,22 tys. m³ piasków kwarcowych,
- 25 tys. m³ surowców ilastych ceramiki budowlanej,
- nie wydobywano torfu i kamieni łamanych i blocznych⁴.

W 2014 r. na terenie województwa podlaskiego wydobyto:

- 76 tys. ton kredy,
- 19 971 tys. ton piasku i żwiru,
- 12,45 tys. m³ piasków kwarcowych,
- 28 tys. m³ surowców ilastych ceramiki budowlanej,
- 110 tys. m³ torfu,
- nie wydobywano kamieni łamanych i blocznych⁵.

W tabeli poniżej przedstawiono rodzaje i ilości kopalin pozyskanych na terenie województwa podlaskiego w latach 2013-2014, według największego wydobycia.

⁴ Bilans zasobów złóż kopalnych w Polsce wg. stanu na 31.12.2013 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2014 r.

⁵ Bilans zasobów złóż kopalnych w Polsce wg. stanu na 31.12.2014 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015 r.

Tabela 16. Wydobycie kopalin w latach 2013- 2014 na terenie województwa podlaskiego - wg największego wydobycia

Lp.	Wyszczególnienie	Wydobycie	
		2013	2014
Kreda jeziorna i kreda pisząca			
1	Mielnik (pow. siemiatycki)	91,50 tys. ton	76 tys. ton
Piaski i żwiry			
2	Chodźki (pow. suwalski)	675 tys. ton	-
3	Drahle III (pow. sokolski)	2 104 tys. ton	2 756 tys. ton
4	Sobolewo-Krzywe (pow. suwalski)	2 348 tys. ton	2 088 tys. ton
5	Kamionka Drahle 2 (pow. sokólski)	1 002 tys. ton	1 206 tys. ton
6	Kuków Folwark III (pow. suwalski)	1 565 tys. ton	630 tys. ton
Piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno – piaskowej			
7	Mońki-Żodzie (pow. moniecki)	11,22 tys. m ³	10,24 tys. m ³
Surowce ilaste ceramiki budowanej			
8	Lewkowo Stare (pow. hajnowski)	19 tys. m ³	24 tys. m ³
9	Lewkowo Stare II/A (pow. hajnowski)	6 tys. m ³	4 tys. m ³
Torf			
10	Rabinówka (pow. białostocki)	-	100 tys. m ³
11	Imszar II (pow. białostocki)	-	9 tys. m ³

Źródło: Opracowanie własne na podstawie publikacji „Bilans zasobów złóż kopalnych w Polsce, wg. stanu na dzień 31.12.2013 r. i 31.12.2014 r., PIG, Warszawa 2014, 2015

W zakresie ochrony złóż kopalin w 2013-2014 podjęto następujące działania:

- rekultywacja złoża kruszywa naturalnego „Stok”, gm. Korycin – 1,89 ha,
- rekultywacja złoża kruszywa naturalnego „Sierbowce”, gm. Sokółka – 1,48 ha,
- rekultywacja złoża kruszywa naturalnego „Racowo”, gm. Sidra – 7,67 ha,
- rekultywacja złoża kruszywa naturalnego „Drahle”, gm. Sokółka – 6,06 ha,
- Gmina Choroszcz: obręb Złotoria: działka nr 526/2 pow. 1,58 ha, działka nr 528/4 pow. 0,67 ha, działka nr 528/5 pow. 0,72 ha, działka nr 528/6 pow. 1,11 ha,
- Gmina Dobrzyniewo Duże: obręb Rybaki: działka nr 6 pow. 0,30 ha,
- Gmina Juchnowiec Koscielny: obręb Olmonty: działka nr 174/3,4,5,6,10,11,12,13,14 pow. 0,06 ha,
- Gmina Turośń Kościelna: obręb Baciuty: działka nr 617 pow. 0,18 ha, obręb Niewodnica Korycka: działka nr 105/3 pow. 0,12 ha,

- Gmina Wasilków - obręb m. Wasilków: działka nr 438/5 pow. 0,10 ha,
- Gmina Zabłudów- obręb Bobrowa: działka nr 678 pow. 1,23 ha, - obręb Skrybicz: działka nr 442/7 pow. 0,8 ha,
- Gmina Choroszcz:- obręb Jeroniki: działka nr 3/18 pow. 2,86 ha, - obręb Żółtki: działka nr 893 pow. 0,33 ha, działka nr 894 pow. 0,33 ha, działka nr 900/5 pow. 0,85 ha,
- Gmina Dobrzyniewo Duże - obręb Pogorzałki: działka nr 365 pow. 0,66 ha,
- Gmina Michałowo - obręb Nowa Wola: działka nr 169/2 pow. 1,79 ha, działka nr 170/2 pow. 1,15 ha,
- Gmina Turośń Kościelna: - obręb Niecki: działka nr 12/4 pow. 1,50 ha,
- Gmina Tykocin - obręb Radule: działka nr 216 pow. 0,97 ha, działka nr 217 pow. 0,50 ha, - obręb Sawino: działka nr 300 pow. 0,41 ha, działka nr 301/2 pow. 0,13 ha, - obręb Siekierki: działka nr 27 pow. 0,18 ha, działka nr 168 pow. 0,20 ha, działka nr 685 pow. 0,48 ha, - obręb Słomianka-Sempiki: działka nr 9/1 pow. 0,20 ha, działka nr 9/2 pow. 0,25 ha, działka nr 23 pow. 0,55 ha, - obręb Żuki: działka nr 126 pow. 0,25 ha, działka nr 206 pow. 0,25 ha, - obręb m. Tykocin: działka nr 355/1 pow. 0,40 ha,
- Gmina Grodzisk, DROCHLIN – 0,26 ha.

4.5. Ochrona przyrody i krajobrazu

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 zakłada następujące cele krótkoterminowe w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu:

OP1: Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasadach przyrodniczych województwa.

OP2: Stworzenie prawno – organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody.

OP3: Zachowanie lub odtwarzanie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk.

OP4: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich.

OP5: Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych.

W zakresie OP1 prowadzono promocję walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych i obszarów Natura 2000 poprzez:

- realizację zadania przez RDOŚ Białystok: Poznajemy Naturę 2000 III. Działania projektowe polegały na oznakowaniu granic obszarów Natura 2000, tak aby ich przebieg był widoczny w terenie. W tym celu zostały umieszczone przy granicach obszarów tablice z nazwą tej formy ochrony przyrody i z nazwą obszarów. W ramach projektu opracowano i wydrukowano 3 500 tys. folderów informacyjnych oraz opracowano, wykonano i umieszczono w terenie 34 tablice informacyjne o obszarach Natura 2000 i z nazwą obszaru.

W zakresie OP2: Stworzenie prawno – organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody zrealizowano:

- działanie związane z uporządkowaniem kwestii planowania przestrzennego i wprowadzenie zapisów dotyczących ochrony przyrody do dokumentów planistycznych gmin, powiatów i województwa i w tym zakresie RDOŚ w Białymstoku w 2013 r. wszczął 109 postępowań a w 2014 r. - 89 postępowań. Zadanie polegało na opiniowaniu i uzgadnianiu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego, polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu oraz innych polityk, strategii, planów lub programów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
- działanie związane z opracowaniem i zatwierdzeniem planów ochrony dla istniejących rezerwatów przyrody oraz parków narodowych i krajobrazowych. W 2014 r. ustanowiono 7 planów ochronnych dla rezerwatów przyrody tj.: Budzisk, Jesionowe Góry, Krasne, Krzemienne Góry, Las Cieliczański, Starodrzew Szyndzielski i Woronicza.
- działanie związane z opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. W roku 2013 ustanowiono 7 a w roku 2014, 8 planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie województwa podlaskiego. W ramach realizacji ogólnopolskiego projektu pn.: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski POIS.05.03.00-00-186/09” RDOŚ w Białymstoku, począwszy od 2009 roku opracował i ustanowił w latach 2013-14 plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 OSO Dolina Górnego Nurca, OSO Bagno Wizna, SOO Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego, SOO Ostoja w Dolinie Górnego Nurca, SOO Dolina Górnej Rospudy, SOO Ostoja Narwiańska, SOO Ostoja Augustowska (2013 r.) i OSO Puszcza Knyszyńska, OSO Dolina Górnej Narwi, SOO Jeleniewo, SOO Ostoja Suwalska, SOO Ostoja Knyszyńska, SOO Pojezierze Sejneńskie, SOO Ostoja w Dolinie Górnej Narwi, SOO Czerwony Bór (2014 r.). Ponadto w 2014 r. - ustanowiono 3 zarządzenia w ramach realizacji ogólnopolskiego projektu pn.: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski POIS.05.03.00-00-186/09” RDOŚ w Warszawie przy współpracy z RDOŚ w Białymstoku opracował i w 2014 roku ustanowił plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 200 OSO Dolina Dolnego Bugu, OSO Solina Dolnej Narwi i SOO Ostoja Nadbużańska. W ramach projektu pn.: „Plan zadań ochronnych i promocja obszaru Natura 2000 Murawy w Haćkach” RDOŚ w Białymstoku od roku 2010 opracowywał i w styczniu 2013 r. ustanowił plan zadań ochronnych dla w/w

obszaru Natura 2000. W ramach projektu pn.: „Natura 2000 Sasanki w Kolimagach i Źródlika Wzgórz Sokólskich – projekty planów zadań ochronnych” RDOŚ w Białymstoku opracował i ustanowił PZO dla w/w obszarów Natura 2000.

- w ramach działania "Systematyczne wykonywanie „naturowych” ocen oddziaływania na środowisko dla inwestycji mogących niekorzystnie oddziaływać na przedmiot ochrony na obszarach Natura 2000" RDOŚ w Białymstoku w 2013 r. wszczął 14 postępowań a w 2014 r. - 3 postępowania w spr. wydania zezwoleń na realizację przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000.

W ramach celu OP3: Zachowanie lub odtwarzanie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk, prowadzono następujące działania:

- w zakresie przeciwdziałania pogorszeniu się stanu siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000 oraz w razie potrzeby podejmowanie działań kompensacyjnych, RDOŚ w Białymstoku zrealizował: projekt pn.: „Ochrona siedlisk i ostoi bobra europejskiego – podjęcie działań pilotażowych” w ramach którego wykonane zostały dwa rodzaje zabezpieczeń, których celem była ochrona miejsc bytowania bobra, ze szczególnym naciskiem na ochronę ostoi bobra w okolicach stawów hodowlanych oraz wykonano prace remontowe mające na celu poprawę warunków bytowania nietoperza nocka łydkowłosego stanowiącego gatunek chroniony na strychu kościoła parafialnego w Jeleniewie.

Województwo podlaskie posiada znaczną powierzchnię obszarów prawnie chronionych i kojarzone jest jako województwo o wysokich walorach przyrodniczych.

Tabela 17. Powierzchnia obszarów chronionych województwa podlaskiego

Lp.	Obszary chronione na terenie województwa podlaskiego w latach [ha]		
	2012	2013	2014
1	ogółem		
	645 990,7	646 091,35	645 909,95
2	parki narodowe		
	92 169,9	92 169,9	92 169,20
3	rezerwaty przyrody		
	23 755,5	23 868,17	23 591,69
4	parki krajobrazowe razem		
	88 084,5	88 084,50	88 084,50
5	rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych		
	4 552,6	4 552,6	4555,11
6	obszary chronionego krajobrazu razem		
	462 715,3	462 715,30	462 715,30
7	rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu		
	18 505,9	18 505,69	18 407,40
8	użytki ekologiczne		
	2 184,4	2 172,17	2 172,17
9	stanowiska dokumentacyjne		
	0,5	0,5	0,5
10	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe		
	139,1	139,1	139,1
11	Pomniki przyrody [szt.]		
	2015	2012	1998

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na 26.08.2015 r.).

Zgodnie z danymi z ankiet w latach 2013-2014 powołano następujące formy ochrony przyrody:

- Decyzją Wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny ustanowiono dwa nowe obszary tj. specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Sasanki w Kolimagach i specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich,
- Pomnik przyrody o nr ewid. 1926 – dąb szypułkowy, rosnący na działce o nr geod. 361 w miejscowości Mystki Rzym gm. Wysokie Mazowieckie; Uchwała Nr 248/XVIII/13 Rady Gminy Wysokie Mazowieckie z dnia 29.08.2013 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 3384),
- Pomnik przyrody o nr ewid. 1927 – Królewski Dąb (dąb szypułkowy), rosnący na działce o nr geod. 71/24 w Sokółce; Uchwała Nr LV/407/14 Rady Miejskiej w Sokółce z 26.03.2014 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1415).

Ponadto w latach 2013-2014 ustanowiona następujące plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (PZO) i rezerwatów na obszarze województwa podlaskiego:

- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Dolina Górnego Nurca ustanowiony Zarządzeniem Nr21/2013 z 26.09.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 3497),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Bagno Wizna ustanowiony Zarządzeniem Nr 26/2013 z 18.12.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 4631),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego ustanowiony Zarządzeniem Nr 20/2013 z 22.08.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 3243),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Murawy w Haćkach ustanowiony Zarządzeniem Nr 1/2013 z 11.01.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 416),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Ostoja w Dolinie Górnego Nurca ustanowiony Zarządzeniem Nr 22/2013 z 26.09.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 3498),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Dolina Górnej Rospudy ustanowiony Zarządzeniem Nr 24/2013 z 9.12.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 4472),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Ostoja Narwiańska ustanowiony Zarządzeniem Nr 25/2013 z 5.12.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 4473),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Ostoja Augustowska ustanowiony Zarządzeniem Nr 27/2013 z 31.12.2013 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 137),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Dolina Dolnego Bugu ustanowiony Zarządzeniem z 5.09.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz 3204),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Dolina Dolnej Narwi ustanowiony Zarządzeniem z 23.04.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1763),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Puszcza Knyszyńska ustanowiony Zarządzeniem z 15.05.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1967),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Dolina Górnej Narwi ustanowiony Zarządzeniem z 16.06.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 2338),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Ostoja Nadbużańska ustanowiony Zarządzeniem z 5.09.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 3132),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Jeleniewo ustanowiony Zarządzeniem z 30.04.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1771),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Ostoja Suwalska ustanowiony Zarządzeniem z 30.04.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1772),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Ostoja Knyszyńska ustanowiony Zarządzeniem z 30.06.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 2431),

- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Pojezierze Sejneńskie ustanowiony Zarządzeniem z 13.05.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1947),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Ostoja w Dolinie Górnej Narwi ustanowiony Zarządzeniem z 18.06.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 2339),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Czerwony Bór ustanowiony Zarządzeniem z 13.05.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1946),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Sasanki w Kolimagach ustanowiony Zarządzeniem z 31.10.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 3560),
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 SOO Źródlika Wzgórz Sokólskich ustanowiony Zarządzeniem z 18.11.2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 3839),
- Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Budzisk, opracowany w latach 2009-2014, ustanowiony Zarządzeniem Nr 15/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1764),
- Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Jesionowe Góry, opracowany w latach 2009-2014, ustanowiony Zarządzeniem Nr 16/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1765),
- Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Krasne, opracowany w latach 2009-2014, ustanowiony Zarządzeniem Nr 17/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1766),
- Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Krzemienne Góry, opracowany w latach 2009-2014, ustanowiony Zarządzeniem Nr 18/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1767),
- Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Las Cieliczański, opracowany w latach 2009-2014, ustanowiony Zarządzeniem Nr 19/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1768),
- Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Starodrzew Szyndzielski, opracowany w latach 2009-2014, ustanowiony Zarządzeniem Nr 20/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1769),
- Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Woronicza, opracowany w latach 2009-2014, ustanowiony Zarządzeniem Nr 21/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 1770)⁶.

⁶ Dane Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku, czerwiec 2015 r.

Tabela 18. Działania podjęte przez Biebrzański Park Narodowy w latach 2013-2014 w zakresie ochrony przyrody.

BIEBRZAŃSKI PARK NARODOWY							
Priorytet: OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OPI. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)	01.01.2013-	30.03.2014	Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)	100 499	28 000	EFRR - 85424 NFOŚiGW- 11175 Budżet państwa - 3900	EFRR-23800 NFOŚiGW- 4200
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP2. Stworzenie instytucjonalnych i prawnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Opracowani planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	1.01.2013	31.12.2014	Przygotowanie 2 planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 PLH200008 Dolina Biebrzy i PLB200006 Ostoja Biebrzańska	240 238	59 880	204202 – EFRR, 28626 – NFOŚiGW, 7410 – budżet państwa	50898 – EFRR, 8982 - NFOŚiGW

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP3. Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Czynna ochrona terenów podmokłych oraz łąk i pastwisk cennych przyrodniczo	x	x	Czynna ochrona cennych przyrodniczo siedlisk podmokłych w ramach projektów LIFE	6165	72520	Program LIFE	Program LIFE
Opracowanie i wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych (w tym czynna ochrona fauny np. nietoperzy, bociana białego)	Wiosna-jesień	Wiosna-jesień Wiosna	Czynna ochrona cietrzewi – wsiedlanie osobników z hodowli Czynna ochrona bociana białego – naprawa i zabezpieczenie 4 gniazd	8 000	48 000 6 000	Środki własne	Środki własne Fundusz dla Przyrody
Przeciwdziałanie pogorszeniu się stanu siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000 oraz w razie potrzeby podejmowanie działań kompensacyjnych,	01.01 – 31.12.13	01.01 – 31.12.14	<i>Polskie Ostoje Ptaków LIFE09 NAT/PL/000263 opis: ochrona ptaków wodnych i błotnych w dolnym basenie Biebrzy poprzez odtwarzanie siedlisk i ograniczanie wpływu gatunków inwazyjnych</i>	422516	224702	LIFE+	LIFE+
Przeciwdziałanie pogorszeniu się stanu siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000 oraz w razie potrzeby podejmowanie działań kompensacyjnych,	01.2013	12.2014	Renaturyzacja sieci hydrograficznej w Basenie Środkowym doliny Biebrzy. Etap I. (odtworzenie naturalnego koryta rzeczno-rz. Jegrzni, ograniczenie odpływu wód z Kanału Woźnawiejskiego, zwiększenie wielkości przepływu wód w rz. Jegrzni)	4 570 100	958 000	4 570 100 - NFOŚiGW	600 000 – LIFE+ 358 000 - NFOŚiGW
Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000	13.08-16.12	14.07-16.12	Monitoring efektów zabiegów ochronnych na teriofaunę – 16 powierzchni (2013 r.) i 6 powierzchni odłownych (2014 r.)	44 000	58 000	Środki własne	Środki własne
		1.05-30.08	Monitoring zespołu ptaków lęgowych ekosystemów nieleśnych –	-	58 000	-	Środki własne

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
			48 liczeń metodą kartograficzną i 85 liczeń na transektach.				
	Kwiecień	Kwiecień	Monitoring cietrzewia – 2 liczenia w roku na wszystkich tokowiskach w Parku i otulinie	4 000	4 000	Środki własne	Środki własne
	Lipiec	Lipiec	Monitoring liczebności i sukcesu lęgowego bociana białego – coroczne liczenie w wybranych miejscowościach w Parku i otulinie	2 000	2 000	Środki własne, Komitet Ochrony Orłów	Środki własne, Komitet Ochrony Orłów
	Kwiecień-lipiec	Kwiecień-lipiec	Monitoring koloni lęgowych ptaków siewkowych – 3 gatunki: czajka, rycyk, krwawodziób	40 800	40 800	Program LIFE	Program LIFE
	Luty – sierpień	Luty – sierpień	Monitoring strefowych gatunków ptaków – 4 gatunków: bielik, puchacz, bocian czarny	3 100	3 200	Środki własne	Środki własne
	Lipiec	Lipiec	Monitoring leńca bezpodkwiatkowego	500	300	Środki własne	Środki własne
		Czerwiec-lipiec	Monitoring wpływu wykaszania na strukturę kępową zbiorowisk i ich skład gatunkowy – 25 powierzchni badawczych	-	1 300	-	Środki własne
			Monitoring stanu wody w ciekach – codziennie na 5 wodowskazach, na 24 automatycznie				
			Monitoring stanu wód podziemnych torfowisk – co około 10 dni w 55 punktach oraz automatycznie co 1-6 godzin w 28 punktach	96 120	135 564	Program LIFE, EFRR, NFOŚiGW	Program LIFE, EFRR, NFOŚiGW

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
			Monitoring parametrów meteorologicznych – zakup stacji meteo, automatyczne pomiary co godzinę w 1 punktach, transmisja danych, dzierżawa gruntu pod stację	141 832	7 750	Program LIFE	Program LIFE
			Stacje meteo automatyczne - 4				
			Deszczomierze – 4 codziennie			SGGW, UŁ, IA PAN	SGGW, UŁ, IA PAN
			Monitoring zasięgu zalewów			SGGW	SGGW
			Monitoring ssaków – 8 gatunków: lis, borsuk, łoś, jeleń, sarna, dzik, ryś, wilk			Środki własne	Środki własne
			Monitoring motyli – 16 gatunków motyli dziennych i 30 gatunków motyli nocnych	x	x	Środki własne	Środki własne
			Monitoring ptaków w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków – 7 gatunków: dubelt, czapla biała, ślepowron, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł białostrzy, orlik grubodzioby, żuraw	x	x	Środki własne	Środki własne
			Monitoring nornika północnego			Na zlecenie GIOŚ	Na zlecenie GIOŚ
			Monitoring gatunków i siedlisk w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska: czerwończyk fioletek, czerwończyk nieparek, modraszek arion, strzępotek hero, strzępotek			IBL	IBL

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
			edypus, przeplatka maturalna, nocek łydkowłosy, mopek, niepyłak mnemozyna, skójką gruboskorupowa, sasanka otwarta, leniec bezpodkwiatkowy, bielistka siwa, mchy torfowce, siedliska przyrodnicze: 7110, 91D0, 7230, 3150, 6410, 7140, 7120, 6120, 6230			Na zlecenie GIOŚ	Na zlecenie GIOŚ
	x	x	Monitoring liczebności, struktury populacji i cech biometrycznych 6 gatunków roślin: obuwika pospolitego, listery jajowatej, podkolana białego, buławnika czerwonego, gółki			UwB	UwB
	x	x	Monitoring lasu – miąższości oraz stopnia uszkodzeń aparatu asymilacyjnego 20 drzew			UwB	UwB
	x	x	Monitoring jakości wód powierzchniowych			IBL	IBL
	x	x	Monitoring efektów przyrodniczych programu rolnośrodowiskowego w ramach Programu Wieloletniego na lata 2011-2015			WIOS	WIOS

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
	x	x	obszarze realizacji projektu (projekt LIFE09/NAT/PL/000258 „Renaturyzacja sieci hydrograficznej w Basenie Środkowym doliny Biebrzy. Etap I”)			ITP	ITP
	x	x	Monitorowanie wpływu działań podejmowanych w projekcie na zespoły ptaków i gatunki roślin na obszarze realizacji projektu ”Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy” (projekt LIFE11NAT/PL/422)	19 600	5 600	Program LIFE	Program LIFE
	x	x	Monitoring kondycji zdrowotnej drzewostanów dębowych – 5 stałych powierzchni	12 500	13 530	Program LIFE	Program LIFE
	x	x	Monitoring chorób grzybowych drzewostanów				
	x	x	Monitoring liczebności wybranych owadów leśnych – pułapki feromonowe i klasyczne, opaski lepowe – 145 sztuk	700	700	Środki własne	Środki własne
	x	x	Monitoring powierzchni ekosystemów leśnych uszkodzonych przez zwierzęta	1700	1700	Środki własne	Środki własne
	x	x		4600	4600	Środki własne	Środki własne

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
	x	x		1700	1700	Środki własne	Środki własne
Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000	styczeń- luty	styczeń- luty	Monitoring jeleniowatych	10000	10000	Środki własne	Środki własne

Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP4. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Szkolenia i wsparcie rolników we wdrażaniu rolnictwa ekologicznego		10.2014 r.	Artykuły nt. rolnictwa ekologicznego w periodyku wydawanym przez Biebrzański Park Narodowy „Wieści Biebrzańskie” nr 17		1800		Środki własne

Źródło: Dane z ankiety z Biebrzańskiego Parku Narodowego, czerwiec 2015r.

Tabela 19. Działania podjęte przez Wigierski Park Narodowy w latach 2013-2014 w zakresie ochrony przyrody.

Wigierski Park Narodowy							
Priorytet: OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP1. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych i obszarów Natura 2000	TAK		Aktywna edukacja ekologiczna w Wigierskim Parku Narodowym poprzez warsztaty i publikację. edukacja ekologiczna dzieci i dorosłych w WPN	47507,58	57283,73	WFOŚiGW-47507,58	WFOŚiGW-57283,73
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP2. Stworzenie instytucjonalnych i prawnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących rezerwatów przyrody oraz parków narodowych i krajobrazowych	TAK	TAK	Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 Ostoja Wigierska	286390,08	302830,72	POIS-243431,61 NFOSiGW-42958,47	POIS-255034,77 NFOSiGW-47795,95
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP3. Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Czynna ochrona terenów podmokłych oraz łąk i pastwisk cennych przyrodniczo	TAK	TAK	Czynna ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk na obszarze Natura 2000 "Ostoja Wigierska"	7649198,34	1880567,68	NFOSiGW-5435629,03 LIFE+2213569,31	LIFE+1880567,68

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Opracowanie i wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych (w tym czynna ochrona fauny np. nietoperzy, bociana białego)	TAK	TAK	Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Czynna ochrona zespołów ryb w wybranych ekosystemach wodnych	417237,40	102988,00	NFOSiGW-417237,40	NFOSiGW-102988,00
Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000	TAK	TAK	Realizacja programu badawczo-pomiarowego ZMŚP w Stacji Bazowej Wigry	95386,61	48132,81	UAM-95386,61	UAM-48132,81

Źródło: Dane ankiety z Wigierskiego Parku Narodowego, czerwiec 2015r.

Tabela 20. Działania podjęte przez Białowieskie Park Narodowy w latach 2013-2014 w zakresie ochrony przyrody.

Białowieski Park Narodowy							
Priorytet: OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP1. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych i obszarów Natura 2000	X	X	Jeden z bloków tematycznych – dotyczący w szczególności ochrony cennych przyrodniczo obszarów, Konkursu realizowanego w ramach Szkolnego Programu Ekozespołów Szkolny Program Ekozespołów to działanie skierowane do uczniów i nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych i ośrodków wychowawczych oraz szeroko	650,00 zł	650,00 zł	WFOŚiGW 550,00 zł budżet BPN 100,00 zł	WFOŚiGW 550,00 zł budżet BPN 100,00 zł

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
			<p>rozumianej społeczności lokalnych. Jego celem jest tworzenie trwałych nawyków i zachowań ekologicznego stylu życia w domu, szkole, przedszkolu i najbliższym otoczeniu ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz poszanowania zasobów przyrodniczych a także: zmniejszenia indywidualnego śladu ekologicznego młodzieży, oszczędne korzystanie z zasobów Ziemi, podejmowanie działań na rzecz społeczności lokalnej, wzmocnienie współpracy między nauczycielami i samorządem lokalnym w podejmowaniu działań na rzecz środowiska.</p> <p>Zadanie polega na realizacji w szkołach przedsięwzięć proekologicznych. Konkurs prowadzony jest w ramach Szkolnego Programu Ekozespołów, którego pomysłodawcą była Fundacja GAP – Plan Globalnego Działania na rzecz Ziemi. BPN współpracuje ze szkołami wspierając nauczycieli – szkolnych koordynatorów oraz realizując konkurs na szczeblu regionalnym.</p>				

Źródło: Dane z ankiety z Białowieskiego Parku Narodowego, sierpień 2015 r.

4.6. Ochrona przed hałasem

Zgodnie z raportowanym *Programem Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014* celem długoterminowym do osiągnięcia jest "Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów".

W latach 2013 i 2014 cel ten był realizowany poprzez cele krótkoterminowe H1: Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas oraz H2: Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas. Oba cele zostały w pełni zrealizowane.

W roku 2013 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku wykonał pomiary hałasu w ramach realizacji zadań Programu Państwowego Monitoringu Środowiska. W programie wojewódzkim wyznaczony cel badań polegał na określeniu uciążliwości akustycznej dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez wybrane miejscowości: Suchowola, Łomża, Augustów, Hajnówka, Wasilków, Zambrów, Czyżew, Białystok, Raczki, Grabówka. Zastosowana metodyka pomiarów była zgodna z rozporządzeniem Ministra Środowiska oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W roku 2013 przeprowadzono pomiary hałasu drogowego w 10 miejscowościach województwa podlaskiego. W czterech (Suchowola, Łomża, Augustów i Hajnówka) wyznaczano poziomy długookresowe LDWN i LN, mające zastosowanie przy prowadzeniu polityki ochrony przed hałasem, natomiast w pozostałych (w Wasilkowie, Zambrowie, Czyżewie, Raczkach, Białymstoku i Grabówce) wykonywano tzw. pomiary krótkookresowe LAeqD i LAeqN (w odniesieniu do jednej doby) mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska.

Pomiary poziomów długookresowych (dziennie – wieczorno – nocne oraz nocne) realizowano przy drogach krajowych oraz drodze wojewódzkiej. W Suchowoli punkt pomiarowy mieścił się przy ul. Białostockiej (przy drodze krajowa nr 8), w Łomży przy ul. Wojska Polskiego 31 (droga krajowa nr 61), w Augustowie przy ul. Chreptowicza (przy drodze krajowej nr 8), a w Hajnówce przy ul. Białostockiej (przy drodze wojewódzkiej nr 685).

Ze względu na rodzaj zabudowy, w Suchowoli oraz Hajnówce, wartości dopuszczalne hałasu wynosiły 64 dB dla LDWN i 59 dB dla LN. W Augustowie oraz Łomży wartości te były wyższe (LDWN 68 dB, LN 59 dB). Wyliczone na podstawie pomiarów, wartości wskaźników długookresowych wykazały najwyższe przekroczenia w Suchowoli: LDWN o 14,0 dB, LN o 12,1 dB. Niższymi wartościami przekroczeń charakteryzowały się pozostałe miasta. W Augustowie przekroczenie LDWN wynosiło - 5,9 dB, LN - 8,2, w Łomży przekroczenie LDWN wyniosło - 4,4 dB, LN - 6,0 dB a w Hajnówce LDWN - 0,8 dB (LN – brak przekroczeń) .

1. Pomiary krótkookresowe w porze dziennej wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu w Białymstoku, Grabówce, Czyżewie, Wasilkowie, Zambrowie. Wielkości przekroczeń mieściły się w granicach od 0,7 dB (w Zambrowie) do 10 dB (w Białymstoku).
2. Pomiary krótkookresowe w porze nocnej wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu w Białymstoku, Grabówce, Czyżewie, Wasilkowie, Raczkach oraz w Zambrowie. Wielkości przekroczeń mieściły się w granicach od 1,7 dB (w Wasilkowie) do 5,6 dB (w Białymstoku i Grabówce).
3. Wskaźniki poziomów długookresowych natężenia dźwięku LDWN (dla pory dziennie – wieczorno – nocnej) i LN (dla pory nocnej), mające zastosowanie przy prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem, określone w Suchowoli, Augustowie, Łomży i Hajnówce, wykazały we wszystkich miejscowościach przekroczenia norm LDWN oraz LN (za wyjątkiem Hajnówki, gdzie wskaźnik LN nie przekroczył normy dopuszczalnej)⁷.

W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku wykonał pomiary hałasu w ramach realizacji zadań Programu Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary poziomów długookresowych (dziennie – wieczorno – nocne oraz nocne) realizowano przy drodze krajowej nr 19. W Sokółce punkt pomiarowy mieścił się przy ul. Białostockiej 69 (N 53o24'09,6" E 023o29'18,9"), w Czarnej Białostockiej przy ul. Białostockiej 52 (N 53o18'02,7" E 023o18'11,9"), a w Siemiatyczach przy ul. 11 Listopada 44 (N 52o25'02,0" E 022o52'05,8").

We wszystkich trzech punktach pomiarowych wartości dopuszczalne, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska, wynosiły 68 dB dla LDWN i 59 dB dla LN.

Wyliczone na podstawie pomiarów cząstkowych wartości wskaźników długookresowych najwyższe były w Czarnej Białostockiej; LDWN = 73,3 dB, LN = 66,1 dB. Niższymi wartościami wskaźników charakteryzowały się dwa pozostałe miasta – w Sokółce LDWN = 73,0 dB, LN = 66,0 dB, w Siemiatyczach LDWN = 73,0 dB, LN = 65,3 dB. We wszystkich punktach uzyskane wartości poziomów długookresowych przekroczyły poziomy dopuszczalny hałas w granicach 5-10 dB.

W Zabłudowie, Mońkach, Tykocinie, Szypliszkach, Ciechanowcu, Stawiskach i Śniadowie Inspektorat wykonał badania hałasu w celu określenia wartości wskaźników LAeqD oraz LAeqN, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby. Przeprowadzone pomiary pokazały prawie we wszystkich zbadanych miejscowościach przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu (w porze dziennej i nocnej). W Ciechanowcu i Stawiskach nie odnotowano występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych dla pory dnia, natomiast w Tykocinie i Stawiskach nie odnotowano przekroczenia wartości dopuszczalnych dla pory

⁷ OCENA WYNIKÓW BADAŃ HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO WYKONANYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2013 ROKU, WIOŚ Białystok 2014 r.

nocy. Dla wszystkich punktów pomiarowych w wyżej wymienionych miejscowościach poziom dopuszczalny dla pory dnia wynosi LAeqD 65 dB, a dla pory nocy LAeqN 56 dB (wg. rozporządzenia Ministra Środowiska).

W odniesieniu do norm przypisanych dla jednej doby, najwyższe przekroczenia dla pory dziennej odnotowano kolejno: w Szypliszkach (7,7 dB), Zabłudowie (5,7 dB), Śniadowie (4,7 dB), Tykocinie (2,3 dB), Mońkach (1,8 dB). W porze nocnej największe przekroczenia uzyskano w: Szypliszkach (13,7 dB), Zabłudowie (10,7 dB), Śniadowie (9,8 dB), Mońkach (7,4 dB), Ciechanowcu (0,4 dB).

1. Przeprowadzone w 2014 roku pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa podlaskiego wykazały występowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu w porze dziennej w Szypliszkach (7,7 dB), Zabłudowie (5,7 dB), Śniadowie (4,7 dB), Tykocinie (2,3 dB), Mońkach (1,8 dB). W Ciechanowcu i Stawiskach przekroczeń nie stwierdzono.

2. W porze nocnej przekroczenia wystąpiły w Szypliszkach, Zabłudowie, Śniadowie, Mońkach, Ciechanowcu. W Tykocinie i Stawiskach nie odnotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego hałasu. Przekroczenia występujące w porze nocnej (najbardziej uciążliwe na przylegających do dróg terenach zabudowy mieszkaniowej) mieściły się w granicach od 0,4 dB do 13,7 dB.

3. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów w 2014 roku wyliczono wartości poziomów długookresowych natężenia dźwięku dla pory dzień – wieczór – noc i nocnej (LDWN i LN) w Sokółce, Czarnej Białostockiej i Siemiatyczach. W każdym przypadku oba wskaźniki przekroczyły wartości dopuszczalne w przedziale 5-10 dB. Uzyskane wyniki powinny mieć zastosowanie w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem w tych miejscowościach⁸.

Zgodnie z zakresem kompetencji, w ramach ograniczenia uciążliwości związanej z ponadnormatywnym hałasem, Inspektorat prowadził planowe działania kontrolne w odniesieniu do podmiotów, w których stwierdzono wcześniej nadmierną emisję hałasu do środowiska i które mają ustalony dopuszczalny poziom emisji, a także w szeregu mniejszych obiektów, których działalność stwarzała uciążliwość dla otoczenia, w tym dla ludzi. Były to w szczególności: zakłady przemysłowe, mechaniczne, przerobu drewna, systemy wentylacyjno – klimatyzacyjne obiekty gastronomiczne, punkty przeładunku węgla. Działania kontrolne koncentrowały się na:

- ocenie dotrzymania warunków emisji w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych w środowisku,
- ocenie dotrzymania warunków posiadanych decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu do środowiska,
- realizacji przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia emisji hałasu.

⁸ OCENA WYNIKÓW BADAŃ HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO WYKONANYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2014 ROKU, WIOŚ Białystok 2015 r.

W 2013 roku przeprowadzono 12 kontroli planowych oraz 38 kontroli pozaplanowych. W wyniku stwierdzonych naruszeń wydano 16 zarządzeń pokontrolnych, 14 decyzji administracyjnych, nałożono 6 mandatów karnych oraz zastosowano 5 pouczeń. Skierowano także 18 wystąpień do innych organów oraz dla 4 podmiotów udzielono instruktażu.

Na podstawie prowadzonej działalności kontrolnej można stwierdzić, że wiele zakładów przemysłowych wprowadziło już szereg zabezpieczeń akustycznych, które skutecznie wyeliminowały nadmierny hałas przemysłowy z terenów mieszkalnych. Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami są: wyciszenia i wygłuszenia maszyn, obudowy akustyczne, tłumiki, kabiny dźwiękoszczelne, środki natury organizacyjnej (np. zmiana trybu pracy zakładu), dobór mało hałaśliwej technologii produkcji, urządzeń, maszyn i środków transportu, ekrany akustyczne. Wiele z tych działań zostało podjętych w efekcie przeprowadzonych kontroli, a także wprowadzenia, dla niektórych przedsiębiorstw, obowiązku uzyskania tzw. pozwolenia zintegrowanego.

Działania zmierzające do ochrony społeczeństwa przed ponadnormatywnym działaniem hałasu należą w szerokim zakresie do kompetencji władz samorządowych. Podstawą są tu mapy akustyczne miast, a także plany zagospodarowania przestrzennego. Aktualnie sporządzono mapy dużych aglomeracji (powyżej 250 tys. mieszkańców) w tym zaktualizowano mapę akustyczną Białegostoku. Trwają prace nad mapami dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Mapy akustyczne są istotnym elementem programów ochrony przed hałasem, w których są zawarte konkretne przedsięwzięcia techniczne i organizacyjne dla zmniejszenia poziomu hałasu tam, gdzie jest on ponadnormatywny.

Opracowano „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Białegostoku”. Szereg inwestycji drogowych jest aktualnie prowadzonych na terenie Białegostoku (Budowa miejskiej obwodnicy, Budowa i przebudowa ulic w mieście, Budowa ścieżek rowerowych, Budowa systemu zarządzania ruchem). Realizację programu zaplanowano do 2019 roku.

Spośród innych znaczących inwestycji drogowych należy wymienić oddanie do użytku obwodnicy Augustowa wybudowanej w ciągu bardzo uciążliwej drogi krajowej nr 61⁹.

W zakresie ochrony przed hałasem zrealizowano następujące zadania przedstawione w tabeli 21:

⁹ Informacja o stanie środowiska na obszarze województwa podlaskiego w 2013 roku, WIOŚ Białystok 2014 r.

Tabela 21. Działania związane z ochroną przed hałasem zrealizowane w latach 2013-2014

Priorytet: OCHRONA PRZED HAŁASEM (H)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): H1. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Samorząd Województwa Podlaskiego							
Opracowanie Programów Ochrony Środowiska Przed Hałasem.		2014	Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami L_{DWN} i L_N Uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr V/35/15 z dnia 23 lutego 2014 r.		57 699,30 zł		WFOŚiGW w Białymstoku oraz budżet państwa
Miasto Białystok							
Sporządzenie map akustycznych dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz dla dróg krajowych, linii kolejowych i lotnisk	2013	2014	Mapa akustyczna miasta Białegostoku wraz z pomiarami hałasu komunikacyjnego i przemysłowego do kalibracji mapy akustycznej	16 086,48	118 100,00	środki własne	środki własne
Opracowanie wynikających z map akustycznych programów ochrony środowiska przed hałasem		2014	Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem		35 999,00		środki własne
Zwiększenie kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu		2014	MPEC Sp. z o. o. w Białymstoku Wykonuje systematycznie pomiary hałasu przenikającego do środowiska od instalacji Ciepłowni „Zachód” (obowiązek wykonywania pomiarów- co dwa lata) Z wyników badań wynika iż zarówno w porze dnia i w porze nocy nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w przepisach (PROEKO-ŁOMŻA)		1800,00		środki własne

4.7. Ochrona przed skutkami poważnych awarii

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na terenie województwa podlaskiego wg. stanu na dzień 31.12.2013 r. było 9 Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR), 5 Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) oraz 33 pozostałe (potencjalnych sprawców poważnych awarii), których działalność w przypadku awarii może powodować znaczne szkody w środowisku. W 2013 r. na terenie województwa podlaskiego odnotowano jedno zdarzenie o znamionach poważnej awarii. Był to wyciek oleju napędowego z baku ciągnika siodłowego na terenie Gminy Sztabin. Stwierdzono wówczas zanieczyszczenie rowu melioracyjnego na długości około 150 m. Państwowa Straż Pożarna wypompowała olej napędowy z przydrożnego rowu do plastikowych pojemników w ilości około 700 l oraz zabezpieczyła miejsce wypadku przed infiltracją oleju napędowego do rowu melioracyjnego¹⁰.

W latach 2013-2014 w ZDR i ZZR oraz u " potencjalnych sprawców" zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego nie miały miejsca poważne awarie.

W ramach celu krótkoterminowego PAPI. *Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii przemysłowych Programu Ochrony Środowiska Województwa na lata 2011-2014*, w okresie 2013-2014 prowadzone były prace kontrolne przez WIOŚ w Białymstoku służące zapobieganiu powstawaniu poważnych awarii oraz likwidacji ich ewentualnych skutków.

W roku 2013 WIOS w Białymstoku przeprowadził 2005 kontroli, z czego 481 było planowanych, 197 to kontrole interwencyjne. Podczas 346 kontroli w 2013 r. stwierdzono naruszenie wymagań środowiska¹¹.

Tabela 22. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu przeciwdziałanie i likwidacja zagrożeń środowiska, które uzyskały wsparcie z WFOSiGW w Białymstoku

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
ROK 2013		
1	Zakup Średniego Samochodu Ratowniczo- Gaśniczego z napędem 4x4 dla OSP w Dobrzyniewie Dużym	Gmina Dobrzyniewo Duże
2	Zakup śródładowej łodzi motorowej kabinowej do obsługi Zbiornika Wodnego Siemianówka, w celu przeciwdziałania poważnym awariom oraz likwidacji ich skutków dla środowiska	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku
3	Zakup używanego lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Kędziorowie z przeznaczeniem na cele ochrony przeciwpożarowej	Gmina Wąsosz

¹⁰ Raport o występowaniu zdarzeń o znamionach poważnej awarii w 2013 r. , Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa 2014 r. oraz dane WIOŚ w Białymstoku, wrzesień 2015 r.

¹¹ Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku za rok 2013.

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
ROK 2014		
4	Wspólnie chronimy Puszcę Białowieską - zakup samochodu strażackiego	Gmina Dubicze Cerkiewne
5	Zakup nowego lekkiego samochodu ratowniczego	Gmina Przytuły
6	Zakup samochodu pożarniczego typu średniego dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w Starym Skarżynie	Gmina Zambrów
7	Zakup używanego samochodu strażackiego dla OSP w Wojtkowicach Starych	Gmina Ciechanowiec
8	Zakup motopompy pożarniczej	Gmina Szypliszki
9	Zakup nowego uterenowionego samochodu ratowniczo - gaśniczego	Ochotnicza Straż Pożarna w Brańsku
10	Zakup nowego średniego typu samochodu ratowniczo - gaśniczego dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Poświętnem	Gmina Poświętne
11	Doposażenie Sekcji Ratownictwa Wodnego Ochotniczej Straży Pożarnej Augustów -Lipowiec celu prowadzenia działań ratowniczych ludności i środowiska przyrodniczego Powiatu Augustowskiego	Ochotnicza Straż Pożarna Augustów-Lipowiec
12	Doposażenia samochodu strażackiego w Folwarkach Wielkich w sprzęt specjalistyczny i urządzenia techniczne	Gmina Zabłudów
13	Bezpieczne środowisko wodne powiatu sejneńskiego - doposażenie w specjalistyczny sprzęt Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Sejnach	Powiat Sejneński
14	Doposażenie "Specjalistycznej grupy wodnonurkowej Biebrza" Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mońkach w sprzęt specjalistyczny	Powiat Moniecki
15	Zakup samochodu ratowniczo - gaśniczego na potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Juchnowcu Dolnym	Gmina Juchnowiec Kościelny
16	Doposażenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grajewie w lekki samochód operacyjny szybkiego reagowania przeznaczony do przeciwdziałania i koordynowania likwidacją zagrożeń w powiecie grajewskim	Powiat Grajewski
17	Zakup lekkiego samochodu ratowniczo - gaśniczego na potrzeby działań Ochotniczej Straży Pożarnej w Niedźwiadnej, gm. Szczuczyn	Gmina Szczuczyn
18	Zakup ubrań gazoszczelnych do działań ratownictwa chemiczno - ekologicznego jednostek Państwowej Straży Pożarnej w warunkach zagrożenia substancjami chemicznymi	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku

Źródło: WFOŚiGW w Białymstoku

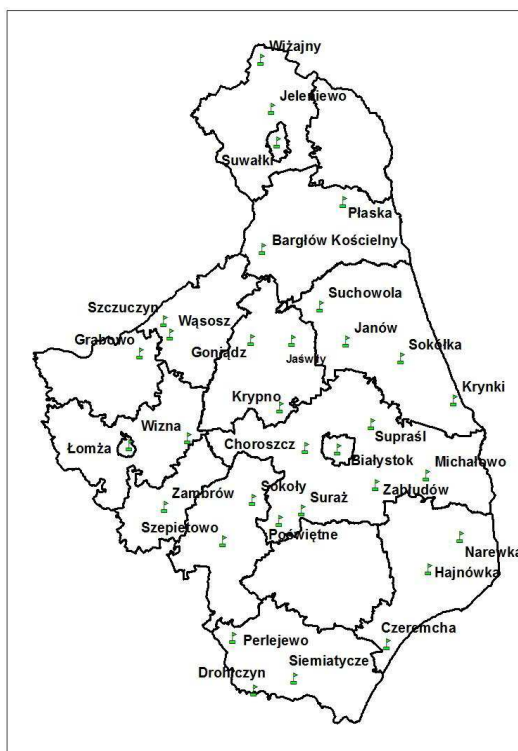
4.8. Ochrona przed oddziaływaniami pól elektromagnetycznych

W ramach celu długoterminowego: *Ochrona przed polami elektromagnetycznymi* były prowadzone badania przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku.

W 2013 roku WIOŚ w Białymstoku zrealizował program badań pól elektromagnetycznych opracowany zgodnie z Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). Program pomiarowy zakładał skoncentrowanie pomiarów na obszarach dostępnych dla ludności tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. oraz w pozostałych miastach i na terenach wiejskich. Zakres badań obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz.

Pomiary przeprowadzono w 45 punktach pomiarowych, które rozmieszczono równomiernie na terenie województwa. Badania wykonano w okresie od 4 lutego do 30 grudnia 2013 roku, za pomocą miernika do pomiaru pola elektromagnetycznego NMB 550 nr B-0781 oraz sondy EF-0391 A-0886 o zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz. W każdym z 45 punktów wykonano 2 godzinny pomiar z częstotliwością próbkowania co 1 s.

Rysunek 3. Rozmieszczenie stanowisk pomiarowych PEM w 2013 roku na terenie województwa podlaskiego

Źródło: Wyniki badań pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2013 roku, WIOŚ Białystok 2014 r.

Przeprowadzone pomiary nie wykazały, w żadnym z badanych stanowisk na terenie województwa podlaskiego, przekroczeń wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej (7 V/m).

Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w żadnym przypadku nie przekroczyła wartości 1 V/m. Najwyższą wartość - 0,62 V/m, stanowiącą 8,8 % wartości dopuszczalnej) uzyskano w Białymstoku w punkcie przy ul. Zachodniej 2b.

Generalnie, biorąc pod uwagę rodzaj obszaru, na którym wykonywano pomiary, najwyższą wyliczoną średnią arytmetyczną, z uśrednionych wartości natężeń pól elektromagnetycznych, uzyskano w centralnych dzielnicach i osiedlach miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys. - 0,25 V/m. W pozostałych, mniejszych miastach średnia wyniosła - 0,18 V/m, a na terenach wiejskich - 0,2 V/m. Należy zwrócić uwagę na to, iż pomimo wzrostu liczby uruchamianych nadajników na obszarze województwa, nie obserwuje się wzrostu zmierzonych wartości pól elektromagnetycznych. W porównaniu z wynikami z lat poprzednich, uzyskane w 2013 roku wartości utrzymują się na podobnym poziomie¹².

W roku 2014 WIOS w Białymstoku ponownie przeprowadził badania PEM w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych na terenie województwa podlaskiego. Badania wykonano w okresie od 25 lutego do 10 grudnia 2014 roku, metodyką jak w roku ubiegłym.

¹² Wyniki badań pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2013 roku, WIOŚ Białystok 2014 r.

Rysunek 4. Rozmieszczenie stanowisk pomiarowych PEM w 2014 roku na terenie województwa podlaskiego

Źródło: wyniki badań pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2014 roku, WIOŚ Białystok 2015 r.

Przeprowadzone w 2014 r. przez WIOŚ pomiary promieniowania elektromagnetycznego nie wykazały, w żadnym z badanych stanowisk na terenie województwa podlaskiego, przekroczeń wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej (7 V/m). Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w żadnym przypadku nie przekroczyła wartości 1 V/m. Najwyższą wartość (wynoszącą 0,89 V/m, co stanowi 12,7% wartości dopuszczalnej) uzyskano w Augustowie w punkcie zlokalizowanym przy Rynku Zygmunta Augusta. Biorąc pod uwagę rodzaj obszaru, na którym wykonywano pomiary, najwyższą wyliczoną średnią arytmetyczną, z uśrednionych wartości natężeń pól elektromagnetycznych, uzyskano w centralnych dzielnicach i osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. (0,36 V/m). W pozostałych mniejszych miastach średnia była niewiele niższa (0,30 V/m), natomiast na terenach wiejskich wartość wyliczonej średniej była najniższa (0,20 V/m) ¹³.

¹³ Wyniki badań pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2014 roku, WIOŚ Białystok 2015 r.

Można zatem stwierdzić, że cel krótkoterminowy PEM1. *Utrzymanie poziomów promieniowania elektroenergetycznego poniżej wartości dopuszczalnych* został w latach 2013-2014 zrealizowany.

4.9. Odnawialne źródła energii

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 zakładał, że celem krótkoterminowym do roku 2014 było "Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii" (OZE1). Cel ten został w pełni zrealizowany, gdyż w latach 2013-2014 podejmowano szereg działań związanych ze zwiększeniem wykorzystania OZE.

Zgodnie z danymi Urzędu Regulacji Energetyki w województwie podlaskim obecnie funkcjonuje 65 instalacji OZE, podczas gdy w poprzednim okresie sprawozdawczym było ich 37.

Tabela 23. Ilość, rodzaj i moc instalacji OZE na terenie województwa podlaskiego

Typ instalacji		Ilość instalacji	Moc [MW]
Powiat: augustowski			
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	1	0.268
WDA	elektrownia wodna przepływowa do 0,3 MW	3	0.342
Powiat: białostocki			
BGR	wytwarzające z biogazu rolniczego	1	1.000
BGS	wytwarzające z biogazu składowiskowego	1	0.700
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	7	4.207
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	1	0.600
WDA	elektrownia wodna przepływowa do 0,3 MW	2	0.066
Powiat: Białystok			
BGO	wytwarzające z biogazu z oczyszczalni ścieków	1	1.532
BMM	wytwarzające z biomasy mieszanej	1	78.503
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	5	0.088
Powiat: bielski			
BMG	wytwarzające z biomasy z odpadów leśnych, rolniczych, ogrodowych	1	5.408
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	2	28.500
Powiat: grajewski			
BMG	wytwarzające z biomasy z odpadów leśnych, rolniczych, ogrodowych	1	0.628
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	1	0.100
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	1	25.300
Powiat: hajnowski			
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	1	0.600
WDA	elektrownia wodna przepływowa do 0,3 MW	1	0.166
Powiat: kolneński			
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	1	1.840

Typ instalacji		Ilość instalacji	Moc[MW]
Powiat: Łomża			
BGO	wytwarzające z biogazu z oczyszczalni ścieków	1	0.370
Powiat: łomżyński			
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	1	0.711
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	1	2.000
Powiat: sokólski			
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	3	4.100
Powiat: suwalski			
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	1	0.098
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	13	113.200
WDA	elektrownia wodna przepływowa do 0,3 MW	2	0.060
Powiat: Suwałki			
BGO	wytwarzające z biogazu z oczyszczalni ścieków	1	0.360
Powiat: wysokomazowiecki			
BGO	wytwarzające z biogazu z oczyszczalni ścieków	1	1.600
BGR	wytwarzające z biogazu rolniczego	1	1.200
PVA	wytwarzające z promieniowania słonecznego	1	0.041
WIL	elektrownia wiatrowa na lądzie	4	5.600
WDA	elektrownia wodna przepływowa do 0,3 MW	3	0.160
Łącznie		65	279.348

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony <http://www.ure.gov.pl/uremapoze/mapa.html> (stan na 04.09.2015r.)

W latach 2013-2014 ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 wsparcie uzyskało 99 projektów. W tabeli poniżej przedstawiono wykaz ww. projektów wraz z podstawowymi wskaźnikami charakteryzującymi poszczególne przedsięwzięcia.

Tabela 24. Wykaz projektów z zakresu OZE, które uzyskały wsparcie finansowe w latach 2013-2014 w ramach RPOWP 2017-2013

L.p.	Numer umowy pierwotnej	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu ogółem (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
1	RPPD.05.02.00-20-001/12-00	Efektywne zagospodarowanie osadów ściekowych poprzez ich wykorzystanie energetyczne na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu	Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o	11 814 232,69	7 127 330,21	Ilość zaoszczędzonej energii ciepłej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	4 644,00
						Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	1 140,00
						Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	8 748,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z biomasy i biogazu	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii ciepłej	MW	0,22
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,19
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	3,00
2	RPPD.05.02.00-20-001/14-00	Wzrost konkurencyjności firmy AGWO SERWIS poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby	"AGWO - Serwis" Wojciech Śliwowski	456 940,47	211 977,79	Ilość zaoszczędzonej energii ciepłej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	0,35
						Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	0,04
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	156,00
3	RPPD.05.02.00-20-002/12-00	Zastosowanie central grzewczych z pompami ciepła i kolektorami słonecznymi w gminnych obiektach edukacyjnych Miasta Wysokie Mazowieckie	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	2 443 733,62	2 077 173,57	Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii ciepłej	szt.	4,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	171,54

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

4	RPPD.05.02.00-20-003/12-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii dzięki budowie biogazowni w Sokółce	Eko-FARMenergia Sp. z o.o.	12 240 960,00	5 971 200,00	Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów	osoby	10,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z biomasy i biogazu	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z biomasy i biogazu	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii ciepłej	MW	0,75
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,70
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	6,00
5	RPPD.05.02.00-20-003/14-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez instalację pompy ciepła w firmie JMP Wózki Widłowe	JMP WÓZKI WIDŁOWE Paluchiewicz Spółka Jawna	147 600,00	65 000,00	Ilość zaoszczędzonej energii ciepłej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	60,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
6	RPPD.05.02.00-20-004/12-00	Wyposażenie obiektów PWSZ w Suwałkach w systemy kolektorów słonecznych do podgrzewania wody	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach	682 066,41	579 756,44	Ilość zaoszczędzonej energii ciepłej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	529,88
						Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	110,00
7	RPPD.05.02.00-20-004/14-00	Uruchomienie nowego oddziału firmy GRAF zasilanego energią odnawialną w Goniądzu	GRAF Pracownia Architektoniczno-Graficzna Piotr Kuczyński	1 193 326,92	277 926,36	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	129,60
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	160,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,04
8	RPPD.05.02.00-20-005/13-00	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii, poprzez wykonanie instalacji	Regina Szuchnicka	393 777,68	160 072,23	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	190,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,05

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		fotowoltaicznej o mocy do 50 kW w miejscowości Międzyrzecze, gmina Supraśl, powiat białostocki, wraz z infrastrukturą przyłączenia do sieci				Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	13,82
9	RPPD.05.02.00-20-005/14-00	Montaż ogniw fotowoltaicznych na potrzeby własne spółki ABIES Kuczyńscy	"ABIES" Kuczyńscy s.c. Marcin Kuczyński, Danuta Kuczyńska	317 334,04	167 696,85	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	59,04
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	84,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,02
10	RPPD.05.02.00-20-006/12-00	Elektrownia słoneczna (fotowoltaiczna) Kolno II	E2 Amber Energia Wytwarzanie Sp. z o.o.	14 728 642,88	5 903 645,14	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	7 104,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	1,70
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	2,00
11	RPPD.05.02.00-20-006/14-00	Ekologiczny Młyn Romaszkówka	Kowalewski Wojciech " Młyn Romaszkówka"	257 464,83	156 990,75	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	118,08
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	140,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,04
12	RPPD.05.02.00-20-007/12-00	Elektrownia słoneczna (fotowoltaiczna) Kolno I	E1 Amber Energia Wytwarzanie Sp. z o.o.	8 696 234,90	3 461 386,34	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	4 160,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	1,00
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	2,00
13	RPPD.05.02.00-20-007/14-00	Przebudowa źródeł ciepła w obiektach	Gmina Szepietowo	2 244 750,00	1 908 037,50	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	7 445,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		użyteczności publicznej w miejscowości Szepietowo z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii tj. pomp ciepła, kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych				Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	57,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii ciepłej z energii geotermicznej	szt.	5,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	597,00
14	RPPD.05.02.00-20-009/12-00	Elektrownia słoneczna (fotowoltaiczna) Jedwabne	E5 Amber Energia Wytwarzanie Sp. z o.o.	6 669 342,88	2 645 446,50	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	2 960,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,71
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	2,00
15	RPPD.05.02.00-20-009/14-00	Instalacje fotowoltaiczne w szkołach Gminy Miasta Zambrów	Gmina Miasto Zambrów	1 076 794,32	914 425,17	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	114 548,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	600,00
16	RPPD.05.02.00-20-010/12-00	Elektrownia słoneczna (fotowoltaiczna) Lipsk	E3 Amber Energia Wytwarzanie Sp. z o.o.	2 851 417,11	1 138 896,45	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1 120,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,27
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	1,00
17	RPPD.05.02.00-20-010/14-00	Poprawa efektywności systemu grzewczego w budynku Wigierskiej Kolei Wąskotorowej S.C. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Wigierska Kolej Wąskotorowa S.C. Stanisław Huryn, Lucyna Huryn	288 650,87	137 505,31	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	72,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	6,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii ciepłej z energii geotermicznej	szt.	1,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

18	RPPD.05.02.00-20-011/14-00	"Zielona Zdrojówka"	"Zdrojówka" spółka cywilna Marek Zdrojewski, Katarzyna Wojtczak	432 479,07	228 545,85	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	140,40
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	156,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,04
19	RPPD.05.02.00-20-012/12-00	Budowa biogazowni w Gminie Szepietowo.	CHP ENERGIA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	12 521 400,00	5 994 000,00	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	36 144,00
						Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	9 600,00
						Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	70 704,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z biomasy i biogazu	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	1,26
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	1,20
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	11,00
20	RPPD.05.02.00-20-012/13-00	Elektrownia fotowoltaiczna firmy MIWO CONSTRUCTION Michał Wojtczak	Michał Wojtczak MIWO CONSTRUCTION	4 470 669,93	1 805 644,25	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 612,51
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	2 000,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,50
21	RPPD.05.02.00-20-013/13-00	Wykonanie instalacji fotowoltaicznej o mocy 94 kWp zamontowanej na dachu budynku.	"BOMAR " MAREK WOJCIECHOWSKI I WSPÓLNICY SPÓŁKA JAWNA	731 947,17	238 031,60	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	313,92
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,09
22	RPPD.05.02.00-20-014/14-00	Instalacja pieca na biomasę, kolektorów słonecznych i wentylacji z pompami ciepła w Ośrodku	ENERGETYK RAJGRÓD Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	925 092,30	488 869,91	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 109,60
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	14,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		Szkoleniowo-wypoczynkowym Energetyk w Rajgradzie				Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z biomasy i biogazu	szt.	2,00
23	RPPD.05.02.00-20-015/12-00	Poprawa efektywności systemu grzewczego Szpitala Ogólnego w Grajewie poprzez wykorzystanie OZE - kolektory słoneczne	Szpital Ogólny im. Dr Witolda Gineła w Grajewie	464 246,10	394 609,18	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,10
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	193,22
24	RPPD.05.02.00-20-017/12-00	Zwiększenie produkcji energii odnawialnej poprzez budowę elektrowni wiatrowej o mocy 0,8 MW wraz z elektrownią fotowoltaniczną o mocy 98,56 kW w miejscowości Blenda	Mała Elektrownia Wodna Nowy Młyn S.C. W. Kotarska, L. Kotarski	7 052 820,00	2 867 000,00	Długość wybudowanej/przebudowanej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej	km	0,36
						Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	6 204,90
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	352,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z wiatru	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,90
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	1 853,90
25	RPPD.05.02.00-20-017/14-00	Wykorzystanie pomp ciepła oraz kolektorów słonecznych w obiektach oświatowych Gminy Wąsosz	Gmina Wąsosz	1 724 203,90	1 375 252,56	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	877,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	2,00
26	RPPD.05.02.00-20-019/14-00	Montaż wolnostojących i	Skarb Państwa - Państwowe	839 809,88	297 005,92	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	56,45

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		dachowych kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) oraz instalacji kablowo- doziemnej w Nadleśnictwie Czarna Białostocka	Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Czarna Białostocka w Czarnej Białostockiej			Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	400,00
27	RPPD.05.02.00-20-020/12-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Brańsk	Gmina Brańsk	2 342 615,00	1 990 700,00	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	6,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	6,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	7,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	59,00
28	RPPD.05.02.00-20-020/14-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach jednostek oświatowych Powiatu Wysokomazowieckiego	Powiat Wysokomazowiecki	4 152 292,00	3 318 373,94	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	373,78
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej	szt.	3,00
29	RPPD.05.02.00-20-021/12-00	Montaż ogniw fotowoltaicznych o mocy 5,76 kW jako odnawialne źródło energii wykorzystane na potrzeby firmy GRAF	GRAF Pracownia Architektoniczno-Graficzna Piotr Kuczyński	110 220,66	60 935,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	16,20
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	24,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,01
30	RPPD.05.02.00-20-026/14-00	Energia słoneczna pracuje dla miasta Kolno-Instalacje fotowoltaiczne na budynkach	Miasto Kolno	1 260 938,98	1 070 948,12	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	168 571,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	760,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		użyteczności publicznej				Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,19
31	RPPD.05.02.00-20-028/12-00	"Zakup urządzeń do produkcji energii elektrycznej w naziemnej instalacji fotowoltaicznej w Wasilkowie"	Przedsiębiorstwo Rolniczo-Handlowe "Flora" Spółka z o. o.	6 346 800,00	3 096 000,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 875,84
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	1,00
32	RPPD.05.02.00-20-028/14-00	Wykorzystanie OZE w Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Zmartwychwstania Pańskiego w Białymstoku na potrzeby własne	Parafia Rzymskokatolicka pod wezwaniem Zmartwychwstania Pańskiego w Białymstoku	253 372,53	215 366,65	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	584,33
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,06
33	RPPD.05.02.00-20-029/14-00	Modernizacja instalacji grzewczej z zastosowaniem OZE w budynku magazynowym firmy Iniekt-System s.c.	Firma Specjalistyczna "INIEKT-SYSTEM" Janusz Piotrowski Henryk Piotrowski spółka cywilna	293 738,76	182 873,60	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	570,07
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,03
34	RPPD.05.02.00-20-030/14-00	Drukarnia przyjazna środowisku - pompy ciepła i kolektory słoneczne w systemie grzewczym firmy Panorama s.c.	"PANORAMA" s.c. Leszek i Maria Staleńczyk	313 256,40	160 342,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	343,06
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	4,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,06
35	RPPD.05.02.00-20-031/14-00	Poprawa efektywności systemu grzewczego siedziby firmy z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.	P.P.H. Smuczyński Tomasz	266 602,50	125 250,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	900,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	1,00
36	RPPD.05.02.00-20-032/12-00	"Budowa biogazowni rolniczej w	Zielona Energia Michałowo Spółka	12 351 980,12	4 978 630,12	Długość wybudowanej/przebudowanej sieci ciepłowniczej	km	1,18

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		Michałowie"	z ograniczoną odpowiedzialnością			Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	14 398,56
						Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	3 999,60
						Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	28 797,12
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z biomasy i biogazu	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,50
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,50
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	3,00
37	RPPD.05.02.00-20-033/12-00	„Energia elektryczna i ciepła przyjazna środowisku. Budowa elektrowni fotowoltaicznej i instalacja pompy ciepła w firmie CORAL"	CORAL W. Perkowski, J. Perkowski spółka jawna	4 101 066,00	1 667 100,00	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	1,00
38	RPPD.05.02.00-20-033/13-00	Budowa biogazowni rolniczej o mocy 0,7 MW do docelowej 1,9 MW w miejscowości Krasowo Częstki, gm. Nowe Piekuty	Green Energy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	9 902 730,00	4 806 600,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	28 867,60
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z biomasy i biogazu	szt.	1,00
						Liczba zainstalowanych transformatorów	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,80
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,70
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	3,00
39	RPPD.05.02.00-20-033/14-00	Wykorzystanie OZE na własne potrzeby przez ABW SUPERBRUK -	„ABW SUPERBRUK” SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ	501 225,00	264 875,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	673,20
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii	szt.	6,00

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

		zainstalowanie pomp ciepła i instalacji solarnej	ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ			promieniowania słonecznego		
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	2,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,10
40	RPPD.05.02.00-20-034/12-00	„Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury Politechniki Białostockiej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii”	Politechnika Białostocka	15 215 301,90	12 841 512,58	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	1 665,89
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	3,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z wiatru	szt.	2,00
						Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.	2,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	1,00
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	1,00
41	RPPD.05.02.00-20-034/13-00	Wymiana źródła ciepła w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Medycznym Centrum Diagnostyczno-Lecznicznym Lillianna i Stanisław Kisiel w Augustowie z ogrzewania olejowego na pompę ciepła wraz z instalacją solarną	Spółka Cywilna Internistyczne Gabinety Lekarskie Lilianna i Stanisław Kisiel	309 085,09	149 007,55	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	6,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	1,00
42	RPPD.05.02.00-20-035/12-00	BUDOWA SYSTEMU SOLARNYCH INSTALACJI	Gmina Korycin	3 707 779,02	2 493 046,57	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 809,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii	szt.	291,00

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

		WYTWARZANIA CIEPŁA W GMINIE KORYCIN				promieniowania słonecznego		
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	122,10
43	RPPD.05.02.00-20-035/14-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na potrzeby własne przez Casablanca Catering Sp. z o.o.	"Casablanca Catering" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	570 904,50	371 320,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	450,76
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	145,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,05
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,04
44	RPPD.05.02.00-20-036/12-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii szansą na poprawę jakości środowiska naturalnego w Gminie Bargłów Kościelny	Gmina Bargłów Kościelny	2 866 587,23	2 293 269,76	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 703,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	198,00
45	RPPD.05.02.00-20-036/14-00	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii na potrzeby własne w firmie Ferroxx Sp. z o.o.	FERROXX Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	411 325,44	217 367,10	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	286,94
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	65,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,04
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,02
46	RPPD.05.02.00-20-037/12-00	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA OBSZARU PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ - INSTALACJA	Gmina Narewka	2 836 413,81	2 127 310,35	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	758,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	117,00

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

		KOLEKTORÓW SŁONECZNYCH NA TERENIE GMINY NAREWKA						
47	RPPD.05.02.00-20-037/14-00	Proekologiczna inwestycja w OZE - Białowieża Towarowa Restauracja Carska	"Białowieża Towarowa Restauracja Carska" - Michał Drynkowski	237 119,40	144 585,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	588,20
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,03
48	RPPD.05.02.00-20-038/12-00	Zakup i instalacja kolektorów słonecznych celem poprawy stanu środowiska poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych na terenie Gminy Turośń Kościelna	Gmina Turośń Kościelna	589 017,00	412 311,90	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	34,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	40,81
49	RPPD.05.02.00-20-038/14-00	Odnawialne źródła energii Pod Herbem	HOTEL "POD HERBEM" DARIUSZ I TOMASZ KULESZA SPÓŁKA JAWNA	311 327,53	189 833,86	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	126,43
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	5,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	40,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z wiatru	szt.	2,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,01
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,02
50	RPPD.05.02.00-20-039/12-00	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO NA OBSZARZE PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ POPRZEZ INSTALACJĘ	Gmina Krynki	645 542,33	516 433,86	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	160,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	32,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		KOLEKTORÓW SŁONECZNYCH W GMINIE KRYNKI						
51	RPPD.05.02.00-20-040/12-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż kolektorów słonecznych w Gminie Goniądz	Gmina Goniądz	2 904 317,31	2 323 453,85	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2,01
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	182,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,74
52	RPPD.05.02.00-20-040/14-00	"Zielona energia w ZAKREM Sp. z o.o."	Zakrem Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	1 151 628,17	749 026,45	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	377,68
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	680,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,17
53	RPPD.05.02.00-20-041/12-00	Podniesienie poziomu ochrony walorów środowiskowych Biebrzańskiego Parku Narodowego poprzez wykorzystanie energii odnawialnej w Gminie Trzcianne pozyskiwanej z instalacji solarnych	Gmina Trzcianne	3 339 638,98	2 170 764,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 370,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	230,00
54	RPPD.05.02.00-20-041/14-00	Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 12 kW na budynku przedsiębiorstwa INTRATEL Sp. z o.o.	"INTRATEL" Sp. z o.o.	120 761,40	73 635,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	43,60
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	48,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,01
55	RPPD.05.02.00-20-042/14-00	Modernizacja kotłowni w budynku Gimnazjum w Trzciannem - zainstalowanie pomp ciepła	Gmina Trzcianne	853 029,45	720 000,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 465,14
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej	szt.	1,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

56	RPPD.05.02.00-20-043/12-00	Wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na nieruchomościach stanowiących własność Gminy i mieszkańców Gminy Suwałki	Gmina Suwałki	1 803 164,36	1 262 215,05	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 101,10
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	121,00
57	RPPD.05.02.00-20-043/14-00	Podniesienie efektywności energetycznej poprzez modernizację systemu centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Turośń Kościelna	Gmina Turośń Kościelna	605 845,23	514 968,44	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 064,95
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	10,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	5,00
58	RPPD.05.02.00-20-044/12-00	Słoneczne dachy Mielnika	Gmina Mielnik	4 903 530,00	3 658 747,50	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	3 393,37
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	355,00
59	RPPD.05.02.00-20-045/12-00	Słoneczna Gmina Zabłudów	Gmina Zabłudów	1 342 970,01	870 032,62	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	599,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	76,00
60	RPPD.05.02.00-20-046/12-00	Poprawa jakości środowiska w Gminie Rajgród poprzez instalację kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na budynkach mieszkalnych	Gmina Rajgród	1 688 790,90	1 266 500,92	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 357,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	116,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

61	RPPD.05.02.00-20-047/12-00	Słoneczna Gmina Drohiczyn	Gmina Drohiczyn	4 248 227,93	2 753 960,51	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	308,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	1,29
62	RPPD.05.02.00-20-047/13-00	Zielona energia ze Słońca w województwie podlaskim - uruchomienie farmy fotowoltaicznej o mocy 0,935MW w miejscowości Choroszcz przez firmę Marand A. Półkośnik i Wspólnicy Sp. J.	Marand A. Półkośnik i Wspólnicy Spółka Jawna	4 765 924,70	1 910 921,89	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	3,37
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	3 740,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,93
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	1,00
63	RPPD.05.02.00-20-047/14-00	"Pozyskanie i wykorzystanie energii ze słońca w MADRO BIAŁYSTOK Sp. z o.o.	Madro Białystok Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	331 770,39	196 904,38	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	106,42
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	160,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,04
64	RPPD.05.02.00-20-048/12-00	Wykorzystanie energii słonecznej jako alternatywnego źródła ciepła w gminie Augustów	Gmina Augustów	3 260 660,50	2 608 528,00	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 757,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	200,00
65	RPPD.05.02.00-20-049/12-00	Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych mieszkańców oraz budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Brańsk	Gmina Brańsk	3 648 385,30	2 734 905,22	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	6 731,46
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	246,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

66	RPPD.05.02.00-20-049/13-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej w Ciechanowcu	Gmina Ciechanowiec	1 862 414,73	1 580 752,40	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 346,46
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z biomasy i biogazu	szt.	3,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	138,88
67	RPPD.05.02.00-20-049/14-00	Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 28,8 kW na budynku Elektromontaż Wschód Sp.z o.o. w Łyskach	ELEKTROMONTAŻ WSCHÓD SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	313 828,35	191 358,75	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	91,10
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	120,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,03
68	RPPD.05.02.00-20-050/12-00	Gmina Jeleniewo inwestująca w energię odnawialną - zakup i instalacja kolektorów słonecznych	Gmina Jeleniewo	1 873 388,40	1 311 371,88	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	747,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	214,00
69	RPPD.05.02.00-20-050/14-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Zawadach	Gmina Zawady	1 606 290,16	1 201 719,35	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	898,00
						Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	85,50
						Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	1,00
70	RPPD.05.02.00-20-051/12-00	Kompleksowe rozwiązanie problemu niskiej emisji na terenie Gminy Szczuczyn poprzez zakup i montaż instalacji solarnych na budynkach	Gmina Szczuczyn	2 262 439,96	1 470 585,97	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 647,79
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	129,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		mieszkalnych						
71	RPPD.05.02.00-20-051/13-00	WYKORZYSTANIE POMP CIEPŁA W OBIEKTACH GMINY NAREWKA	Gmina Narewka	1 276 074,76	838 695,53	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 480,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	2,00
72	RPPD.05.02.00-20-051/14-00	Zielona energia w MADRO BIAŁYSTOK Sp. z o.o.	Madro Białystok Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	344 899,59	201 892,43	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	113,36
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	160,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,04
73	RPPD.05.02.00-20-052/12-00	Słoneczna i czysta ekologicznie Gmina Raczki - wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez instalacje kolektorów słonecznych	Gmina Raczki	5 622 068,36	3 786 399,77	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 931,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	339,00
74	RPPD.05.02.00-20-053/12-00	Kolektory słoneczne w gminie Jaświły	Gmina Jaświły	1 335 800,00	1 068 640,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	270,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	146,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,15
75	RPPD.05.02.00-20-053/14-00	Instalacja fotowoltaiczna na budynku garażowo magazynowym Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce	297 949,49	253 257,06	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	31 119,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	160,00
76	RPPD.05.02.00-20-054/12-00	Słoneczny Augustów - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w Augustowie poprzez zastosowanie	Gmina Miasto Augustów	4 549 977,55	3 867 480,91	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 226,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	197,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		przyjaznej środowisku energii słonecznej						
77	RPPD.05.02.00-20-055/12-00	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż kolektorów słonecznych w Gminie Mońki	Gmina Mońki	1 981 171,03	1 287 761,17	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 436,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	136,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,85
78	RPPD.05.02.00-20-055/14-00	Nowoczesna instalacja fotowoltaiczna w Gminie Białowieża	Gmina Białowieża	153 249,00	130 261,65	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	16,84
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	80,00
79	RPPD.05.02.00-20-056/12-00	Boćki - Gmina pozytywniej energii. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż kolektorów słonecznych.	Gmina Boćki	2 967 093,00	2 373 674,40	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 954,90
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	315,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	319,95
80	RPPD.05.02.00-20-057/12-00	Eko-logiczny Supraśl - montaż systemów solarnych w Gminie Supraśl	Gmina Supraśl	2 602 170,00	2 074 536,00	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 793,12
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	190,00
81	RPPD.05.02.00-20-057/13-00	Czysta energia dostępna już dziś - uruchomienie farmy fotowoltaicznej o mocy 0,725 MW w miejscowości Sienkiewiczze, firmy Marand A. Półkośnik i Wspólnicy Sp. J.	Marand A. Półkośnik i Wspólnicy Spółka Jawna	3 981 460,92	1 618 480,04	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2,61
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	2 900,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,72
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	1,00
82	RPPD.05.02.00-20-057/14-00	Montaż instalacji fotowoltaicznej o	Tomas Consulting S.A.	102 680,40	63 444,80	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	35,28

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		mocy 10 kW na budynku Tomas Consulting S.A.				Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	40,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,01
83	RPPD.05.02.00-20-058/12-00	Słoneczna energia odnawialna w Gminie Dubicze Cerkiewne	Gmina Dubicze Cerkiewne	847 277,38	592 848,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 124,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	56,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
84	RPPD.05.02.00-20-058/14-00	Uruchomienie produkcji energii z OZE na własne potrzeby	CLOVIN Spółka Akcyjna	391 939,50	116 377,00	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	48,90
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	1,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej	szt.	1,00
85	RPPD.05.02.00-20-059/12-00	Zwiększenie udziału energii odnawialnej na terenie miasta Hajnówka poprzez instalację kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych i budynku użyteczności publicznej	Gmina Miejska Hajnówka	4 409 596,34	3 086 717,44	Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	306,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii ciepłej	MW	1,14
86	RPPD.05.02.00-20-060/12-00	Wykorzystanie energii odnawialnej poprzez zastosowanie instalacji solarnych celem poprawy środowiska naturalnego gminy Zbójna	Gmina Zbójna	2 711 837,10	2 169 469,68	Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	229,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii ciepłej	MW	0,84
87	RPPD.05.02.00-20-061/12-00	Wykorzystanie energii słonecznej	Gmina Krypno	1 823 691,02	1 367 767,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 234,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

		poprzez montaż instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych i w budynkach użyteczności publicznej w Gminie Krypno				Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	116,00
88	RPPD.05.02.00-20-061/13-00	Budowa elektrowni fotowoltaicznej w Michałowie	Zielona Energia Michałowo Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	4 046 682,40	1 973 991,41	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	660,22
						Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 376,79
						Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	2 640,00
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,66
						Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.	0,50
89	RPPD.05.02.00-20-062/13-00	Poprawa efektywności systemu grzewczego obiektu szkoły i przedszkola z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej	Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe BJANEX export - import Jerzy Bylak	564 094,17	229 306,57	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	645,84
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	166,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,05
						Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	0,04
90	RPPD.05.02.00-20-063/12-00	Odnawialna energia słoneczna sposobem na poprawę czystości powietrza na terenie Gminy Choroszcz	Gmina Choroszcz	7 067 719,81	5 274 181,71	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 804,80
						Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 804,80
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	387,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	298,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

91	RPPD.05.02.00-20-064/12-00	Solary szansą na poprawę życia mieszkańców Gminy Siemiatycze	Gmina Siemiatycze	4 795 433,22	3 321 674,10	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	333,00
						Liczba projektów w zakresie ochrony powietrza	szt.	1,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	1,28
92	RPPD.05.02.00-20-065/12-00	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Sztabin	Gmina Sztabin	2 043 150,49	1 736 677,91	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	1 091,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	125,00
93	RPPD.05.02.00-20-066/12-00	Instalacja kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej w gminie Radziłów	Gmina Radziłów	4 284 446,66	3 341 868,38	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	5 875,32
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	230,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,70
94	RPPD.05.02.00-20-067/12-00	"Ciepło słoneczne = ciepło użyteczne" - instalacja kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych w Gminie Ciechanowiec	Gmina Ciechanowiec	3 376 171,32	2 667 175,34	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 070,09
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	234,00
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	213,53
95	RPPD.05.02.00-20-068/12-00	Ochrona walorów środowiskowych Gminy Sokółka poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych związków do atmosfery	Gmina Sokółka	774 614,40	453 748,10	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	536,49
						Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	179,43
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	74,00
						Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.	45,00

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,35
						Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	51,70
96	RPPD.05.02.00-20-069/12-00	Kolektory słoneczne w Gminie Grajewo	Gmina Grajewo	2 233 234,70	1 451 602,55	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	2 087,08
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	179,00
						Moc zainstalowana energii cieplnej	MW	0,76
97	RPPD.05.02.00-20-070/12-00	Wykorzystanie energii odnawialnej - słonecznej, poprzez wykonanie instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych i w użyteczności publicznej w gminie Jasionówka	Gmina Jasionówka	1 246 324,00	934 742,00	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	691,00
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	67,00
98	RPPD.05.02.00-20-071/12-00	Pozyskiwanie energii odnawialnej słonecznej w Mieście Grajewo	Miasto Grajewo	1 047 600,00	680 940,00	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	26,50
						Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	72,00
99	RPPD.05.02.00-20-074/13-00	Ciepło z odnawialnych źródeł energii w budynkach Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku	Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku	378 330,78	283 748,08	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z biomasy i biogazu	szt.	2,00
						Liczba wybudowanych/przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej	szt.	2,00

4.10. Edukacja ekologiczna

W ramach Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 realizowano szereg działań z zakresu Edukacji ekologicznej. Zajmowało się tym wiele instytucji oświatowych, jednostek samorządu terytorialnego, administracji leśnej, parków narodowych i krajobrazowych, stowarzyszeń, fundacji, mediów regionalnych, itp. W ramach działań edukacyjnych prowadzono: szkolenia, spotkania edukacyjne, publikowano materiały informacyjno-promocyjne, imprezy. Działania edukacyjne dotyczyły ogólnie ochrony środowiska, ochrony wód, powietrza, i przyrody. Zgodnie z danymi z ankietyzacji w województwie podlaskim w latach 2013-2014 przeszkolono: 58086 dzieci i młodzieży, 669 przedsiębiorców oraz 12 188 rolników.

W ramach działalności WFOŚiGW w Białymstoku w latach 2013 – 2014 wsparcie na edukację ekologiczną uzyskały niżej wymienione projekty:

Tabela 25. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu Edukacja ekologiczna (EE), które uzyskały wsparcie z WFOSiGW w Białymstoku

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
ROK 2013		
1	Produkcja przyrodniczego filmu edukacyjnego pt.: "Biebrza - żyjąca rzeka"	Agencja ORZEŁ Agata Balak
2	"Komunikacja społeczna jako narzędzie wspierające ochronę przyrody BPN - wydanie gazety "Biebrzańskie Wieści" nr 10, 11 i 12 oraz publikacji "Biebrzańskie wspomnienia - czyli jak dawniej życie nad Biebrzą wyglądało"	Biebrzański Park Narodowy
3	Edukacja przyrodnicza - konkursy w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej w latach 2012/2013	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
4	Ogólnopolska Kampania Edukacyjna "Wydra i Zając"	Stowarzyszenie "Uroczysko"
5	Silni ludzie ekologii w cyklu TV "Eko Reporter"	VISION HOUSE Krzysztof Dzieciółowski
6	Proekologiczna edukacja mieszkańców obszarów wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i dzieci za pomocą Mobilnej Stacji Edukacji Ekologicznej	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie
7	Zadanie upowszechniające wiedzę ekologiczną poprzez wydanie publikacji książkowej przybliżającej funkcjonujące w regionie rezerwaty przyrody oraz zorganizowanie na ten temat konferencji	Nadleśnictwo Augustów
8	Ekozimowisko 2013	Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji w Białymstoku
9	Produkcja i emisja cyklicznego programu telewizyjnego o tematyce ekologicznej i publikacja materiału filmowego na witrynach internetowych - edycja 2013 rok	Telewizja Białystok s.c.
10	XXVIII edycja Olimpiady Wiedzy Ekologicznej - organizacja i przeprowadzenie etapu podstawowego i wojewódzkiego	Województwo Podlaskie
11	Program Edukacji Ekologicznej "Z ekologią w szkole i w domu"	Szkoła Podstawowa w Starym Zakrzewie

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
12	Popularyzacja działań edukacyjnych prowadzonych przez Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej w ramach obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska oraz imprez plenerowych w bieżącej działalności Parku	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
13	Animacje przyrodnicze w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej i Arboretum w Kopnej Górze - zdobywanie wiedzy poprzez doświadczenie	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
14	Pięćdziesiąt lat rezerwatu przyrody "Jezioro Hańcza" - najgłębszego jeziora Polski	Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego "Kraina Hańczy"
15	Poznaję i chronię przyrodę - aktywna edukacja ekologiczna w Wigierskim Parku Narodowym poprzez warsztaty i publikacje	Wigierski Park Narodowy
16	Edukacja ekologiczna - konkursy w Suwalskim Parku Krajobrazowym w 2013 r.	Suwalski Park Krajobrazowy
17	Popularyzacja działań edukacyjnych prowadzonych przez Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi w ramach obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska oraz innych imprez plenerowych w bieżącej działalności Parku	Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi
18	Popularyzacja działań edukacyjnych prowadzonych przez Suwalski Park Krajobrazowy w ramach obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska, innych imprez plenerowych oraz w bieżącej działalności Parku	Suwalski Park Krajobrazowy
19	ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA - MITY I FAKTY	Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Wysokiem Mazowieckiem
20	Forum wiedzy o bocianie białym podczas VIII Podlaskich targów Turystycznych w dn. 17-19.05.2013	Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna
21	Organizacja XXII Sympozjum Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego	Wigierski Park Narodowy
22	IV wojewódzki Konkurs Ekologiczny "Z ekologią za pan brat"	Zespół Szkół nr 13 w Białymstoku
23	"Motyle i ważki Narwiańskiego Parku Narodowego"	Narwiański Park Narodowy
24	Niech każdy mieszkaniec Grodziska dba o czystość środowiska	Zespół Szkół w Grodzisku
25	XVII Międzynarodowa Konferencja Naukowo - Techniczna z cyklu: Problemy gospodarki wodno - ściekowej w regionach rolniczo - przemysłowych	Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych
26	Wsparcie działań edukacyjnych: Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Biebrzańskim Parku Narodowym Wiosna i lato nad Biebrzą - program edukacyjny	Biebrzański Park Narodowy
27	Komunikacja społeczna jako narzędzie wspierające ochronę przyrody BPN - wydanie gazety "Biebrzańskie Wieści" nr 13, 14 i 15 oraz map	Biebrzański Park Narodowy

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
28	Akcja: Konkurs ekologiczny: WARSZTATY EKO-MODA	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi im. St. Staszica w Białymstoku
29	Ekologiczny dom Elektryka	Zespół Szkół Elektrycznych im. J. Groszkowskiego w Białymstoku
30	Jesteśmy EKO	Zespół Szkół w Jabłonce Kościelnej
31	V FORUM MŁODYCH EKOLOGÓW BIAŁYSTOK 2013	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Ks. Jana Twardowskiego w Białymstoku
32	Turniej Wiedzy Pożarniczej-wykorzystanie wiedzy z zakresu pożarnictwa w stosunku do zapobiegania pożarom mogącym powodować straty w środowisku przyrodniczym	Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Podlaskiego w Białymstoku
33	Konkursy upowszechniające wiedzę przyrodniczą i ekologiczną w Białowieskim Parku Narodowym	Białowieski Park Narodowy
34	"Las dla tych, którzy mają mało czasu..."	Białowieski Park Narodowy
35	"Każdemu sercu bliska ochrona środowiska"	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Białymstoku
36	Razem chronimy przyrodę	Stowarzyszenie Samorządów Dorzecza Biebrzy
37	"Czysty Powiat - Czysta Ziemia". Wiem jak chronić środowisko.	Powiat Białostocki
38	Program edukacji ekologicznej "I Ty możesz zostać ekologiem"	Szkoła Podstawowa w Wiśniewie
39	Ekologiczny Stół Gastronomika	Zespół Szkół Gastronomicznych
40	Upcykling czyli nowe życie starych ubrań	Stowarzyszenie "Uroczysko"
41	II Międzynarodowa Konferencja Studencka "INŻYNIERIA ŚRODOWISKA - MŁODYM OKIEM"	Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych Zarząd Oddziału w Białymstoku
42	XIII Wielki Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Ekologicznej i Ogrodniczej	Zespół Szkół Nr 16
43	PET Powiatowy Ekologiczny Turniej - konkursy o tematyce proekologicznej, propagujące ideę selektywnej zbiórki odpadów	Powiat Sokółski
44	Organizacja i realizacja krajowej konferencji naukowej pt. "Różnorodność biologiczna - od komórki do ekosystemu. Rośliny i grzyby w zmieniających się warunkach środowiska" z wydaniem polskojęzycznej monografii naukowej	Polskie Towarzystwo Botaniczne
45	V Dni Akwarystyki w Muzeum Przyrody w Drozdowie	Muzeum Przyrody w Drozdowie
46	Ziołowe tajemnice. Rośliny lecznicze Doliny Narwi- wystawa stała w Muzeum Przyrody w Drozdowie	Muzeum Przyrody w Drozdowie

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
47	Ochrona ginącej populacji cietrzewia <i>Tetrao tetrix</i> w Biebrzańskim Parku Narodowym - organizacja specjalistycznych warsztatów naukowych "Cietrzew - ostatni dzwonek"	Biebrzański Park Narodowy
48	Otwarte seminarium przyrodnicze - warsztaty rocznicowe Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej "Wielki Las"
49	Konferencja Polski Kongres Energii Odnawialnej 2013 - energia jutra	Zielona Strona Mocy Sp. z o.o.
50	Przyroda wokół mnie V	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
51	Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego w latach 2011-2012	Podlaski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
52	Poznajemy Naturę 2000 III	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
53	Super RDOŚ 2	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
54	Światowy Dzień Ochrony Środowiska w Białymstoku 2013	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
55	Edukacja proekologiczna młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym	Podlaska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy
56	Cykl seminariów pn.: "Usprawnienie procedur administracyjnych dotyczących postępowań w sprawie ocen oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko"	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
ROK 2014		
57	Produkcja przyrodniczego filmu edukacyjnego pt.: "Biebrza - żyjąca rzeka"	Agencja ORZEŁ Agata Balak
58	XXIX edycja Olimpiady Wiedzy Ekologicznej - organizacja i przeprowadzenie etapów: podstawowego, okręgowego (wojewódzkiego) i finału centralnego (krajowego)	Województwo Podlaskie
59	Ogólnopolski konkurs pt. "Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski" - organizacja i przeprowadzenie w 2014 r. : etapu parkowego i wojewódzkiego oraz wyjazdu na finał centralny XIII edycji konkursu oraz etapu szkolnego XIV edycji konkursu	Województwo Podlaskie
60	Wydawnictwo "Sezam przyrody Podlasia..." jako forma edukacji przyrodniczej opartej na walorach parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i obszarów Natura 2000 z terenu województwa podlaskiego	Województwo Podlaskie
61	"WODA - NIE MARNUJĘ ! woj. podlaskie"	Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju Agro-Group
62	Realizacja programu edukacyjnego pt. "Ptasie tajemnice" w placówkach oświatowych na terenie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi i jego otuliny	Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
63	Popularyzacja działań edukacyjnych prowadzonych przez Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi w ramach obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska, innych imprez plenerowych oraz w bieżącej działalności Parku	Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi
64	Las - Nasze dziedzictwo - cykl imprez upowszechniających wiedzę ekologiczną	Bielski Dom Kultury w Bielsku Podlaskim
65	Konkursy i warsztaty edukacyjne w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej w roku 2014	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
66	Natura nietoperza w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej
67	Konferencja "Energetyka prosumencka - korzyści dla Podlasia"	Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Białymstoku
68	Program Edukacji Ekologicznej "Na Ścieżkach Parków Narodowych Podlasia"	Szkoła Podstawowa w Starym Zakrzewie
69	V Wojewódzki Konkurs Ekologiczny "Z ekologią za pan brat"	Zespół Szkół nr 13 w Białymstoku
70	"Czysty Powiat - Czysta Ziemia. Wiem jak chronić środowisko"	Powiat Białostocki
71	"Nasza Biebrza" nr 42,43,44 - kontynuacja czasopisma dla dzieci i młodzieży	Biebrzański Park Narodowy
72	Działania edukacyjne upowszechniające wiedzę przyrodniczą i ekologiczną w Białowieskim Parku Narodowym	Białowieski Park Narodowy
73	Wsparcie działań edukacyjnych: Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Biebrzańskim Parku Narodowym Happening "Wiosna nad Biebrzą - na ludowo i kolorowo"	Biebrzański Park Narodowy
74	Przyroda dla całej rodziny - edukacja ekologiczna dzieci i dorosłych w WPN	Wigierski Park Narodowy
75	Ptaki dziuplaki - aktywna edukacja i ochrona przyrody na terenie Suwalskiego Parku Krajobrazowego	Suwalski Park Krajobrazowy
76	Promocja działalności edukacyjnej oraz popularyzacja Suwalskiego Parku Krajobrazowego podczas festynu ekologicznego z okazji Dnia Ochrony Środowiska oraz innych imprez plenerowych	Suwalski Park Krajobrazowy
77	"Razem chronimy przyrodę - II edycja"	Stowarzyszenie Samorządów Dorzecza Biebrzy
78	Dodatek do magazynu Gazety Współczesnej (w formie tzw. cebulki) 21 kwietnia 2014 pt. "Światowy Dzień Wody 2014"	Media Regionalne Sp. z o.o.
79	Ogólnopolska Kampania Edukacyjna "Woda to życie"	Stowarzyszenie "Uroczysko"
80	Konkurs "Nasz czysty Białystok. Woda - nasz skarb"	Zespół Szkół Nr 5 w Białymstoku
81	Konferencja popularnonaukowa pt.: "Gleba najbogatsze środowisko życia. Co jej zagraża i jak ją chronić", z wydawnictwem pokonferencyjnym i książeczką dla dzieci pt.: "Chodzący po skarbach"	Muzeum Przyrody w Drozdowie

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
82	VI Ogólnopolskie Dni Akwarystyki w Muzeum Przyrody w Drozdowie	Muzeum Przyrody w Drozdowie
83	Z EKOLOGIĄ NA TY	Gmina Szypliszki
84	Turniej Wiedzy Pożarniczej - wykorzystanie wiedzy z zakresu pożarnictwa w stosunku do zapobiegania pożarów mogących powodować straty w środowisku przyrodniczym	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP Oddział Wojewódzki Województwa Podlaskiego w Białymstoku
85	VI Forum Młodych Ekologów Białystok 2014	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Ks. Jana Twardowskiego w Białymstoku
86	Motyle i ważki Narwiańskiego Parku Narodowego etap II	Narwiański Park Narodowy
87	Druk broszury szkoleniowej pt. "Nowa misja - niska emisja" i jej dystrybucja oraz organizacja 12 szkoleń regionalnych na terenie województwa podlaskiego	Krajowe Stowarzyszenie Inicjatyw
88	Jak prowadzić lekcje terenowe?	Narwiański Park Narodowy
89	XIV Wielki Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Ekologicznej i Ogrodniczej	Zespół Szkół Nr 16
90	Akcja "Ekologicznie w odzieżówce"	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi im. St. Staszica
91	Centrum Edukacji Ekologicznej	Zespół Szkół Elektrycznych im. J. Groszkowskiego w Białymstoku
92	Produkcja i emisja cyklicznego programu telewizyjnego o tematyce ekologicznej oraz publikacja materiału filmowego na witrynach internetowych w roku 2014	Stowarzyszenie Szukamy Polski
93	Akcja "Ekologiczny Gastronomik"	Zespół Szkół Gastronomicznych
94	"Odkryj nasz skarb - Poznaj przyrodę powiatu białostockiego"	Powiat Białostocki
95	"Z ekologią jest mi do twarzy" - organizacja zajęć edukacji ekologicznej dla uczniów szkół z terenu Gminy Supraśl	Gmina Supraśl
96	Organizacja i realizacja krajowej konferencji naukowej pt. "Różnorodność biologiczna - od komórki do ekosystemu. Zagrożenia środowiska a ochrona gatunkowa roślin i grzybów" z wydaniem polskojęzycznej monografii naukowej.	Polskie Towarzystwo Botaniczne
97	Każdy z nas zyska na ochronie środowiska	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Białymstoku
98	Eko-Dzieci segregują śmieci - zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Łapy	Gmina Łapy
99	Od przedszkolnych lat dbamy o czysty świat	Przedszkole nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach
100	Eko Laboranci w Gminie Poświętne - program edukacji ekologicznej w Zespole Szkół w Poświętnem	Zespół Szkół w Poświętnem

L.p.	Zadanie	Jednostka realizująca zadanie
101	Kampania Edukacyjne pod hasłem "EKO Gmina Łomża - Segregacja śmieci to czyste środowisko	Gmina Łomża
102	"SEGREGUJESZ - ZYSKUJESZ"	Gmina Grajewo
103	Czysty świat wokół nas	Zespół Szkół Elektrycznych im. J. Groszkowskiego w Białymstoku
104	"Uroda śmiecia - konkurs i warsztaty z upcyklingu"	Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku
105	Edukacja ekologiczna wśród studentów Wydziału Informatyki Politechniki Białostockiej	Politechnika Białostocka
106	Program Edukacji Ekologicznej: "Czas na zmiany - młody ekolog poznaje problemy środowiska"	Społeczne Towarzystwo Oświatowe Samodzielne Koło Terenowe nr 165
107	Konkurs fotograficzny pn. "Las i my"	Nadleśnictwo Rudka
108	ABC Odpadów - czyli co każdy mieszkaniec Siemiatycz o śmieciach wiedzieć powinien	Miasto Siemiatycze
109	Wydanie publikacji edukacyjnej Techniczno - ekonomiczne uwarunkowania lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków	Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych
110	Suwalski Park Krajobrazowy nowym cudem Polski - kalendarz edukacyjny na 2015 rok	Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego "Kraina Hańczy"
111	Wydanie czasopisma "Ekonomia i Środowisko" numeru 50 - jubileuszowego i numeru 51	Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych
112	Procesy konwersji energii słonecznej w kolektorach słonecznych w wybranych typach oraz sposoby magazynowania i wykorzystywania uzyskanej energii	Zespół Szkół Budowlano - Geodezyjnych im. S.W. Bryły
113	Cykl seminariów pn.: "Usprawnienie procedur administracyjnych dotyczących postępowań w sprawie ocen oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko"	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku

5. Ocena uzyskanych efektów ekologicznych

W Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 określono 62 wskaźniki monitoringu stopnia realizacji zamierzeń programowych. Bieżące monitorowanie stopnia realizacji wyznaczonych zadań ma na celu ocenę stopnia realizacji założonych celów.

W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitoringu Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 dla okresu 2013-2014.

Tabela 26. Wskaźniki stopnia realizacji Programu

Wskaźnik monitoringu	Wartość wskaźnika		
	2012	2013	2014
Emisja zanieczyszczeń pyłowych [Mg/rok]	919	874	934
Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji [Mg/rok]	84 857	85 815	84 926
Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok]	1 480 002	1 974 984	2 014 565
Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji [Mg/rok]	1175	1348	931
Emisja dwutlenku siarki [Mg/rok]	2783	2548	2735
Emisja tlenków azotu [Mg/rok]	2749	3118	3177
Emisja tlenku węgla [Mg/rok]	2139	3102	3284
Powierzchnia poszczególnych obszarów prawnie chronionych [ha] :			
ogółem	648990,7	646 091,35	645 909,95
parki narodowe	92169,9	92 169,9	92 169,2
rezerваты przyrody	23755,5	23 868,17	23 591,69
parki krajobrazowe razem	88084,5	88 084,5	88 084,5
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych	4552,6	4 552,6	4 555,11
obszary chronionego krajobrazu razem	462715,3	462 715,3	462 715,3

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Wskaźnik monitoringu	Wartość wskaźnika		
	2012	2013	2014
rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	18 505,9	18 505,69	18 407,40
użytki ekologiczne	2 184,4	2 172,17	2 172,17
stanowiska dokumentacyjne	0,5	0,5	0,5
zespoły przyrodniczo krajobrazowe	139,1	139,1	139,1
Tereny zdegradowane [ha]	109	105	104
Tereny zdewastowane [ha]	2698	2659	2655
Grunty orne i leśne wyłączone z produkcji rolnej i leśnej wg kierunków wyłączenia [ha]:			
tereny komunikacyjne	1	1	2
tereny osiedlowe	31	27	31
tereny przemysłowe	5	7	23
użytki kopalne	27	8	19
zbiorniki wodne	0	0	1
inne	24	16	12
Pobór wód na potrzeby gospodarki narodowej i ludności hm ³	93,9	82,8	85,5
Stan czystości rzek, w tym wody o klasie czystości -wg stanu ekologicznego (liczba JCW w klasie) * (stan ekologiczny oceniano dla 70 JCWP (2013r.) i dla 83 JCWP (2014 r.))			
I klasa (stan bardzo dobry)	1	2	1
II klasa (stan dobry)	16	16	15
III klasa (stan umiarkowany)	30	45	50
IV klasa (stan słaby)	9	7	15
V klasa (stan zły)	nie stwierdzono	nie stwierdzono	3
wg potencjału ekologicznego liczba JCW* (w roku 2013 i 2014 badano stan ekologiczny dla 8 JCWP)			
powyżej dobrego	1	-	-
dobry	2	3	1
umiarkowany		2	3
słaby	nie stwierdzono	1	2
zły	1	2	2

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Wskaźnik monitoringu	Wartość wskaźnika		
	2012	2013	2014
wg stanu chemicznego liczba JCW* (stan chemiczny badano w roku 2013 dla 49 JCWP i w roku 2014 dla 69 JCWP)			
dobry	25	27	35
poniżej dobrego	13	22	34
Stan czystości wód podziemnych (% udział w klasach (liczba studni w klasie)**			
I klasa	95%	1	brak danych
II klasa		11	
III klasa		29	
IV klasa	5%	2	
V klasa		Nie stwierdzono	
Wody zagrożone eutrofizacją komunalna (liczba JCW zagrożonych) *	brak danych		Ocenę dokonano w 77 profilach, z czego warunki kryterialne spełniało 35 JCWP a w 42 JCWP nie były spełnione
			Ocenę dokonano w 92 profilach, z czego warunki kryterialne spełniało 50 JCWP a w 42 JCWP nie były spełnione
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej (os) i (%)	1055408 88,0	1054461 88,2	brak danych
Liczba korzystających z sieci kanalizacyjnej (os) i (%)	737627 61,5	742009 62,1	brak danych
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (%)	65,5	66,4	66,8
Odprowadzone ścieki przemysłowe ogółem [dam ³]	10544	10349	10570
Ścieki komunalne [dam ³]	33325,5	32465,0	32275,0
Ładunek zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzanych do wód lub do ziemi			
BZT5 [kg/rok]	211 683	212 869	212 964
ChZT [kg/rok]	2 031 877	2 010 464	1 942 947
Zawiesina [kg/rok]	302 690	529 698	458 947
Azot ogólny [kg/rok]	378 572	419 216	433 536
Fosfor ogólny [kg/rok]	23089	26 047	24 110
Liczb przemysłowych oczyszczalni ścieków (szt.)	28	26	27
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków (szt.)	114	114	121

Wskaźnik monitoringu	Wartość wskaźnika		
	2012	2013	2014
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów [szt.]	29	30	29
Ilość pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych w województwie podlaskim [szt.]	743199	762470	brak danych
Liczba punktów pomiarowych hałasu nie spełniających kryteriów utrzymania norm w odniesieniu do punktów w roku [szt.]***	10	10	9
Liczba wybudowanych obwodnic	1	1	1
Ilość opracowanych/zaktualizowanych map akustycznych i Programów naprawczych ochrony środowiska przed hałasem	nie aktualizowano	0	2
Ilość umów na dofinansowanie edukacji ekologicznej (wg WFOŚiGW w Białymstoku)	49	56	57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Lokalnych (stan na dzień 04.09.2015), Sprawozdania z działalności WFOŚiGW w Białymstoku w 2012, 2013 i 2014 r.

* - Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2013r. ,WIOŚ Białystok 2014 oraz Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2014r. ,WIOŚ Białystok 2015,

** - Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w woj. podlaskim w 2012 r., WIOŚ Białystok 2013,

*** - OCENA WYNIKÓW BADAŃ HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO WYKONANYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2013 ROKU, WIOŚ Białystok 2014 r.
OCENA WYNIKÓW BADAŃ HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO WYKONANYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2014 ROKU, WIOŚ Białystok 2015 r.

6. Źródła finansowania przewidzianych do realizacji zadań

Niniejszy rozdział opracowano na podstawie Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku w 2013 r. i w 2014 r., Sprawozdania z wykonania budżetu województwa podlaskiego za 2013 r. i 2014 r., danych pozyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, ze stron internetowych poświęconych RPOWP i PROW oraz danych przekazanych w formie ankiet przez samorządy gminne i powiatowe, parki narodowe, parki krajobrazowe, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Trudno jest jednoznacznie i kompletnie określić całkowity koszt koszty realizacji *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego* w lata 2011-2012 w okresie 20013-2014, ze względu na brak dostatecznych danych z poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

Finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska w latach 2013-2014 z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie

W latach 2013-2014 środki finansowe z WFOŚiGW w Białymstoku były udostępniane na zadania związane z : ochroną wód i gospodarką wodną, ochroną atmosfery, ochroną ziemi, przeciwdziałaniem i likwidacją zagrożeń środowiska, edukacją ekologiczną, ekspertyzami i pracami naukowo-badawczymi, ochroną przyrody, monitoringiem.

W latach 2013-2014 WFOŚiGW w Białymstoku zawarł 557 umów na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska.

Tabela 27. Dofinansowanie przedsięwzięć z WFOŚiGW w Białymstoku

Lp.	Dziedzina	Ilość umów		Kwota umowy [zł]		Kwota wykorzystana [zł]	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
Pożyczki							
1	ochrona wód	17	7	13.450.408,48	6 459 780,83	9.332.316,46	5 381716,83
2	gospodarka wodna	4	6	2.856.676,83	2 120 445,59	2.834.094,03	2 117 116,10
3	ochrona atmosfery	17	14	9.876.956,60	8 641 181,39	6.960.650,19	4 811072,12
4	ochrona ziemi	1	7	413.200,00	39 948 135,00	413.200,00	11 206 841,59
5	Przeciwdziałanie i likwidacja zagrożeń środowiska	1	2	200.000,00	130 044,00	200.000,00	130 044,00
6	Zrównoważony Rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej	1	2	905.485,59	3 581 475,00	905.485,59	91 700,00

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Lp.	Dziedzina	Ilość umów		Kwota umowy [zł]		Kwota wykorzystana [zł]	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
Razem		41	38	27.702.727,50	60.881.061,81	20.645.746,27	23.738.490,64
Dotacje							
1	ochrona wód	0	2	0	54 922,40	0	54 922,40
2	ochrona atmosfery	1	3	107.808,73	298 358,91	107.808,73	298 358,91
3	ochrona ziemi (usuwanie azbestu)	95	98	3.935.326,66	4 831 230,36	3.787.726,07	2 365 737,01
4	przeciwdziałanie i likwidacja zagrożeń środowiska	2	12	85.200,00	404 317,80	85.200,00	404 317,79
5	edukacja ekologiczna	42	55	692.639,62	977 693,40	679.014,47	905 934,33
6	ekspertyzy i prace naukowo – badawcze	0	1	0	28 849,65	0	11 539,86
7	ochrona przyrody	6	66	444.337,44	138 341,72	107.387,50	94 483,08
8	monitoring	2	1	662.400,00	114 998,00	182.700,00	113 183,00
9	Zrównoważony Rozwój rejonu rzeki Rospuda	3	0	2.582.308,10	0	2.302.336,05	0
10	Zrównoważony Rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej	1	0	493.140,93	0	493.140,93	0
Razem		152	238	9.003.161,48	6.848.712,24	7.745.313,75	4.248.476,38
Umowy przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym (oraz samorządowym jednostkom budżetowym*)							
1	przeciwdziałanie i likwidacja zagrożeń środowiska	0	1	0	150.000,00	0	0
2	edukacja ekologiczna	1	0	22.000,00	0	0	0
3	ochrona przyrody	6	0	670.000,00	0	0	0
4	monitoring	3	0	497.000,00	0	0	0
Razem		10	1	1.189.000,00	150.000,00	0	0

Umowy dopłat do oprocentowania kredytów bankowych ze środków WFOŚiGW						
Bank	Ilość umów		Kwota dopłaty [zł]		Kwota wykorzystana [zł]	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Bank Ochrony Środowiska S.A.	34	43	493.275,90	337.717,95	41.141,85	33.745,71
RAZEM	237	320	38 388 164,88	68.217.492,00	28.432.201,87	28.020.712,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności WFOŚiGW w Białymstoku w 2013 i 2014 r.

Tabela 28. Struktura dofinansowania przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska przez WFOŚiGW w Białymstoku w latach 2013-2014 – wg form i dziedzin dofinansowania

Lp.	Forma dofinansowania	% udział w ogólnej kwocie dofinansowania		Kwota dofinansowania [zł]	
		2013*	2014*	2013*	2014*
Forma finansowania					
1	pożyczki	72,16	89,24	27.702.727,50	60.881.061,81
2	dotacje	23,45	10,04	9.003.161,48	6.848.712,24
3	przekazane środki	3,10	0,22	1.189.000,00	150.000,00
4	umowy dopłat do oprocentowania	1,29	0,50	493.275,90	337.717,95
Suma		100,00	100,00	38 388 164,88	68.217.492,00
Dziedzina dofinansowania					
1	ochrona wód	35,04	9,55	13.450.408,48	6.514.703,23
2	gospodarka wodna	7,44	3,11	2.856.676,83	2.120.445,59
3	ochrona atmosfery	26,01	13,11	9.984.765,33	8.939.540,30
4	ochrona ziemi (w tym usuwanie azbestu)	11,33	65,64	4.348.526,66	44.779.365,36
5	przeciwdziałanie i likwidacja zagrożeń środowiska	0,74	1,00	285.200,00	684.361,80
6	edukacja ekologiczna	1,86	1,43	714.639,62	977.693,40
7	ekspertyzy i prace naukowo – badawcze	0,00	0,04	0,00	28.849,65
8	ochrona przyrody	2,90	0,22	1.114.337,44	138.341,72
9	monitoring	3,02	0,16	1.159.400,00	114.998,00
10	Zrównoważony Rozwój rejonu rzeki Rospuda	6,73	0,00	2.582.308,10	0,00
11	Zrównoważony Rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej	3,64	5,25	1.398.626,52	3.581.475,00

Lp.	Forma dofinansowania	% udział w ogólnej kwocie dofinansowania		Kwota dofinansowania [zł]	
		2013*	2014*	2013*	2014*
12	Umowy dopłat do oprocentowania kredytu	1,29	0,49	493.275,90	337.717,95
Suma		100,00	100,00	38 388 164,88	68 217 492,00

*- kwoty umów podpisanych w danym roku bez zobowiązań z lat poprzednich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności WFOŚiGW w 2013 i 2014 r.

W latach 2013-2014 WFOŚiGW w Białymstoku udzielał wsparcia finansowego na ochronę środowiska przede wszystkim w postaci pożyczek, co przyczynia się do tego, że zainwestowane środki przynoszą efekt ekologiczny i rzeczowy, po czym wracają w postaci spłaconych rat kapitałowych i mogą ponownie służyć wsparciu kolejnych działań związanych z ochroną środowiska.

Ze środków WFOŚiGW w Białymstoku i NFOŚiGW w Warszawie w latach 2013-2014 finansowano: „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne. Część III - usuwanie wyrobów zawierających azbest” oraz zadania realizowane w ramach programu „Zrównoważony rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej” oraz 3 umowy dotacji w ramach programu „Zrównoważony rozwój rejonu rzeki Rospuda”.

Dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013

W latach 2013-2014 w ramach RPOWP 2007-2013 podpisano łącznie 99 umów w ramach dwóch działań tj. działanie 5.1.RPOWP Rozwój regionalnej infrastruktury ochrony środowiska oraz działania 5.2 RPOWP Rozwój lokalnej infrastruktury ochrony środowiska. Łączna kwota przyznanego dofinansowania w ramach RPOWP 2007-2013 na działania 5.1 i 5.2 w talach 2013-2014 wyniosła 167 105 130,05 zł.

Szczegółowy wykaz projektów dofinansowanych w ramach RPOWO 2007-2013 przedstawiono w tabeli nr 21.

Ponadto w ramach RPOWP 2007-2013 działanie 2.1.1 Regionalna infrastruktura drogowa dofinansowano projekty związane poprawa jakości dróg regionalnych

Tabela 29. Wykaz projektów, które otrzymały wsparcie w ramach działania 2.1.11 RPOWP 2017-2013 w latach 2013-2014

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość dofinansowania [zł]
Przebudowa odcinka ul. K.Ciołkowskiego w Białymstoku	Miasto Białystok	32 071 547,18
Przebudowa układu komunikacyjnego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 w Suwałkach - II etap	Miasto Suwałki	12 741 131,45
Ostrożany - Siemiatycze przebudowa drogi wojewódzkiej nr 690	Województwo Podlaskie	60 550 231,45
MICHAŁOWO- JUSZKOWY GRÓD - PRZEBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 686	Województwo Podlaskie	67 535 776,15
Suwałki - Smolany Dąb - przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 653	Województwo Podlaskie	75 990 220,18
Tykocin - Jeżewo Stare - przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 671	Województwo Podlaskie	19 717 906,01
Usprawnienie drogowych połączeń regionalnych w granicach Łomży - etap II	Miasto Łomża	19 087 013,02
Usprawnienie drogowych połączeń regionalnych w granicach Łomży - etap III	Miasto Łomża	21 360 903,62
Suma		309 054 729,06

Źródło: <http://www.podlaskiedotacje.pl/>

Dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013

Na podstawie Porozumienia z dnia 25 czerwca 2007 r. zawartego pomiędzy Ministerstwem Środowiska a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro) oraz zgodnie z aneksami do Porozumienia: nr 1 dnia 28 maja 2008 r., nr 2 z dnia 14 stycznia 2010 r., nr 3 z dnia 04 kwietnia 2011 r. oraz nr 4 z dnia 27 czerwca 2011 r. WFOŚiGW w Białymstoku pełni rolę Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IW/EP II) dla projektów współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w zakresie dwóch osi priorytetowych:

- Os priorytetowa I - Gospodarka wodno-ściekowa
Działanie 1.1 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM,
- Os priorytetowa II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych, Działanie 2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

W roku 2013 w ramach POIiŚ finansowano następujące projekty:

1. *Rozbudowa i modernizacja gospodarki wodno-ściekowej w mieście Hajnówka - etap I, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.* - wypłacono płatność końcową w kwocie 222.798,55 PLN.
2. *Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach - etap I, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.*
Suma wydatków ogółem poniesionych w ramach projektu wynosiła 9.896.364,76 PLN.
3. *Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach - etap II, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.*
Suma wydatków ogółem poniesionych w ramach projektu wynosiła 18.390.577,44 PLN.
4. *Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Kolno*, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej i Gospodarki Wodno-ściekowej w Kolnie Sp. z o.o.*
Wartość dofinansowania wynosi 10.290.535,80 PLN.
5. *Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska w ulicach w Bielsku Podlaskim, Miasto Bielsk Podlaski* - wypłacono płatność końcową w wysokości 315.151,94 PLN.
6. *Biebrzański System Gospodarki Odpadami - etap II, BIOM Sp. z o.o.* - Instytucja Wdrażająca wypłaciła dofinansowanie w wysokości 6.132.199,12 PLN.
7. *Budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla miasta Łomża i okolicznych gmin - etap I, Miasto Łomża*- Wniosek o płatność końcową wpłynął 28.06.2013 r. na kwotę 2.713.386,88 PLN.
8. *Budowa Zakładu Przetwarzania i unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze Gmina Zambrów, Gmina Zambrów* - wypłacono Beneficjentowi środki w wysokości 843.821,03 PLN jako płatność końcową .

W ramach POIiŚ w 2013 r. dokonano następujących płatności w ramach prac WFOSiGW w Białymstoku:

- Beneficjentom I osi w 2013 roku przekazano 15.426.176,89 PLN, w tym 4.000.000,00 PLN w formie zaliczki oraz 11.426.176,89 PLN w formie refundacji.
- Beneficjentom II osi w 2013 roku przekazano 6.975.970,84 PLN, w tym 5.000.000,00 PLN w formie zaliczki oraz 1.975.970,84 PLN w formie refundacji.
- Łącznie w 2013 roku wypłacono 22.402.147,73 PLN, w tym 9.000.000,00 PLN w formie zaliczki i 13.402.147,73 PLN w formie refundacji.

W roku 2014 w ramach POIiŚ finansowano następujące projekty:

1. *Rozbudowa i modernizacja gospodarki wodno-ściekowej w mieście Hajnówka*
2. *Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach - etap I,*
3. *Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach - etap II,*
4. *Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Kolno,*
5. *Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska w ulicach w Bielsku Podlaskim,*
6. *Rozbudowa gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Dąbrowa Białostocka,*
7. *Budowa zintegrowanego systemu sieci kanalizacyjnej i wodociągowej jako ochrona środowiska naturalnego Puszczy Knyszyńskiej w gminie Czarna Białostocka*
8. *Rozbudowa i modernizacja gospodarki wodno-ściekowej w mieście Hajnówka - etap II,*
9. *Budowa oczyszczalni i modernizacja systemu wodno-ściekowego w aglomeracji Wysokie Mazowieckie,*
10. *Budowa, przebudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ramach rozbudowy infrastruktury ochrony środowiska w ulicach w Bielsku Podlaskim -*
11. *Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej na budowę słonecznej suszarni osadów ściekowych na Oczyszczalni Ścieków w Augustowie,*
12. *Modernizacja gospodarki osadowej i renowacja kanalizacji w PWiK w Suwałkach - dokumentacja*
13. *Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta Bielsk Podlaski,*
14. *Opracowanie dokumentacji modernizacji oczyszczalni ścieków w Łapach oraz Stacji Uzdatniania Wody w Płonce Strumiance,*
15. *Przygotowanie dokumentacji na modernizację miejskiej oczyszczalni ścieków oraz budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Nowogrodzkiej w Łomży*
16. *Rozbudowa i modernizacja systemu oczyszczania ścieków komunalnych na terenie aglomeracji Zambrów,*
17. *Biebrzański system Gospodarki Odpadami - etap II,*
18. *Budowa Zakładu Przetwarzania i unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze, Gmina Zambrów,*

19. Rozbudowa Zakładu Zagospodarowani Odpadów w Hajnówce.

W ramach POIiŚ w 2014 r. dokonano następujących płatności w ramach prac WFOSiGW w Białymstoku:

- Beneficjentom I osi w 2014 roku przekazano łącznie 11.312.664,21 zł; w tym w formie zaliczki 5.851.850,00 zł; w formie refundacji 5.460.814,21 zł.
- Beneficjentom II osi w 2014 roku przekazano łącznie 8.255.385,42 zł, w formie zaliczek.
- Łącznie w 2014 roku wypłacono 19.568.049,63 zł; w tym 14.107.235,42 zł w formie zaliczki, 5.460.814,21 zł w formie refundacji.

Dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013

W latach 2013-2014 w województwie podlaskim w ramach PROW 2017-2013 pomoc finansową uzyskało 70 projektów związanych z ochroną środowiska. Były to przede wszystkim projekty dotyczące gospodarki wodno ściekowej. Koszt całkowity wszystkich projektów dotyczących ochrony środowiska zrealizowanych w latach 2013-2014 w ramach PROW 2017-2013 w województwie podlaskim wyniósł 91 156 368,52 zł przy wsparciu Unii Europejskiej kwotą 52 263 923,88 zł .

Tabela 30. Wykaz projektów sfinansowanych w województwie podlaskim w latach 2013-2014 w ramach PROW 2007-2013

Lp.	Nazwa projektu
1	Rozbudowa systemu zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków socjalno-bytowych na terenie gminy Jaświły.
2	Budowa kanalizacji sanitarnej oraz przebudowa wodociągu w Orli
3	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Jaziewie wraz z rozbudową kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Sztabinie
4	Rozbudowa i doposażenie oczyszczalni ścieków komunalnych w Szepietowie oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowości Średnica - Pawłowięta gm. Szepietowo
5	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gąsówka-Somachy, Gąsówka-Skwarki i Gąsówka-Osse wraz z budową sieci wodociągowej w miejscowości Gąsówka-Somachy
6	Regulacja systemu wodociągowo-wodnego poprzez budowę kanalizacji deszczowej i przebudowę części wodociągu w miejscowości Mystki Rzym-Etap I
7	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gródek
8	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Kleszczelce oraz kanalizacji ściekowej i sieci wodociągowej w ul. Wiśniowej w Kleszczelach i w ul. Cichej i Spokojnej w Dobrowodzie.
9	Budowa stacji uzdatniania wody, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Knyszynie
10	Wymiana urządzeń przepompowni ,zakup agregatów w miejscowościach Doliwy i Przytuły ,budowa studni głębinowej w miejscowości Nowa Kubra.
11	Budowa sieci wodociągowej nie będącej siecią magistralną w obrębie ewidencyjnym Jaginty - Choruzowce wraz z wymianą urządzeń w studni Stacji Uzdatniania Wody w Rogaczach.
12	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Rajgród – Orzechówka i Miecze

Lp.	Nazwa projektu
13	Budowa na terenie Gminy Wasilków naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków w Rybnikach oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Nowodworcach.
14	Rozbudowa wodociągu wiejskiego obejmująca budowę odcinka sieci wodociągowej rozdzielczej we wsi Kol. Lipsk
15	Budowa sieci wodociągowej kolonii wsi: Twarogi Lackie, Pełch, Kobyla i Głody
16	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Harasimowicze - Stock - Ostrowie - Grabowo w Gminie Dąbrowa Białostocka
17	"Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w obrębie Mała Huta"
18	Rozbudowa sieci wodociągowej w m.Górny Gród-Nikiforowszczyzna-Wygon,budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dubicze Cerkiewne oraz budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej wraz z lokalną oczyszczalnią ścieków w m.Jagodniki
19	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Kramkowo relacji Oczyszczalnia Wizna-Kramkowo-Srebrowo-I etap
20	BUDOWA WODOCIĄGU RELACJI PORYTE-BUDZISKI
21	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Narew
22	POPRAWA JAKOŚCI GOSPODARKI WODNEJ NA TERENIE GMINY DROHICZYN
23	„Budowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Czeremcha"
24	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Michałowo
25	Rozbudowa wodociągu "Berżniki", gmina Sejny, wraz z budową indywidualnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Berżniki
26	Rozbudowa infrastruktury wodno - ściekowej na terenach wiejskich w gminie Dąbrowa Białostocka
27	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami na terenie gminy Jedwabne
28	Budowa sieci wodociągowej ze wsi Laskowiec do wsi Zajki oraz w zabudowie kolonijnej wsi Boguszewo
29	Budowa wodociągu we wsi Kąty, Nowe Rakowo, Stare Rakowo, Korzeniste, Popki, Włodki
30	Budowa wiejskiej sieci wodociągowej na terenie gminy Mońki wraz z przyzagrodową oczyszczalnią ścieków przy Szkole Podstawowej w Kuleszach
31	Rozbudowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach Krasnopol – Czarna Buchta – Jegliniec.
32	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Zbójna wraz z budową naturalnej oczyszczalni ścieków przy Domu Nauczyciela.
33	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Okrasin
34	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w ulicach: Błonie, Kopernika i Sportowej w Brańsku
35	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Simuny
36	Modernizacja gminnej sieci kanalizacyjnej polegająca na remoncie metodą bezwykopową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zaścianki i Grabówka, Gmina Supraśl
37	Budowa sieci kanalizacji tłoczno-grawitacyjnej "Osiedla Pawełki" w mieście Szczuczyn.
38	Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w miejscowości Mężenin.
39	Budowa kanalizacji sanitarnej w Porosłach
40	Budowa kanalizacji sanitarnej Okrasin - Ostrowik - Karwowo oraz termomodernizacja oczyszczalni ścieków w Radziłowie
41	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Rosochate Kościelne
42	Uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Zambrów.
43	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Rudka wraz z budową przyłączy, miejscowości: Niemyje Ząbki i Niemyje Jarnąty
44	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej we wsi Wólka Ratowiecka, gm. Czarna Białostocka

Lp.	Nazwa projektu
45	Poprawa infrastruktury technicznej związanej z odprowadzaniem ścieków w miejscowości Przerześl.
46	Budowa systemu kanalizacji ściekowej w aglomeracji Kleszczele - Dobrowoda
47	Przebudowa oczyszczalni ścieków przy Zespole Szkół w Nowych Piekutach oraz budowa oczyszczalni przy budynku mieszkalnym Parafii Rzymsko-Katolickiej w Hodyszewie
48	Usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków - Etap II
49	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Krypno
50	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Szudziałowo
51	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Kulesze Kościelne
52	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Doktorce, Lesznia, Zawyki
53	BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE GMINY GONIĄDZ
54	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Sidra oraz remont ujęcia wody w Makowlanach
55	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Zawady
56	Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Janów
57	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Boćki
58	Budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Grajewo
59	Wyposażenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Gródku
60	Zakup środka transportu na potrzeby selektywnej zbiórki odpadów w Gminie Jasionówka
61	Remont Oczyszczalni Ścieków w Grabowie i rekonstrukcja studni wierconej SUW w Gnatowie.
62	Zakup i dostawa fabrycznie nowej koparko - ładowarki kołowej wraz z osprzętem.
63	Zabezpieczenie koniecznych usług dla mieszkańców gminy Śniadowo poprzez zakup ciągnika rolniczego oraz wozu asenizacyjnego.
64	Remont przepompowni ścieków w Krypnie Kościelnym
65	Usprawnienie systemu wodno-kanalizacyjnego Krynek poprzez modernizację oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody i przebudowę przepompowni ścieków
66	Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Baciutach - etap I
67	Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Nowoberezowo oraz wymiana studni rewizyjnych na kanale sanitarnym w miejscowościach Stare Berezowo i Mochnate
68	Przebudowa i remont hydroforni Rajsk.
69	Rozbudowa stacji wodociągowej w miejscowości Kaletnik
70	PRZEBUDOWA STACJI UZDATNIANIA WODY W MILEJCZYCACH

Program LIFE i LIFE+

Program LIFE i LIFE+ to instrumenty finansowe Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu.

W latach 2013-2014 na terenie województwa podlaskiego udzielono wsparcia na kwotę 5 934 135,99¹⁴ zł w ramach programów LIFE i LIFE+. Wykaz projektów współfinansowanych w ramach niniejszych programów przedstawiono w tabeli 18 i 19.

¹⁴ Dane z ankiet z Parków Narodowych z terenu Województwa Podlaskiego, sierpień 2015

7. Podsumowanie

1. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 w okresie 2013-2014 wykazała, że program był realizowany zgodnie z przyjętymi celami długoterminowymi i krótkoterminowymi.
2. W latach 2013-2014 na terenie województwa podlaskiego podejmowano działania we wszystkich komponentach środowiska określonych w *Programie*. Uzyskano wymierne efekty ekologiczne, które wpłynęły na poprawę środowiska naturalnego oraz polepszenie jakości życia mieszkańców i zwiększył atrakcyjność społeczno-gospodarczą województwa podlaskiego.
3. W raportowanym okresie wydano 4 nowe pozwolenia zintegrowane i 62 zmiany pozwoleń zintegrowanych.
4. Wielkość opłat jaka wpłynęła do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska w latach 2013-2014 wyniosła 36 902 956,74 zł.
5. Długość sieci wodociągowej wzrosła w latach 2013-2014 o 449,8 km w stosunku do roku 2012.
6. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej dla województwa podlaskiego w roku 2014 wynosiła 3332,2 km i wzrosła o 284,9 km w stosunku do roku 2012.
7. Na koniec roku 2014 w województwie podlaskim funkcjonowało 121 komunalnych oczyszczalni ścieków i 27 oczyszczalni przemysłowych.
8. W roku 2014 zmniejszył się ładunek zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych, co potwierdza większą skuteczność oczyszczania ścieków.
9. W roku 2013 wzrosła ilość przydomowych oczyszczalni ścieków o 3026 szt. w stosunku do roku 2012 i wynosiła 11081 szt. dla całego województwa.
10. W latach 2013-2014 ustanowiono 21 Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz 7 Planów Zadań Ochronnych dla rezerwatów na terenie województwa podlaskiego.
11. W latach 2013-2014 na terenie województwa podlaskiego intensywnie rozwijały się odnawialne źródła energii. W ramach RPOWP 2007-2013 w raportowanym okresie wsparto 99 projektów dotyczących OZE, gdzie łączna kwota dofinansowania wyniosła 167 105 130,05 zł.
12. W analizowanym okresie prowadzono liczne działania edukacyjne, które realizowały parki narodowe i krajobrazowe, RDOŚ, samorządy wszystkich szczebli, organizacje pozarządowe, szkoły.
13. Finansowanie ochrony środowiska w latach 2013-2014 było realizowane przy pomocy środków pochodzących z budżetu, funduszy UE oraz WFOSiGW w Białymstoku i NFOŚiGW w Warszawie. W ramach ww. środków w latach 2013-2014 wypłacono wsparcie na kwotę 632 781 030,9 zł.

14. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska samorząd województwa ma obowiązek wykonania raportu z Programu ochrony środowiska, przy czym ustawodawca nie określił zakresu i formy tego raportu. Jednocześnie brak podstaw prawnych do zobowiązania innych podmiotów do przekazywania niezbędnych danych koniecznych do wykonania Raportu w istotny sposób utrudnia możliwość przedstawienia wszystkich danych i zależy od dobrej woli ankietowanych. Na ankietyzację odpowiedziało 84 jednostki na 127 pytanych.

15. Samorząd Województwa Podlaskiego nie posiada podstaw prawnych, aby egzekwować od samorządów powiatowych i gminnych podejmowanie konkretnych działań do realizacji założonych w Programie celów.

8. Załącznik - wzory ankiet

Ankieta dotycząca Raportu z wykonania "Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014" za okres 2013-2014

Niniejsza ankieta sporządzona jest na potrzeby opracowania Raportu z wykonania "Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014" za okres 2013-2014. Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy województwa sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawienia go sejmikowi województwa. Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 został uchwalony przez Sejmik Województwa Podlaskiego w dniu 24 października 2011 r. (uchwała Nr XII/121/2011).

Wobec powyższego wypełnioną ankietę obejmującą okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r. uprzejmie proszę przesłać w terminie do 15.06.2015 r. na adres:

EKOTON Sp. z o.o.

ul. Włókiennicza 7A lok. 14U

15-464 Białystok

oraz wersję elektroniczną ankiety na adres e-mail:

beata@ekoton.pl i biuro@ekoton.pl

W razie pytań związanych z wypełnieniem ankiety proszę o kontakt z Beatą Gładkowską-Chocian, EKOTON Sp. z o.o. tel.: 85/744-67-95 lub GSM: 605 57 12 97

L.p.	Dane dotyczące jednostki wypełniającej ankietę	
1	Powiat	
2	Gmina	
3	Nazwa jednostki	
4	Adres, tel./fax. e-mail	
5	Osoba do kontaktu w sprawie niniejszej ankiety (imię i nazwisko, stanowisko, tel./fax., e-mail)	

Cześć I

Proszę podać jakiego rodzaju zadania Państwa jednostka podejmowała w zakresie realizacji celów określonych przez "Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014" w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r.

Opisując zrealizowane zadanie proszę podać wymierny (policzalny) efekt projektu tj. km wybudowanej/zmodernizowanej np.: kanalizacji, wodociągu, drogi, powierzchnia w km²/m², pojemność m³, liczbę termomodernizacji budynków, liczbę przeszkolonych osób, liczbę akcji itp.

Priorytet: ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO (PA)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PA1. Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PA2. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Ograniczenie emisji niskiej							
Modernizacja kotłowni							
Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne							
Termomodernizacja budynków							
Kontrola zakładów emitujących zanieczyszczenia do powietrza							
Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja/ poprawa stanu technicznego dróg							
Zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin (w tym: zakup pojazdów spełniających normy emisji spalin euro 4, zastosowanie w komunikacji							

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

miejskiej środków transportu zasilanych paliwem alternatywnym np. gazowym cng lub odnawialnym (bioetanol) w miejsce oleju napędowego)							
Inne działania mające na celu ograniczenie emisji z transportu (w tym rozwój komunikacji zbiorowej "przyjaznej dla użytkownika", prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrach wymuszającej ograniczenia korzystania z samochodów							
prowadzenie działań zmierzających do redukcji prekursorów ozonu							
Priorytet: GOSPODARKA WODNA (W)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): W1. Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Modernizacja i rozbudowa systemów poboru i uzdatniania wody							
Budowa nowych oraz modernizacja istniejących sieci wodociągowych							
Informowania społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wykorzystywanej w kąpieliskach,							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): W2. Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej							
Eliminacja nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe oraz wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w przemyśle oraz wodooszczędnych technologii							
Analiza wielkości zasobów dyspozycyjnych pod kątem reglamentacji uprawnień do korzystania ze środowiska (ograniczenie poboru wód dla przemysłu i rolnictwa)							

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Doskonalenie monitoringu sieci wodociągowej pod względem ilościowym							
Przestrzeganie zasad poboru wód podziemnych zgodnie z zasobami dyspozycyjnymi							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): W3. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Budowa, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemu kanalizacji m.in. ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Programem wyposażenia w oczyszczalnie ścieków aglomeracji <2000 RLM, w tym remont i/lub modernizacja oczyszczalni: Suwałki, Łomża, Hajnówka, Łapy, Bielsk Podlaski, Mońki, Kolno, Mlekwita, Ciechanowiec, Stawiski, Lipsk, Szepietowo, Choroszcz oraz budowa nowych oczyszczalni: Czarna Białostocka, Filipów, Drohiczyn							
Budowa kanalizacji deszczowej							
Budowa oczyszczalni przydomowych tam, gdzie brak będzie kanalizacji w okresie perspektywnym							
Budowa biogazowni m.in. w celu zagospodarowania ścieków z hodowli							
Ewidencja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków							
Wdrożenie harmonogramu wywozu nieczystości płynnych i osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni							

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Redukcja zanieczyszczeń biodegradowalnych przez zakłady przemysłu rolno-spożywczego o wielkości > 4000 RLM							
Ograniczanie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z rolnictwa przez wyposażanie w zbiorniki na gnojowice i płyty obornikowe i stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz racjonalne dawkowanie i przestrzeganie agrometeorologicznych terminów stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin (szkolenia)							
Ustanowienie obszarów ochronnych dla GZWP							
Działania według Programu Rolno środowiskowego wpływające na poprawę jakości wód, takie jak: wspieranie rolnictwa ekologicznego, zastosowanie międzyplonów oraz wsiewek poplonowych, utrzymanie stref buforowych i miedz śródpolnych							
Opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych							
Prowadzenie monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych							

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Cel operacyjny (krótkoterminowy): W4. Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Realizacja zadań wynikających z "Programu nawodnień rolniczych województwa podlaskiego na lata 2007-2013" w tym m.in. odbudowa, modernizacja i budowa nowych sztucznych zbiorników wodnych i stawów rybnych, piętrzenie istniejących małych jezior i magazynowanie dodatkowych zasobów wody, odbudowa lub modernizacja: rzek, kanałów, wałów, modernizacja systemu nawodnień grawitacyjnych, modernizacja i odbudowa stacji pomp							
Realizacja "Programu zwiększania lesistości kraju"							
Dokonanie wstępnej oceny ryzyka powodzi							
Opracowanie map zagrożenia powodzią oraz map ryzyka powodzi							
Wyznaczenie obszarów zalewowych							
Retencjonowanie wód opadowych poprzez instalację odpowiednich urządzeń na ciągach kanalizacji deszczowej i rowów melioracyjnych							
Monitorowanie stanu wałów i urządzeń wodnych oraz terenów osuwiskowych							
Rekultywacja dna i brzegów rzek							
Ochrona i odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych i roślinności łęgowej oraz terenów bagiennych							
Stosowanie zakazu zabudowy na terenach zalewowych							

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Promocja programu rolno środowiskowego w zakresie zachowania terenów bagiennych z chronionymi siedliskami i gatunkami ptaków							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): W5. Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb							
Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory							
Wdrażanie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych cennych przyrodniczo , zwłaszcza w lasach i obszarach bagien i torfowisk							

Priorytet: OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP1. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)							
Waloryzacja przyrodnicza i opracowanie optymalnego systemu obszarów chronionych województwa z uwzględnieniem koncepcji sieci ECONET, danych systemu CORINE Biotopes oraz wyników inwentaryzacji przyrodniczej							
Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych i obszarów Natura 2000							
Edukacja pracowników administracji publicznej oraz pozostałych interesariuszy w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw zarządzania obszarami Natura 2000							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP2. Stworzenie instytucjonalnych i prawnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Uporządkowanie kwestii planowania przestrzennego i wprowadzenie zapisów dotyczących ochrony przyrody do dokumentów planistycznych gmin, powiatów i województwa							

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących rezerwatów przyrody oraz parków narodowych i krajobrazowych							
Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000							
Systematyczne wykonywanie „naturowych” ocen oddziaływania na środowisko dla inwestycji mogących niekorzystnie oddziaływać na przedmiot ochrony na obszarach Natura 2000							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP3. Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Czynna ochrona terenów podmokłych oraz łąk i pastwisk cennych przyrodniczo							
Wzbogacanie składu gatunkowego sztucznych odnowień leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem							
Opracowanie i wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych (w tym czynna ochrona fauny np. nietoperzy, bociana białego)							
Przeciwdziałanie pogorszeniu się stanu siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000 oraz w razie potrzeby podejmowanie działań kompensacyjnych,							
Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000							

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP4. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Szkolenia i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych							
Szkolenia i wsparcie rolników we wdrażaniu rolnictwa ekologicznego							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP5. Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Inwentaryzacja i rozpoznanie obszarów potencjalnie konfliktowych pod kątem sporów ochrona przyrody – rozwój gospodarczy							
Wdrożenie procesów mediacji z udziałem profesjonalnych mediatorów w przypadku istniejących konfliktów ekologicznych							

Priorytet: OCHRONA PRZED HAŁASEM (H)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): H1. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Sporządzenie map akustycznych dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz dla dróg krajowych, linii kolejowych i lotnisk							
Opracowanie wynikających z map akustycznych programów ochrony środowiska przed hałasem							

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Monitoring hałasu komunikacyjnego							
Zwiększenie kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): H2. Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Budowa obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi)							
Remont nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg							
Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska							
Utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku technicznych możliwości)							
Zastosowanie różnych środków ograniczających rozprzestrzenienie się hałasu w środowisku: <ul style="list-style-type: none"> • budowę ekranów przeciwakustycznych, • stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli • tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych 							
Tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów							

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Interwencyjna działalność organów kontroli środowiska w przypadku poważnych naruszeń zasad przestrzegania emisji hałasu przemysłowego do środowiska							

Priorytet: OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI (PEM)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Ochrona przed polami elektromagnetycznymi							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PEM1. Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych							

Priorytet: ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII (OZE)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OZE1. Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Określenie potencjalnych możliwości rozwoju energetyki w regionie							
Określenie działań wspierających rozwój energetyki w województwie podlaskim							
Zidentyfikowanie barier ograniczających wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii w regionie							

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Termomodernizacja budynków							
Modernizacja sieci przesyłowych i sieci rozdzielczych (pozwalająca obniżyć poziom awaryjności)							
Modernizacja układów technologicznych skutkująca zmniejszeniem zużycia materiałów, wody lub energii							

Priorytet: POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE (PAP)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PPAP1. Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych							
Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego							
Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców województwa							
Wzmocnienie kadr pracowniczych monitoringu środowiska (straży pożarnej, WIOŚ)							
Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof							
Konieczność rozproszenia służb ochrony środowiska							

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Priorytet: KOPALINY (SN)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): SN1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin							
Wzmocnienie ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego							

Priorytet: GLEBY I ICH ZANIECZYSZCZENIE (GL)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Ochrona powierzchni ziemi							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): G11. Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego							
Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne							
Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): G12. Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Rozpoznanie obszarów zanieczyszczonych							
Rekultywacja rozpoznanych obszarów							

Priorytet: EDUKACJA EKOLOGICZNA (EE)							
Cel strategiczny (długoterminowy): Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa podlaskiego							
Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Działania promocyjne i edukacyjne w odniesieniu do możliwości wykorzystania innych alternatywnych źródeł energii							
Działania promocyjne i edukacyjne w odniesieniu do uświadamiania mieszkańców zagrożenia jakie stanowi spalanie odpadów w piecach domowych							
Edukacja w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami komunalnymi							
Działania promocyjne i edukacyjne w odniesieniu do kształtowania pozytywnych postaw mieszkańców w zakresie poszanowania energii							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE2. Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej mieszkańców							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne							

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Podnoszenie świadomości w zakresie negatywnego wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych							

Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE3. Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska							
Działanie	Termin realizacji		Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity [zł]		Źródło finansowania z podaniem ile z danego źródła [zł]	
	2013 r.	2014 r.		2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Przeprowadzenie edukacji ekologicznej celem zmniejszenia emisji hałasu, ze szczególnym naciskiem na promocję komunikacji zbiorowej, promocję proekologicznego korzystania z samochodów: carpooling (jazda z sąsiadem), eco-driving (ekojazda)							
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska							
Szkolenia dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk							

Cześć II

Lp.	Pytanie	2013 r.	2014 r.
1	Czy w gminie/powiecie/jednostce w latach 2013-2014 modernizowane były kotłownie? TAK/ NIE (jeśli TAK to w jakim kierunku, ile)		
2	Czy w gminie/powiecie/jednostce w latach 2013-2014 prowadzone były prace związane z termomodernizacją budynków? TAK / NIE (jeśli TAK to ile i w jakich budynkach)		
3	Czy w gminie/powiecie/jednostce w latach 2013-2014 modernizowane lub budowane były drogi? TAK /NIE (podać km z podziałem na zmodernizowane/budowane)		
4	Ile km sieci wodociągowej wybudowano na terenie gminy/powiatu/jednostki w roku 2013 i 2014?		
5	Czy w latach 2013-2014, na terenie gminy/powiatu/ jednostki powstały nowe przydomowe oczyszczalnie ścieków? TAK/NIE Jeśli TAK, proszę podać ile? Ilość i rodzaj oczyszczalni ścieków na terenie gminy – stan na koniec 2014 r.		
6	Czy w latach 2013 – 2014 na terenie gminy/powiatu/jednostki powstały nowe komunalne/przemysłowe/ przyzakładowe oczyszczalnie ścieków? TAK/NIE Jeśli Tak to jakie i gdzie?		

Lp.	Pytanie	2013 r.	2014 r.
7	Czy w latach 2013-2014, na terenie gminy/powiatu/jednostki, modernizowano komunalne oczyszczalnie ścieków? TAK/NIE Jeśli TAK, proszę podać ile obiektów zmodernizowano i w jakim kierunku		
8	Ile km sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej wybudowano na terenie gminy/powiatu/jednostki w roku 2013 i 2014?		
9	Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki w latach 2013-2014, modernizowane były budowle i urządzenia melioracji wodnych? TAK/NIE Jeśli TAK, proszę podać jakie		
10	Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki, w latach 2013-2014, powstały nowe zbiorniki retencyjne? TAK/NIE Jeśli TAK, proszę podać ile, powierzchnia, pojemność		
11	Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki w latach 2013-2014 powołano nowe formy ochrony przyrody? TAK/ NIE Jeśli tak, proszę podać jakie, lokalizację, powierzchnię bądź liczbę, datę i cel powołania		
12	Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki, w roku 2013 i 2014, zanotowano i wyeliminowano nielegalną eksploatację złóż kopalin? TAK /NIE (Jeśli TAK to ile i gdzie)		

Lp.	Pytanie	2013 r.	2014 r.
13	Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki, w roku 2013 i 2014, przeprowadzone zostały działania związane z rekultywacją gruntów (np. po zamkniętych składowiskach odpadów, zamkniętych żwirowniach) TAK /NIE (Jeśli TAK to gdzie i na jakiej powierzchni)		
14	Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki, w latach 2013-2014, wdrażano programy rolno-środowiskowe? TAK/NIE Jeśli TAK, proszę podać ile		
15	Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki, w latach 2013-2014, powstały nowe gospodarstwa ekologiczne? TAK/NIE Jeśli TAK, proszę podać ile		
16	Czy gmina/powiat/jednostka posiada aktualny Program Ochrony Środowiska, Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000, Plan ochrony...? Kiedy był opracowany i uchwalony ? Uchwała, nr z dnia...?		

Część III

Czy na terenie gminy/powiatu/jednostki realizowane były działania o charakterze edukacyjnym i szkoleniowym związane z ochroną środowiska?

Wyszczególnienie	2013		2014	
	tak	nie	tak	nie
ulotki, foldery, publikacje, opracowania, tablice informacyjne				
spotkania edukacyjne z lokalną społecznością				
szkolenia dla pracowników samorządowych, podmiotów gosp.				
informacje w lokalnych mediach				
działalność edukacyjna wobec dzieci i młodzieży w szkole				

Wyszczególnienie	2013		2014	
	tak	nie	tak	nie
inne (jakie?)				
ogólnie ochrona środowiska i zrównoważony rozwój				
ochrona wód				
ochrona powietrza				
ochrona przyrody				
system zarządzania środowiskiem				
inne (jakie?)				
Grupa docelowa wraz z liczbą przeszkolonych	2013		2014	
	ilość		ilość	
dzieci i młodzieży				
przedsiębiorcy				
rolnicy				
poniesione koszty w zł				
źródła finansowania	2013		2014	
	źródło	% udziału	źródło	% udziału
Instytucje i organizacje współpracujące z gminą w działaniach edukacyjnych				

Część IV

Proszę podać ilości i rodzaje odpadów z terenu gminy, zebranych, i poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania lub odzysku w latach 2013 – 2014.

Kod odpadu	Masa odpadów zebranych w 2013 roku [Mg]	Masa odpadów zebranych w 2014 roku [Mg]

Kod odpadu	2013 rok			2014 rok		
	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania	Oznaczenie procesu odzysku	Masa [Mg]	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania	Oznaczenie procesu odzysku

Objaśnienia do tabeli:

- 1) Kod odpadu lub kod grupy odpadów – według Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów,
- 2) Masa - według informacji zwartych w wojewódzkiej bazie danych prowadzonej przez Marszałka Województwa lub zgodnie z informacjami zawartymi w formularzach służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. 2010 nr 249 poz. 1674).
- 3) Oznaczenie procesu unieszkodliwiania/odzysku – zgodnie z ustawą o odpadach.
- 4) W tabeli należy podać łączną masę odpadów z terenu gminy dla każdego kodu odpadów. W przypadku, gdy odpady jednego rodzaju poddawane były różnym procesom unieszkodliwiania/odzysku należy pokazać w odrębnych wierszach, jaka masa danego odpadu była poddana jakiemu procesowi unieszkodliwiania/odzysku.

Część V

Proszę podać źródła finansowania inwestycji związanych z ochroną środowiska na terenie gminy/powiatu/jednostki w latach 2013-2014

L.p.	Inwestycje w zakresie	Źródła finansowania		Poniesione nakłady [zł]	
		2013	2014	2013	2014
1	ochrony wód				
2	ochrony gleb i powierzchni ziemi				
3	ochrony przed hałasem				
4	ochrony powietrza				
5	ochrony przyrody				
6	gospodarki odpadami				
7	inne?				

Część VI

Mając na uwadze doświadczenia roku 2013 i 2014, jakie są najpilniejsze Państwa potrzeby, i problemy w zakresie ochrony środowiska, i gospodarki odpadami?

Lp.	Stwierdzona potrzeba i problemy w zakresie ochrony środowiska, i gospodarki odpadami	Przewidywane koszty [zł]	Planowany termin realizacji

Data.....

.....
Podpis osoby reprezentującej daną jednostkę

.....
Pieczęć jednostki

**Ankieta
dotycząca Raportu z wykonania "Programu Ochrony Środowiska Województwa
Podlaskiego na lata 2011-2014" za okres 2013-2014**

(Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego)

Niniejsza ankieta sporządzona jest na potrzeby opracowania Raportu z wykonania "Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014" za okres 2013-2014. Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy województwa sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawienia go sejmikowi województwa. Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 został uchwalony przez Sejmik Województwa Podlaskiego w dniu 24 października 2011 r. (uchwała Nr XII/121/2011).

Wobec powyższego wypełnij ankiety obejmującą okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r. uprzejmie proszę przesłać w terminie do 15.06.2015 r. na adres: EKOTON Sp. z o.o.
ul. Włókiennicza 7A lok. 14U
15-464 Białystok
oraz wersję elektroniczną ankiety na adres e-maili:
beata@ekoton.pl i biuro@ekoton.pl

W razie pytań związanych z wypełnieniem ankiety proszę o kontakt z Beatą Gładkowską-Chocian, EKOTON Sp. z o.o. tel.: 85/744-67-95 lub GSM: 605 57 12 97

L.p.	Dane dotyczące jednostki wypełniającej ankietę	
1	Nazwa jednostki	
2	Adres, tel./fax. e-mail	
3	Osoba do kontaktu w sprawie niniejszej ankiety (imię i nazwisko, stanowisko, tel./fax., e-mail)	

Cześć I

Proszę podać jakiego rodzaju zadania Państwa jednostka podejmowała w zakresie realizacji zadań własnych Zarządu Województwa Podlaskiego określonych przez "Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014" w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r.

Opisując zrealizowane zadanie proszę podać wymierny (policzalny) efekt tj.: ilość wydanych pozwoleń, km, wybudowanej/zmodernizowanej np.: kanalizacji, wodociągu, drogi, powierzchnia w km²/m², pojemność m³, liczbę termomodernizacji budynków, liczbę przeszkolonych osób, liczbę akcji, ilość i wielkość udzielonych dotacji itp.

Działanie	Rok 2013	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania
Wydawanie pozwoleń zintegrowanych Ilość wydanych pozwoleń zintegrowanych, dla kogo?				
Naliczanie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska - wielkość wpłaconych opłat, - w tym kwota kar (opłat zwiększonych) - liczba podmiotów odprowadzających opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska - liczba podmiotów sprawozdających w ramach systemu konieczności sprawozdawczości za gospodarcze korzystanie ze środowiska				
Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin, terenów zalewowych, obszarów zagrożonych hałasem z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów.				
Opiniowanie powiatowych programów ochrony środowiska pod względem ich zgodności z obowiązującym prawodawstwem i programem wojewódzkim - liczba zaopiniowanych Programów ochrony środowiska (pozytywnych, negatywnych, do poprawy)				
Opiniowanie pod względem wpływu na ochronę środowiska miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - liczba wydanych opinii (pozytywnych, negatywnych, do poprawy)				

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Opracowanie Programów Ochrony Powietrza oraz Programów Ochrony Środowiska Przed Hałasem.				
Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących parków krajobrazowych.				
Ujmowanie w politykach wojewódzkich aspektów dotyczących ochrony wód				
Propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych – kontynuacja				
Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz hałasu z transportu poprzez rozwój infrastruktury drogowej				
Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych, wspieranie imprez o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim – kontynuacja - liczba kampanii, jaki zakres, grupa docelowa, efekty itp.				
Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie –kontynuacja				
Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie –kontynuacja				
Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych				
Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców województwa.				
Modernizacja/budowa infrastruktury komunikacyjnej - długość, wydatkowane środki, zabezpieczenia środowiskowe				

*Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014”
za okres 2013-2014*

Działanie	Rok 2014	Nazwa zrealizowanego zadania i krótki opis	Koszt całkowity przedsięwzięcia [zł]	Źródło finansowania
Wydawanie pozwoleń zintegrowanych Ilość wydanych pozwoleń zintegrowanych, dla kogo?				
Naliczanie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska - wielkość wpłaconych opłat, - w tym kwota kar (opłat zwiększonych) - liczba podmiotów odprowadzających opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska - liczba podmiotów sprawozdających w ramach systemu konieczności sprawozdawczości za gospodarcze korzystanie ze środowiska				
Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin, terenów zalewowych, obszarów zagrożonych hałasem z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów.				
Opiniowanie powiatowych programów ochrony środowiska pod względem ich zgodności z obowiązującym prawodawstwem i programem wojewódzkim - liczba zaopiniowanych Programów ochrony środowiska (pozytywnych, negatywnych, do poprawy)				
Opiniowanie pod względem wpływu na ochronę środowiska miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - liczba wydanych opinii (pozytywnych, negatywnych, do poprawy)				
Opracowanie Programów Ochrony Powietrza oraz Programów Ochrony Środowiska Przed Hałasem.				
Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących parków krajobrazowych.				
Ujmowanie w politykach wojewódzkich aspektów dotyczących ochrony wód				
Propagowanie umiarkowanego użytkowania zasobów naturalnych zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz				

kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwach domowych – kontynuacja				
Działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz hałasu z transportu poprzez rozwój infrastruktury drogowej				
Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych, wspieranie imprez o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim – kontynuacja - liczba kampanii, jaki zakres, grupa docelowa, efekty itp.				
Upowszechnianie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska w województwie, kraju i na świecie – kontynuacja				
Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie –kontynuacja				
Promocja walorów przyrodniczych województwa ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych				
Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców województwa.				
Modernizacja/budowa infrastruktury komunikacyjnej - długość, wydatkowane środki, zabezpieczenia środowiskowe				

Cześć II

Proszę podać wykaz projektów (w tym kwoty wsparcia, koszt całkowity projektu, wskaźniki projektu), które uzyskały w latach 2013-2014 wsparcie finansowe w ramach środków zewnętrznych : POKL, RPOWP, PROW i inne, na działania związane z ochroną środowiska na terenie województw podlaskie.

Data.....

.....
Podpis osoby reprezentującej daną jednostkę

.....
Pieczęć jednostki

9. Spis tabel

Tabela 1. Stan wykonania harmonogramu realizacji zadań własnych Zarządu Województwa Podlaskiego	13
Tabela 2. Kotłownie i sieć ciepłna na terenie województwa podlaskiego	38
Tabela 3. Sieć gazowa na terenie województwa podlaskiego	39
Tabela 4. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu powietrze atmosferyczne (PA) współfinansowane z WFOSiGW w Białymstoku	40
Tabela 5. Sieć wodociągowa na terenie województwa podlaskiego	43
Tabela 6. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2012-2014	43
Tabela 7. Zużycie wody ogółem w 2013 i 2014 r.	45
Tabela 8. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2013 i 2014 roku..	46
Tabela 9. Sieć kanalizacyjna na terenie województwa podlaskiego	47
Tabela 10. Oczyszczalnie ścieków w województwie podlaskim, stan na koniec 2014 r.	47
Tabela 11. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu	48
Tabela 12. Ilość zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz stacji zlewnych w latach 2012-2014 na terenie województwa podlaskiego	49
Tabela 13. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu Gospodarka Wodna (W), które uzyskały wsparcie z WFOSiGW w Białymstoku	50
Tabela 14. Realizacja zadań konserwacyjnych w latach 2013-2014	54
Tabela 15. Wykaz przedsięwzięć z zakresu melioracji i urządzeń wodnych zrealizowanych w 2013 i 2014 roku	55
Tabela 16. Wydobycie kopalin w latach 2013- 2014 na terenie województwa podlaskiego - wg największego wydobycia	59
Tabela 17. Powierzchnia obszarów chronionych województwa podlaskiego	63
Tabela 18. Działania podjęte przez Biebrzański Park Narodowy w latach 2013-2014 w zakresie ochrony przyrody.	66
Tabela 19. Działania podjęte przez Wigierski Park Narodowy w latach 2013-2014 w zakresie ochrony przyrody.	73
Tabela 20. Działania podjęte przez Białowieskie Park Narodowy w latach 2013-2014 w zakresie ochrony przyrody.	74

Tabela 21. Działania związane z ochroną przed hałasem zrealizowane w latach 2013-2014.....	80
Tabela 22. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu przeciwdziałanie i likwidacja zagrożeń środowiska, które uzyskały wsparcie z WFOSiGW w Białymstoku.....	81
Tabela 23. Ilość, rodzaj i moc instalacji OZE na terenie województwa podlaskiego.....	86
Tabela 24. Wykaz projektów z zakresu OZE, które uzyskały wsparcie finansowe w latach 2013-2014 w ramach RPOWP 2017-2013.....	88
Tabela 25. Zadania zrealizowane w latach 2013-2014 w zakresie komponentu Edukacja ekologiczna (EE), które uzyskały wsparcie z WFOSiGW w Białymstoku	110
Tabela 26. Wskaźniki stopnia realizacji <i>Programu</i>	117
Tabela 27. Dofinansowanie przedsięwzięć z WFOSiGW w Białymstoku	121
Tabela 28. Struktura dofinansowania przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska przez WFOSiGW w Białymstoku w latach 2013-2014 – wg form i dziedzin dofinansowania	123
Tabela 29. Wykaz projektów, które otrzymały wsparcie w ramach działania 2.1.11 RPOWP 2017-2013 w latach 2013-2014.....	125
Tabela 30. Wykaz projektów sfinansowanych w województwie podlaskim w latach 2013-2014 w ramach PROW 2007-2013	128

10. Spis rysunków

Rysunek 1. Długość sieci wodociągowej w km w powiatach w latach 2013-2014.....	44
Rysunek 2. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2013 r. i 2014 r.	46
Rysunek 3. Rozmieszczenie stanowisk pomiarowych PEM w 2013 roku na terenie województwa podlaskiego	83
Rysunek 4. Rozmieszczenie stanowisk pomiarowych PEM w 2014 roku na terenie województwa podlaskiego	85